

ΑΝΑΛΥΣΗ

Της ΝΙΝΑ CHESTNEY / REUTERS

Όταν ο κίνδυνος γίνεται αντιληπτός

Ο συνδυασμός οικονομικών στασιμότητας και υψηλού πληθωρισμού, ο στασιμολπθωρισμός, ίσως αποδειχτεί κάτι περισσότερο από ένα φάντασμα που πλανιέται πάνω απ' τον κόσμο και, ειδικά, την Ευρώπη. Στις ΗΠΑ, ο Τζ. Πάουελ υποχρεώνεται σε ασκήσεις ευαισθησίας ισορροπίας, να τιθασεύσει έναν πληθωρισμό 7,9%, τον υψηλότερο εδώ και 40 χρόνια, χωρίς να ρίξει σε ύφεση μια οικονομία της τάξης των 23 τρις. δολ. Στην Ευρώπη, τα ρίσκα είναι μεγαλύτερα, γιατί αυτή συναντήθηκε με τον πόλεμο έχοντας αδύναμη ανάκαμψη και τον υψηλότερο πληθωρισμό από την εισαγωγή του ευρώ, προ 20ετίας – ήδη αναθεωρούνται οι προβλέψεις στο 5,2% για τον πληθωρισμό (αντί 3,2%) και 3,7% για την οικονομική μεγέθυνση (από 4,2%) φέτος. Μετά 50 χρόνια νεοφιλελεύθερης διαχει-

σθεώρητο χρέος και τη χαμηλή αξιοπιστία της χώρας, καθώς τα ελληνικά ομόλογα δεν έχουν ανέβει σε επενδυτική βαθμίδα.

Ξεκινάμε από αδύναμη θέση. Το πολιτικό σύστημα νόμιζε ότι για τη διαχείριση της κρίσης σε συνθήκες πανδημίας ήταν αρκετό να μοιράζει χρήμα από το ελκικόπτερο, οριζόντια, χωρίς πολλά κριτήρια, χωρίς να χαλάς καρδιές. Και αντί να προκρίνει και να επιμείνει σε μια πολιτική δίκαιης αλλά αυστηρής δημοσιονομικής διαχείρισης, έπεσε στον ανταγωνισμό ποιος θα φωνάζει να δοθούν περισσότερα σε περισσότερους. Τα αποτελέσματα είναι ορατά και διά γυμνού οφθαλμού: Έχοντες και κατέχοντες εισέπρατταν επιδόματα ως αναξιοπαθόντες, εταιρείες «ζόμπι» βρέθηκαν με καταθέσεις στις τράπεζες («πενθύνου» σε πολυτελή αυτοκίνητα...), μεγαλοιδιοκτήτες ακινήτων ξαφνίζονται που η κυβέρνηση τους μειώνει τον φόρο ακινήτων περιουσίας, άλλοι με ικανοποιητικό εισόδημα αναρωτιόμαστε γιατί πρέπει το κράτος να δανείζεται για να μας επιδοτεί τον λογαριασμό της ΔΕΗ. Η κρίση μπορούσε να αντιμετωπιστεί με πολύ λιγότερα από 43,3 δισ. ευρώ κρατικές ενισχύσεις. Αυτή είναι η αλήθεια.

Το ερώτημα του ενός εκατομμυρίου είναι αν αυτά έχουν γίνει κατανοητά και δεν επαναληφθούν ή μήπως, στην προεκλογική περίοδο που φαίνεται ότι οδηγείται στην κορύφωσή της, κυριαρχήσει ο πειρασμός του «λεφτά υπάρχουν» και οι παροχές στην πολιτική πελατεία συνεχιστούν σε διευρυμένη κλίμακα. Θα φανεί οσονούπω. Αυτό που όμως είναι βεβητικό και ήδη έχει φανεί, είναι ένα ορισμένο πνεύμα ατοουσυγκράτησης στη συμπεριφορά του πολιτικού συστήματος, με ορισμένα ίσως διάθεσης για συνεννόηση – η σημερινή συνάντηση του πρωθυπουργού με τον Τούρκο πρόεδρο έχει μια τέτοια συνεννόηση στην αφετηρία της. Κι ότι έχουν εξαφανιστεί από το προσκήνιο οι συνηθείς γραφικοί και οι θορυβώδεις σπαραγμοί. Ίσως, όταν καταλαβαίνει ότι τα πράγματα είναι επικίνδυνα, το πολιτικό προσωπικό συνέρχεται. Καλός σίανός στην πολυκύμαντη, δύσκολη περίοδο που βρίσκεται μπροστά μας.

kallitsiskostas@yahoo.com

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το φιάσκο του Πουρνάρα και ο πρίγκιπας στο δρόμο που χάραξε ο Φούλης

• Νικόλα μου, ρώτησες τον Χρυσό πριν με κάνεις άσσο στο μανίκι σου;

των παιδιών που φιλοξενούνται (λέμε τώρα) στο εν λόγω κέντρο, προκάλεσε θυέλλα αντιδράσεων.

Για να μην αναφερθώ και στην κάλυψη που έδωσε σε δώσις στον Νουρή και φορτώθηκε ο ίδιος τα στραβά και ανάποδα του άτεγκτου και καθόλου καλής φήμης σε ό,τι αφορά τον ανθρωπισμό, υπουργό του. Μαζί με όλα αυτά βγήκε και η εικόνα πως για όλα θα πρέπει να τρέχει ο Πρόεδρος να κάνει αυτοψία και να λαμβάνει αποφάσεις, καλύπτοντας την ανικανότητα των υπουργών του. Είναι κάτι που το ξαναέγραψα για τις επανειλημμένες πρωτοβουλίες που έλαβε ο μεγάλος Νίκος και ενίοτε τον εξέθεσαν.

Αυτή τη φορά όμως το θέμα φαίνεται να είναι πιο σοβαρό. Ο Πρόεδρος εκτέθηκε και εντός και εκτός, επισκεπτόμενος το Πουρνάρα και φωτογραφιζόμενος να παρατηρεί τα ασυνόδευτα παιδιά του

κέντρου από απόσταση. Έχουν σκεφτεί εκεί στον Λόφο πόσο θετική θα ήταν μια δυναμική απόφαση για οριστική επίλυση του ζητήματος με την χωρίς καθυστέρηση μεταφορά όλων των παιδιών σε κατάλληλους χώρους και παροχή σε αυτά κατάλληλης φροντίδας; Και γιατί όχι να ακολουθούσε σε ευθετο χρόνο με μια προεδρική επίσκεψη για έλεγχο εφαρμογής της απόφασης;

Με προεδρική τελετή

Θεαματική αναμένεται να είναι την Κυριακή η τελετή του ΔΗΣΥ στο στάδιο «Ελευθερία- Τάσος Παπαδόπουλος» για επικύρωση της υποψηφιότητας του Αβέρωφ Νεοφίτου. Όπως πληροφορούμαι ετοιμάζεται και φιλική με την πορεία του Συναγερμικού προέδρου

από την Αργάκα, στην Πόλη Χρυσούχους μέχρι τη Λευκωσία, το υπουργείο Συγκοινωνιών και την Πινδάρου. Και Θεού και Λαού θελόντος μέχρι τον Λόφο...

Επί του παρόντος ο Αβέρωφ οικουρεί λόγω του κορωνοϊού από τον οποίο έχει προσβληθεί και ο οποίος ανέστειλε προσωρινά τις προεκλογικές επισκέψεις του. Γιατί, σύμφωνα με όσα μου λέει η Μάνταμ του Φούλη, όλη η υπόλοιπη προεκλογική εκστρατεία διεξάγεται κανονικά με τον Αβέρωφ να δίνει κατά περίπτωση προστάγματα από τηλεφώνου. «Για να μην σας πω ότι αναμένει με αγωνία την αποδέσμευσή του για να μπορέσει άφοβα πια, με περισσότερη όρεξη και ορμή, να ξεχυθεί σε δρόμους, χωρίς οι πολιτείες να διαδώσουν το μήνυμά της νίκης του», μου είπε.

• • • •

Ενα βιβλίο, πολλές παρουσιάσεις

Στην Αθήνα θα παρουσιάσει μεθαύριο Παρασκευή το βιβλίο του «Οι Γεωπολιτικές Πραγματικότητες στα Σχέδια Λύσης του Κυπριακού (1948-1978)» ο τέως ΥΠΕΕ και μελλοντικός υποψήφιος Πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης. Η παρουσίαση θα γίνει στο πολεμικό μουσείο και το ενδιαφέρον είναι τα άτομα που θα μιλήσουν στην εκδήλωση: ο ΥΠΕΕ της Ελλάδας Νίκος Δένδιας, ο υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας Άγγελος Συρίγος και ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Ευάγγελος Χατζηβασιλείου. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι πρόκειται για την επίσημη έναρξη του προεκλογικού του Νίκου Χριστοδουλίδη, εκτός Κύπρου.

Διερωνύονται μάλιστα πότε θα γίνει η παρουσίαση του βιβλίου στην Κύπρο και ποιοι θα κληθούν για να μιλήσουν σε αυτήν. Κυρίως, πόσοι θα αποδεχθούν την πρόσκληση και τι αυτό θα σημαίνει, αφού, όπως προβλέπουν, μάλλον η παρουσίαση του βιβλίου θα γίνει σε περισσότερες από μία εκδηλώσεις, σε διαφορετικές επαρχίες και θα ενταχθούν στην επίσημη έναρξη της προεκλογικής του εκστρατείας...

• • • •

ΚΟΙΝΙΖ: Μεγάλη αναταραχή υπάρχει στα ψηλά δώματα μεγάλου κόμματος. Δεν αποκλείεται και η παραίτηση ή αποχώρηση μεγαλύτερου στελέχους που βρίσκεται σε έντονη αντιπαράθεση με άλλο στέλεχος. Η αντιπαράθεση μεταξύ τους χρονολογείται και έχουν κατά καιρούς επεμβεί άλλα στελέχη ακόμα και ο κομματάρχης για να τα βρουν, χωρίς ιδιαίτερο αποτέλεσμα. Αληθεύει ότι πρόσφατα υπήρξε νέα πράξη του κομματικού δρώματος με κόποιους να υποστηρίζουν ότι η διαμάχη μπάκε πια σε πορεία χωρίς ελπίδα για γυρισμό;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Στην εκδήλωση «Ξενιτεμένες Θεές του Παρθενώνα» στο Μουσείο της Ακρόπολης η Άντρη Αναστασιάδη

Ένα παγκόσμιο μήνυμα για την επιτακτική ανάγκη επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα, αλλά και για την ανάγκη επιστροφής στις αξίες που το μνημείο αυτό συμβολίζει εστάλη από την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την περασμένη βδομάδα στο Μουσείο της Ακρόπολης, με αφορμή την Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας και στην οποία συμμετείχε η σύζυγος του Προέδρου της Δημοκρατίας, Άντρη Αναστασιάδη. Στην εκδήλωση, με τίτλο «Ξενιτεμένες Θεές του Παρθενώνα», διοργανώθηκε από το Μουσείο της Ακρόπολης και το Ίδρυμα Μαριάννα Β. Βαρδινωγιάννη, παρέστη, επίσης, η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κα Κατερίνα Σακελλαροπούλου, η οποία απηύθυνε χαιρετισμό.

Κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση ήταν ο κορυφαίος ιστορικός τέχνης δρ Tom Flynn, ενώ χαιρετισμούς απηύθυναν, επίσης, η υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ελλάδας κα Μαρία Συρεγγέλα εκ μέρους του πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, η υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κα Λίνα Μενδώνη, με γραπτό χαιρετισμό της, ο πρόεδρος του Μουσείου της Ακρόπολης, καθηγητής Δημήτρης Παντερμαλής, η πρόσβας Καλής Θελής της UNESCO κα Μαριάννα Β. Βαρδινωγιάννη και ο γενικός διευθυντής του Μουσείου Ακρόπολης, καθηγητής Νικόλαος Σταμπολίδης.

Η σύζυγος του Προέδρου της Δημοκρατίας κα Άντρη Αναστασιάδη συμμετείχε σε εκδήλωση για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα, στην Αθήνα.

Στον χαιρετισμό της στην εκδήλωση η κα Αναστασιάδη αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο χρέος για μία «πιο δίκαιη και ισότιμη κοινωνία απέναντι σε όλες ανεξαιρέτως τις γυναίκες: τις εργαζόμενες, τις μητέρες, τις μονογονιούς, τις μετανάστριες, τις αιτήτριες ασύλου, τις γυναίκες που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, κακοποιήσεων, αποστερήσεων και παραβίασης των δικαιωμάτων τους. Είναι μια ημέρα αφιερωμένη στις γυναίκες που διαπρέπουν, τις γυναίκες που καινοτομούν, αλλά ακόμη περισσότερο στις γυναίκες που αγωνίζονται στην αφάνεια, με πενιχρά μέσα και πε-

ρισσές αντιξοότητες για να επιβιώσουν και οι οποίες αποτελούν πρότυπα και πηγή εμπνεύσεως για όλες και όλους εμάς.

Οφείλουμε να δώσουμε στις γυναίκες την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο, και τούτο μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την παροχή πραγματικά ισότιμων ευκαιριών για πρόσβαση σε όλους ανεξαιρέτως στους τομείς της ζωής: στην εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία, τη δικαιοσύνη, την εξουσία».

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη μουσική παράσταση «Των Σιωπιλών Σπαράγματα», με ερμηνεία τη Μαρία Φαραντούρη.

Ψηφιακό project «Κοινός Τόπος» από Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ

Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ παρουσιάζει μια σειρά πρώτων προβολών, του νέου έργου της Έλενας Αγαθοκλέους με τίτλο «Κοινός Τόπος». Πρόκειται για ένα ψηφιακό project σε μορφή εγκατάστασης με τριπλή προβολή, βασισμένο στο τρίπτυχο «Ρημαγμένη Όχθη, Μήδειας Υλικό, Τοπίο με Αργοναύτες» του Γερμανού συγγραφέα Heiner Muller. Ο Muller στα κείμενά του χρησιμοποιεί δεξιοτεχνικά τους αρχαιοελληνικούς μύθους, ως μια μνήμη του παρελθόντος χωρίς διαχωρισμό από την άμεση, σημερινή, εξωτερική πραγματικότητα. Παραποιεί τους μύθους, τους οικειοποιείται και τους χρησιμοποιεί ως κατασκευαστικό υλικό για να μιλήσει για τις συλλογικές εμπειρίες. Με αφορμή λοιπόν το τρίπτυχο και τον μύθο της Μήδειας και του Ιάσωνα, η Αγαθοκλέους αναπτύσσει στον «Κοινό Τόπο», όπως και σε προηγούμενες δουλειές της, τον εξής προβληματισμό: πώς διαχειριζόμαστε την κληρονομιά με τρόπο σύγχρονο; Πιο συγκεκριμένα, η στιγμή της συνειδητοποίησης πως υπάρχει κάτι προβληματικό

στη σύγκρουση. Όχι τόσο στην ίδια τη σύγκρουση, αλλά στον τρόπο που έχουμε μάθει να τη διαχειριζόμαστε. Η ανικανή διαχείριση είναι μέρος της κληρονομιάς μας. Το έργο «Κοινός Τόπος» είναι η επόμενη μέρα ενός τσακωμού, μιας κρίσης, μιας καταστροφής. Είναι μια συνθήκη αποκαρτετισμού σε ποικιλία. Μάτε γυναίκα, μάτε άντρας, μάτε χώρα, μάτε σημαία, μάτε θυμός, μάτε λύπη, μάτε έτσι. Ο κοινός τόπος είναι εκεί που θα συναντηθούμε, όταν πια θα έχουμε μάθει να παίζουμε στο πιάνο τις Gnossiennes του Erik Satie.

Και ενώ η Αγαθοκλέους προέρχεται από τον χώρο των παραστατικών τεχνών, έχοντας ως προηγούμενη εμπειρία το app του «Τουρκομαχαλλά» και το digital theater performance «Πεθαίνω σα Χώρα», μαζί με τους συνεργάτες της προχωρούν στο εγχείρημα του «Κοινού Τόπου». Η διαδικασία εμπιέχει μια τεράστια πρόκληση και πολλά ερωτήματα σχετικά με το πως οι παραστατικές τέχνες μπορούν να εργαλειοποιηθούν και να δημιουργήσουν οργανική σχέση με άλλα

πεδία, όπως τις ψηφιακές δυνατότητες και την παρουσίαση μέσα από μια εγκατάσταση.

Συντελεστές: Σύλληψη, σκηνοθεσία: Έλενα Αγαθοκλέους. Κείμενο: Heiner Muller. Μετάφραση: Ελένη Βαραπούλου, εικόνες video: Κωνσταντίνος Peter, φωνές (voice over): Γιώργος Κριθάρας, Έλενα Αγαθοκλέους, πιάνο: Μαριάννα Μιχαήλ, Gnossiennes του Erik Satie, performer (σώμα): Γιώργος Κριθάρας, Έλενα Αγαθοκλέους, styling: Αριάννα Μαρκουλίδου, ποικίμοια: marcia ruth alison designs, μοντάζ: Κωνσταντίνος Peter, ηχογραφήσεις: DOGYARD Studio, mastering ήχο: Αντρέας Ροδοσθένους, green screen: Lighthall Productions, green screen: Κωνσταντίνος Peter, βοηθός green screen: Armando Apaticio, τεχνικός: Μάριος Χαλαλάμπος.

Παρουσίαση: 25, 26, 27 Μαρτίου, ώρα: 8:00 μ.μ. Ευδόκιμο - Γενεθλίου Μπέλλα 34, Λεμεσός. Αναρρίπτη η κράτηση θέσεων στο 99 985232, 97879793. Είσοδος ελεύθερη.

Παρουσίαση της ποιητικής συλλογής «Αποχαιρετισμός στη Σιωπή»

Οι Εκδόσεις Αλμύρα παρουσιάζουν την ποιητική συλλογή του Μάριου Γεωργίου «Αποχαιρετισμός στη Σιωπή» και το βιβλίο τσέπης του Γιώργου Παπακωνσταντίνου «Ημιτελές». Η ποιητική συλλογή «Αποχαιρετισμός στη Σιωπή» αποτελεί μια προσπάθεια δημοσίευσης του εσωτερικού κόσμου του ποιητή, ενός κόσμου που συνήθως πνίγεται από την αδικία μιας αφλόξενης, «απόκοσμου» κοινωνίας, μιας κοινωνίας ματεριαλιστικής και τόσο σκληρής, που παρά την εξέλιξη της, λειτουργεί στην πραγματικότητα με τους κανόνες της άγριας φύσης. Με μια τεράστια όμως διαφορά, η φύση παλεύει – σκοτώνει για επιβίωση, ο άνθρωπος όμως σκοτώνει τυφλά

για τον πλούτο. Έτσι, ο ποιητής πολλές φορές με οργή διατρανώνει τον πόθο για Ειρήνη των λαών, φωνάζει με αγανάκτηση για την εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο και προειδοποιεί ότι η γη θα μας εκδικηθεί αν δεν τη σεβαστούμε. Το «Ημιτελές» αποτελεί ένα βιβλίο τσέπης με τρεις διηγηματικές ιστορίες.

Ο συγγραφέας προφανώς επηρεασμένος από την καθημερινότητα εξιστορεί με ιδιαίτερο τρόπο, τις ζωές ανθρώπων της διπλανής πόρτας. Πότε, βάζοντας στη θέση του Αλ Σαΐφ τον αγανγώστη, του θυμίζει ότι φτάνει το «τίναγμα μιας πεταλούδας», για να βρεθεί από την απόλυτη χαρά στο χάος ενός πολέμου, που σε α-

ναγκάζει να αποχωριστεί αγαπημένα πρόσωπα. Άλλοτε, χρησιμοποιώντας δυο ανθρώπους της καθημερινότητας που πίνουν τσίπουρο σε ένα καφενείο, παρουσιάζει το «πανηγύρι της ζωής», τον έρωτα, τη χαρά, την απώλεια, το τέλος του ανθρώπου και την παροδικότητα του, σε σχέση με τη φύση. Τέλος, επιλέγει να παρουσιάσει την απρόσωπη πραγματικότητα της μικροαστικής ζωής, των μεγάλων γραφείων, των μεγάλων ναών του χρήματος, όπου εκεί, ακόμα και ο έρωτας χάνεται στο κρύο.

Πέμπτη 17 Μαρτίου ώρα 6:30μ.μ. Νέα αίθουσα πολιτισμού Παρνασσού Στροβόλου, Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

“ΣΗΜΕΡΑ
ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΠΩ
ΣΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ
ΔΙΚΟ ΜΟΥ
ΣΠΙΤΙ

ΑΛΛΑ ΑΥΡΙΟ
ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΠΟΡΩ
ΝΑ ΒΓΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΚΑΙ ΝΑ ΓΥΡΙΣΩ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.”

Λύση
ONE
Λύση Δανεισμού
Σήμερα και Αύριο

Στην Ελληνική Τράπεζα καταλαβαίνουμε πόσο σημαντικό είναι να μπορείς να καταφέρεις όσα θες και σήμερα και αύριο, και έχουμε λύση. Λύση ONE. Μία και μοναδική λύση δανεισμού, βάσει αξίας κύριας κατοικίας, για τις στεγαστικές σου ανάγκες και ό,τι άλλο χρειαστείς, από σήμερα και στο εξής.

Περισσότερα ή για διευθέτηση ραντεβού στο www.hellenicbank.com/one

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.

Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.

Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Συστάσεις Εποπτών προς την Κεφαλαιαγορά

Η Επιτροπή απαντά στην ESMA πως υπάρχει πρόοδος από το 2020 σε σχέση με τις διασυνοριακές υπηρεσίες κυπριακών εταιρειών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε συστάσεις για ελέγχους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου της περιόδου 2018 – 2020 σε κυπριακές εταιρείες που παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες προχωρά η Ευρωπαϊκή Αρχή Κιντών Αξιών και Αγορών (ESMA), ο επόπτης που ασχολείται με την προστασία των επενδυτών. Ενώ η ESMA παρατήρησε για την περίοδο 2018 – 2020 ορισμένα παραδείγματα εύλογων και ενδεδειγμένων εποπτικών δραστηριοτήτων και ενεργού χρήσης μέτρων επιβολής σε σύγκριση με άλλους, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εποπτικές δραστηριότητες της ΕΚΚ έχουν αποδειχθεί συνολικά ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση των κινδύνων που ενέχουν οι διασυνοριακές υπηρεσίες κυπριακών εταιρειών (Cross-Border Activities). Η Ευρωπαϊκή Αρχή εντοπίζει δύο κύριες αιτίες για την έλλειψη αποτελεσματικού ελέγχου. Πρώτον, ανεπαρκής εποπτική προσέγγιση και δεύτερον, ανεπαρκές ανθρώπινο δυναμικό. Η ESMA σημειώνει ότι από τα έξι κράτη μέλη που περιλαμβάνονται στο δείγμα επανεξέτασής της, η Κύπρος είναι αυτή που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό εξερχόμενων διασυνοριακών δραστηριοτήτων λαμβάνοντας υπόψη τρία σημεία. Πρώτον, τον αριθμό των εταιρειών που παρέχουν διασυνοριακές δραστηριότητες σε απόλυτες τιμές και σε σχέση με όλες τις εξουσιοδοτημένες εταιρείες και με τον αριθμό των τοπικών επενδυτών. Δεύτερον τον αριθμό των εταιρειών που έχουν μεγάλη βάση πελατών σε διασυνοριακό επίπεδο (με εταιρείες που έχουν συχνά χιλιάδες πελάτες στο εξωτερικό). Τρίτον, το μερίδιο των διασυνοριακών δραστηριοτήτων των κυπριακών επιχειρήσεων σε σχέση με τις εγχώριες δραστηριότητές τους. Επιπλέον, η ESMA παρατήρησε επίσης ότι η Κεφαλαιαγορά έχει τον μεγαλύτερο αριθμό καταγγελιών σχετικά με διασυνοριακές δραστηριότητες εταιρειών και αιτημάτων από άλλες Εθνικές Αρχές (NCA) που σχετίζονται με διασυνοριακές δραστηριότητες κυπριακών εταιρειών. Κατά την άποψή της, ένας πολύ μεγάλος αριθμός κυπριακών εταιρειών ενέχει υψηλό κίνδυνο ζημίας των επενδυτών, λόγω της συχνής παροχής υπηρεσιών που αφορούν κερδοσκοπικά προϊόντα, με επιθετική συμπεριφορά μάρκετινγκ.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κιντών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority - ESMA) αποτελεί μια ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή που συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011.

Η ΕΚΚ έχει αναπτύξει πρόσθετες πολιτικές και πρωτοβουλίες για να βελτιώσει την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της εποπτείας που ασκεί.

Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης από Ομότιμους, αναφορικά με την εποπτεία οντοτήτων στις διασυνοριακές δραστηριότητες (Peer Review on supervision of cross-border activities of investment firms). Σημειώνεται πως η ΕΚΚ από καιρό παρακολουθεί επισταμένους κινδύνους που ενέχουν οι συγκεκριμένες δραστηριότητες και έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη συγκεκριμένων πολιτικών και πρωτοβουλιών για να διασφαλίσει ότι οι επενδυτές σε όλη την ΕΕ προστατεύονται επαρκώς, καθώς και για να προωθήσει την ποτελεσματική και αποτελεσματικότερων τρόπων για την περαιτέρω ενίσχυση της εποπτείας και της προστασίας των επενδυτών στη διασυνοριακή παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε αυτήν την «εποχή ψηφιοποίησης». Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κιντών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority - ESMA) αποτελεί μια ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή που συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011 και συνεργάζεται στενά με τις άλλες δύο Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα, αυτήν του

Εγιναν αποφασιστικά βήματα

Εντός του «ριπόρτ» της χώρας (country report) η ΕΚΚ σημειώνει ότι έχει ήδη κάνει αποφασιστικά βήματα που είναι επίσης σύμφωνα με τα μέτρα συστάσεων της ESMA. Παρόλα αυτά, η ΕΚΚ είναι έτοιμη και δεσμευμένη να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εφαρμογή όλων των συστάσεων της ESMA και την εξεύρεση του καταλληλότερου, αποτελεσματικού και αποτελεσματικότερων τρόπων για την περαιτέρω ενίσχυση της εποπτείας και της προστασίας των επενδυτών στη διασυνοριακή παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε αυτήν την «εποχή ψηφιοποίησης». Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κιντών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority - ESMA) αποτελεί μια ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή που συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011 και συνεργάζεται στενά με τις άλλες δύο Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα, αυτήν του

τομέα των τραπεζών (European Banking Authority - EBA) και αυτήν του τομέα των ασφαλειών και των επαγγελματικών συντάξεων (European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA). Η αποστολή της ESMA είναι να ενισχύσει την προστασία των επενδυτών και την προώθηση της σταθερής και εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ως ανεξάρτητο όργανο, η ESMA επιτυγχάνει το στόχο αυτό με τη δημιουργία ενός ενιαίου εν-χειρίδιου κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ και προωθεί τη συνεπή εφαρμογή του σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ESMA συμβάλλει στη ρύθμιση των εταιρειών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε πανευρωπαϊκή εμβέλεια, είτε μέσω της άμεσης εποπτείας είτε μέσω του ενεργού συντονισμού των εθνικών εποπτικών δραστηριοτήτων.

σχόουσες απαιτήσεις, θέτοντας έτσι ένα αρκετά υψηλό όριο από άποψη της σοβαρότητας των ανησυχιών για την προστασία των επενδυτών (και της πραγματικής ζημίας) πριν ληφθούν ισχυρά εποπτικά μέτρα. Επιπλέον, όταν εντοπίζονται σοβαρές ελλείψεις, μερικές φορές σε σχέση με πολλές σημαντικές απαιτήσεις οργάνωσης και συμπεριφοράς της MIFID II, η ESMA υποδεικνύει ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δεν φαίνεται να εντοπίζει ή να αξιολογεί επαρκώς τις βασικές αιτίες της μη συμμορφούμενης συμπεριφοράς της εταιρείας και δεν λαμβάνει ή ζητά μέτρα (π.χ. σε επιχειρήσεις, είδος του ληφθέντος μέτρου επιβολής) ανάλογα με τη φύση και την κλίμακα των κινδύνων, προβλημάτων και ελλείψεων που εντοπίστηκαν, ώστε να προληφθούν αποτελεσματικά ή να τερματιστούν. Με άλλα λόγια, κατά την ESMA, η ΕΚΚ διατηρεί μια κατακερματισμένη προσέγγιση στα μεμονωμένα προβλήματα, ενεργώντας γενικά μόνο αφού υλοποιηθούν, σύμφωνα με την οποία ακόμη και για εταιρείες που επιδεικνύουν επιθετική συμπεριφορά που περιλαμβάνει σοβαρές ή επαναλαμβανόμενες παραβάσεις, η ΕΚΚ συχνά ζητά μεμονωμένα και στενή αποκατάσταση (π.χ. αναθεωρημένες ad-hoc πολιτικές και διαδικασίες) ή λαμβάνει συνολικά περιορισμένα μέτρα επιβολής (π.χ. αναστολή δραστηριοτήτων για λίγες εβδομάδες ή επαναλαμβανόμενο διακανονισμό). Κατά την άποψη της ESMA, η ΕΚΚ θα πρέπει να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη και πιο εγκαίρια προσέγγιση σε τέτοιες περιπτώσεις, αξιολογώντας και, όπου χρειάζεται, αμφισβητώντας εάν τέτοιες εταιρείες είναι πραγματικά σε θέση να εξασφαλίσουν βιώσιμη συμμορφούμενη συμπεριφορά και με ανησυχίες που εκφράζουν. Ως αποτέλεσμα, εξηγεί, η συνεχής παρακολούθηση των εταιρειών υπό την εποπτεία της ΕΚΚ και η επακόλουθη επιλογή πιο παρεμβατικών εποπτικών ενεργειών είναι ικανή να στοχεύσει μόνο εταιρείες που έχουν επιδείξει συμπεριφορές σημαντικής μη συμμόρφωσης με τις ι-

Η έλλειψη δυναμικού

Η ESMA θεωρεί ότι η άλλη κύρια αιτία που εξηγεί τις ελλείψεις της ΕΚΚ είναι η σοβαρή έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού. Όπως αναφέρει η Αρχή, ενώ η ΕΚΚ ήταν υπεύθυνη για την εποπτεία 239 εταιρειών το 2020, η μεγάλη πλειονότητα των οποίων παρέχει διασυνοριακές δραστηριότητες, είχε συνολικά 13 full-time equivalent (FTE) εργαζόμενους για συνεχή εποπτεία. Από αυτούς τους εργαζόμενους, οκτώ ήταν υπεύθυνοι για τη συνεχή και θεματική εποπτεία και πέντε για τις έρευνες και επιβολή. Ένας υπόλοιπος που είναι υπεύθυνος για τη συνεχή εποπτεία είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση 30 εταιρειών υψηλού και μεσαίου-υψηλού κινδύνου, όπως ταξινομούνται από την ΕΚΚ, κατά μέσο όρο. Η ESMA θεωρεί ότι η ΕΚΚ δεν είναι εξοπλισμένη για να αντιμετωπίσει την εποπτεία του σημαντικού και επικίνδυνου διασυνοριακού τομέα, όπως αποδεικνύεται επίσης από τον μεγάλο αριθμό παραπόνων πελατών και αιτημάτων που ελήφθησαν από άλλες Εθνικές Αρχές (NCA). Η ESMA συνιστά στην ΕΚΚ να αυξήσει σημαντικά τους εποπτικούς πόρους που διατίθενται για την εποπτεία της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών από τις εταιρείες. Σημειώνει επίσης ότι, υπό το φως των ελλείψεων της ΕΚΚ στον εποπτικό τομέα, ο ποιοτικός και αποδεικτικός έλεγχος των διασυνοριακών σχεδίων των εταιρειών στο στάδιο της αδειοδότησης καθιστά ακόμη πιο ουσιαστικός. Ωστόσο, η ESMA θεωρεί την προσέγγιση της ΕΚΚ ως ανεπαρκή, ιδίως λόγω του όγκου των διασυνοριακών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται από κυπριακές εταιρείες και των ελλείψεων στον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες πραγματοποιήσαν τελικά τέτοιες δραστηριότητες.

Politico: Τι θα γίνει αν η Κύπρος χάσει τους Ρώσους

Η Κύπρος χάνει τους Ρώσους της και προκύπτουν υπαρκτά ερωτήματα για την οικονομία της, σημειώνει σε δημοσίευσμά της η ιστοσελίδα POLITICO. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της αρθρογράφου, η Κύπρος έχει κάνει πολύ δρόμο προς την αποσύνδεση των δεσμών της με τη Ρωσία, αλλά με νέες κυρώσεις εν καιρώ πολέμου, θα πρέπει να λύσει πολλά άλλα, στιγμιαία. Στο ρεπορτάζ υπογραμμίζεται πως, για δεκαετίες, η Κύπρος έχτισε μια οικονομία που λάτρευε τους Ρώσους — Ρώσους τουρίστες, Ρώσους επενδυτές, Ρώσους ολιγάρχες. Τώρα, με την Ευρώπη να διακόπτει τις σχέσεις της με μια πολεμοχαρή Ρωσία μέσα σε λίγες μέρες, η Κύπρος έρχεται αντιμέτωπη με ένα υπαρκτό ερώτημα: «Τι θα συμβεί αν αυτοί οι Ρώσοι εξαφανιστούν ξαφνικά».

«Στην Κύπρο, οι ρωσικές συνδέσεις είναι παντού. Εμφανίζονται σε οικονομικά μεγέθη. Εκατοντάδες χιλιάδες Ρώσοι τουρίστες έρχονται κάθε χρόνο - όχι μικρός αριθμός σε μια χώρα μόλις 1,2 εκατομμυρίων. Πάνω από 100 δισεκατομμύρια ευρώ σε επενδύσεις προήλθαν από τη Ρωσία μόνο το 2020 — περίπου το ένα τέτατο του συνόλου των ξένων επενδύσεων που έρχονται στην Κύπρο», εξηγεί.

Και πολιτιστικές συνδέσεις

«Άλλες συνδέσεις είναι πιο πολιτιστικές - και αμφισβητήσιμες. Το νησί της Μεσογείου έχει χρησιμοποιήσει ως τραπεζικό σπίτι για τις γκρίζες περιουσίες των Ρώσων επενδυτών, από εμπόρους όπλων έως εταιρείες

τυχερών παιχνιδιών και πορνογραφικούς ιστότοπους. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, μετασοβιετικές προωπτικότητατες όπως ο Slobodan Milo evi ταξίδεψαν στο νησί με βαλίτσες γεμάτες μετρητά. Την τελευταία δεκαετία, η Κύπρος έχει κάνει πολύ δρόμο για να λύσει αυτούς τους κόμπους. Όμως η ΕΕ την αναγκάζει τώρα να λύσει πολλά περισσότερα, σχεδόν ακαριαία», συμπληρώνει το POLITICO. Η Κύπρος, μέλος της ΕΕ, έχει υποστηρίξει τις κλιμακούμενες κυρώσεις του μίλοκ κατά της Ρωσίας στον απόηχο της εισβολής της στην Ουκρανία. Ωστόσο, οι αξιωματούχοι αναγνωρίζουν ότι η υποστήριξη έχει ένα τίμημα: Οι κυρώσεις θα διαβρώσουν τμήματα της κυπριακής οικονομίας, ακόμη κι αν έχει ήδη αρχίσει να απομακρύνεται από τα ρωσικά χρήματα.

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, ο τραπεζικός τομέας είναι ένας τομέας που ενδέχεται να επηρεαστεί. Τουλάχιστον πέντε άτομα στη λίστα κυρώσεων της ΕΕ έχουν περιουσιακά στοιχεία σε κυπριακές τράπεζες, σύμφωνα με τραπεζικούς αξιωματούχους. Τα πολυτελή ακίνητα είναι ένα άλλο θέμα - δεκάδες πολυτελή διαμερίσματα πιθανότατα θα μείνουν τώρα απούλητα. Ο τουρισμός θα πληγεί περισσότερο.

«Η κυπριακή οικονομία επηρεάζεται δυσανάλογα σε σύγκριση με άλλες χώρες λόγω της δομής της κυπριακής οικονομίας και της εξάρτησής της από Ρώσους τουρίστες», δηλώνει στο POLITICO ο Κύπριος υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης. Συμπληρώνει πως, «με βά-

Στο νησί, οι ρωσικές συνδέσεις είναι παντού, σημειώνει χαρακτηριστικά σε δημοσίευμα η ιστοσελίδα POLITICO.

ση τις εκτιμήσεις μας, περιμέναμε να έχουμε ένα εκατομμύριο τουρίστες από την Ουκρανία και τη Ρωσία φέτος, περίπου το 20-25% της τουριστικής αγοράς της Κύπρου», είπε ο Πετρίδης. «Το κλειδί είναι η διάκριση αυτής της κρίσης. Αν αυτό τελειώσει σε ένα μήνα, θα βγούμε αλώβητοι. Αν διαρκέσει περισσότερο, καμία οικονομία δεν θα καταφέρει να βγει καθαρή».

«Οι κυπριακές αρχές ήταν αρχικά αντίθετες με την απαγόρευση των μεγάλων ρωσικών τραπεζών από το διεθνές δίκτυο πληρωμών SWIFT», υποστηρίζει το διεθνές δίκτυο, βασικό μοχλό των παγκόσμιων επιχειρημα-

τικών δραστηριοτήτων. Και ενώ η Κύπρος συμφώνησε να κλείσει τον εναέριο χώρο της στα ρωσικά αεροπλάνα, πρόσθεσε την προειδοποίηση ότι θα μπορούσε να επανεξετάσει εάν η Τουρκία αρνηθεί να ακολουθήσει το παράδειγμά της. Και μέχρι να ανακοινώσει την Τρίτη, η Κύπρος ήταν η μόνη χώρα της ΕΕ που δεν είχε συνεισφέρει καμία έκτακτη βοήθεια στην Ουκρανία.

Στο ρεπορτάζ γίνεται αναφορά και στην κίνηση της RCB Bank να μεταβιβάσει μετοχές της σε αμιγώς κυπριακές εταιρείες. Η ρωσική κρατική τράπεζα VTB Bank, που ήταν μεγαλύτερος της RCB Bank, με-

ταβίβασε «αθόρυβα» όλες τις μετοχές της στην κυπριακή τράπεζα RCB σε Κύπριους μετόχους, καθιστώντας την τράπεζα 100% κυπριακής ιδιοκτησίας. Η νέα ιδιοκτησιακή δομή περιμένει τώρα την έγκριση από τις ευρωπαϊκές αρχές.

«Κοιτώντας μέσα από μια οικονομική οπτική γωνία, οι ενέργειες μπορούν εύκολα να εξηγηθούν», υπογραμμίζει η αρθρογράφος του POLITICO. Στην Κύπρο, ο κλάδος των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 80% της οικονομίας. Και οι Ρώσοι έχουν από καιρό κρατήσει τον κλάδο των υπηρεσιών να βουίζει.

Οι κυπριακές αρχές προσπαθούν τώρα να αναπληρώσουν τις αναμενόμενες απώλειες, προσεγγίζοντας άλλες αγορές, αλλά αναγνωρίζουν ότι θα είναι δύσκολο, ειδικά αφού η πανδημία έχει ήδη βλάψει την τουριστική βιομηχανία.

«Ισως θύμα των κυρώσεων»

«Είναι σαν να θέλουμε να τιμωρήσουμε τη Ρωσία και τιμωρούμε τους εαυτούς μας», είπε ο Πανίκος Δημητριάδης, πρώην γεντρικός τραπεζίτης της Κύπρου. «Η Κύπρος είναι μια μικρή χώρα και είναι γνωστή για τις παλαιότερες σχέσεις της με τη Ρωσία και τους ολιγάρχες, επομένως είναι πολύ δύσκολο να συντηρηθεί και θα μπορούσε να γίνει θύμα κυρώσεων», είπε ο Δημητριάδης. «Λόγω παλιών αμαρτιών, η Κύπρος είναι στις γκρίζες λίστες και οι άλλοι είναι πάντα ύποπτοι», κατέληξε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Προκλήσεις σε τουρισμό και ενέργεια από Ουκρανικό

Στην περίπτωση της Κύπρου θα αντιμετωπίσουμε κυρίως προκλήσεις στον τομέα του τουρισμού και τις ενέργειες ως αποτέλεσμα της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Ολοκληρώθηκαν την Τρίτη το απόγευμα στις Βρυξέλλες οι εργασίες του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων της ΕΕ (Ecofin). Στο επίκεντρο των συζητήσεων των εργασιών του Συμβουλίου ήταν οι οικονομικές και δημοσιονομικές συνέπειες των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στη Ρωσία μετά την εισβολή της στην Ουκρανία. Σε παρέμβαση του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών κ. Γιώργος Παντελής που εκπροσώπησε την Κύπρο, εξέφρασε την αμέριστη αλληλεγγύη της Κύπρου προς την Ουκρανία και τον ουκρανικό λαό. Σε ό,τι αφορά στις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί κατά της Ρωσίας, ο Γενικός Διευθυντής αφοφ αναφέρθηκε στις γενικότερες επιπτώσεις που αναμένεται να έχουν οι κυρώσεις για την οικονομία της ΕΕ, σημείωσε ότι στην περίπτωση της Κύπρου θα αντιμετωπίσουμε κυρίως προκλήσεις στον τομέα του τουρισμού και τις ενέργειες.

Οι 27 επίσης με μεγάλη πλειοψηφία αποφάσισαν τη δημιουργία μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (ΜΣΠΑ) με βάση την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ διεξήχθη συζήτηση προανατολισμού σχετικά με την πρόταση για μεταφορά στο Δίκαιο της ΕΕ, τις επιτευχθείσες σε επίπεδο ΟΟΣΑ παγκόσμιας συμφωνίας με την οποία οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες θα υπόκεινται σε ελάχιστο φορολογικό συντελεστή 15%.

Τη Δευτέρα, ο κ. Παντελής συμμετείχε στις εργασίες του Eurogroup το οποίο απασχόλησε η οικονομική κατάσταση και ο συντονισμός της δημοσιονομικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ, υπό το φως και του πολέμου στην Ουκρανία. Διεξήχθη, επίσης συζήτηση για την Τραπεζική Ένωση καθώς και για την έκθεση ενισχυμένης εποπτείας της Ελλάδας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Την Κύπρο εκπροσώπησε στο Ecofin ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών κ. Γιώργος Παντελής.

Ετοιμάζονται γενναίες χαλαρώσεις για πανδημία

Σε δυο εβδομάδες η εφαρμογή τους εάν συνεχισθεί η εικόνα με τα μειωμένα κρούσματα νοσηλειών

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Βάσιμες ελπίδες για εγκατάλειψη του μεγαλύτερου μέρους των περιοριστικών μέτρων που παραμένουν ακόμα σε ισχύ τους επόμενους δυο μήνες, δημιουργούν τα ημερήσια επιδημιολογικά δεδομένα. Η πορεία σταδιακής χαλάρωσης που έχει ξεκινήσει θα συνεχισθεί και το επόμενο διάστημα, έλεγαν στην «Κ» κυβερνητικές πηγές. Κομβικής σημασίας στην πορεία άρσης των περιορισμών θεωρείται η περίοδος μετά από δυο εβδομάδες, κατά την οποία κυβέρνηση και επιδημιολόγοι ετοιμάζονται να προχωρήσουν σε γενναίες χαλαρώσεις, όπως μας επιώθηκε χαρακτηριστικά. Μοναδική προϋπόθεση, όπως μας τονίσθηκε, είναι

Η πορεία των επιδημιολογικών δεικτών το επόμενο διάστημα θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό την υλοποίηση των προγραμματισμών που γίνονται. Εάν και εφόσον δεν υπάρξουν αλλαγές, το φετινό Πάσχα θα θυμίζει κάτι από τα παλιά, λένε αρμόδιες πηγές.

να μην εμφανισθεί κάποια άλλη παραλλαγή του ιού και να παραμείνουν οι νοσηλείες τουλάχιστον στα σημερινά επίπεδα. Σε μια τέτοια περίπτωση τα περιοριστικά μέτρα που θα ανακληθούν θα είναι αρκετά και σε βαθμό που να γίνεται λόγος για ένα μεγάλο βήμα επιστροφής στην κανονικότητα. Συνάμα και υπό τον φόβο εμφάνισης φαινομένων χαλαρότητας οι επιστήμονες προειδοποιούν πως ο ιός συνεχίζει να είναι εδώ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, και πως οι πολίτες θα πρέπει να συνεχίσουν να δείχνουν υπευθυνότητα απέναντι στα μέτρα προστασίας προκειμένου να μην επαναληφθούν φαινόμενα του παρελθόντος, όπου παρατηρήθηκε αναζωπύρωση της διασποράς του ιού.

Οι μάσκες

Ένα μέτρο που αναμένεται να εφαρμοσθεί και να κάνει αισθητή τη διαφορά ότι κάτι αλλάζει στην διαχείριση της πανδημίας είναι οι μάσκες. Όπως πληροφορούμαστε, κυβέρνηση και επιδημιολόγοι φαίνεται να συμφωνούν σε κατάργηση των масκών κάνοντας αρχή από τους εξωτερικούς χώρους. Εάν και εφόσον δεν ακυρωθούν οι προγραμματισμοί από επιδείνωση των επιδημιολογικών δεικτών θα πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα στην καταπολέμηση της πανδημίας που θα κάνει περισσότερο ορατή την επιστροφή στην κανονικότητα. Επίσης, στα πλάνα βρίσκεται μια σημαντική μείωση των rapid test που γίνονται στα σχολεία, καθώς επίσης και σημαντική κατάργηση των υγειονομικών προϋποθέσεων κάνοντας αρχή από τα saferpass. Αν και δεν υπάρχουν ενδείξεις, προς κατάργηση θα οδηγηθεί και μια από τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για να ταξιδεύει κάποιος στην Κύπρο και αφορά το γνωστό Cyprus Flight Pass. Άλλες χώρες της Ε.Ε. όπως η Ελλάδα προχώρησαν ήδη στην κατάργησή του για τις κατηγορίες των επιβατών οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό σχήμα των τριών δόσεων.

Το επόμενο πακέτο

Όπως κάθε εβδομάδα έτσι και την Τετάρτη ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου θα παρουσιασθεί νέο πακέτο χαλαρώσεων. Τις προτάσεις θα παρουσιάσει ο υπουργός Παιδείας Πρόδρομος Προδρόμου ένεκα της απουσίας του υπουργού Υγείας Μιχάλη Χατζηπαντέλα στο εξωτερικό. Το Υπουργικό Συμβούλιο αναμένεται να ανάψει το πράσινο φως για επέκταση του υγειονομικού μέτρου test to stay στα νηπιαγωγεία και στα ειδικά σχολεία. Ανάμεσα στα μέτρα που αναμένεται να εγκριθούν περιλαμβάνονται και εισπληρώσεις που αφορούν παιδιά με διαβήτη έως και 18 ετών.

Τις νέες εισηγήσεις για τις υγειονομικές χαλαρώσεις θα παρουσιάσει στο Υπουργικό Συμβούλιο ο υπουργός Παιδείας Πρόδρομος Προδρόμος ένεκα της απουσίας του υπουργού Υγείας Μιχάλη Χατζηπαντέλα στο εξωτερικό.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελέσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

Το Πάσχα

Οι εκτιμήσεις που υπάρχουν αλλά κυρίως οι προγραμματισμοί που γίνονται δείχνουν πως μετά από δυο χρόνια το φετινό Πάσχα συγκεντρώνει μεγάλες πιθανότητες να γιορτασθεί σε ένα περιβάλλον χωρίς περιορισμούς, όπως συνέβη τα δυο προηγούμενα χρόνια. Την πορεία προς την κανονικότητα σπρώχνει ο ημερήσιος δείκτης των νοσηλειών, ο οποίος εν αντιθέσει με τα νέα κρούσματα συνεχίζει να υποχωρεί κάθε μέρα. Την Τρίτη το βράδυ το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε 108 νοσηλείες και 2.911 θετικά περιστατικά, ποσοστό θετικότητας 3,29%.

Επιφυλακτικοί οι επιδημιολόγοι

Την ώρα που δημιουργείται κλίμα αισιοδοξίας ότι τα δύσκολα με την πανδημία πέρασαν, οι επιδημιολόγοι εμφανίζονται περισσότερο συντηρητικοί - προσεκτικοί με τα βήματα που πρέπει να γίνουν για επιστροφή στην κανονικότητα. Αυτό το οποίο τονίζεται επίσημα και ανεπίσημα είναι πως η πανδημία είναι ακόμα εδώ και πως ο κίνδυνος αναζωπύρωσης της διασποράς του ιού είναι υπαρκτός. Στο πνεύμα αυτό, οι επιδημιολόγοι δεν είναι αντίθετοι στα μέτρα χαλαρώσεων, πλην όμως ζητούν από τους πολίτες να μην θεωρήσουν ως δεδομένο πως η άρση των μέτρων συνιστά το τέλος της πανδημίας. Στο ίδιο μήκος κύματος απορρίπτουν απόψεις πως είναι κοντά η πανδημία να μετεξελιχθεί σε ενδημία. Στα σημαντικά για τους επιστήμονες που δικαιολογούν τα βήματα που γίνονται είναι το ποσοστό του εμβολιαστικού προγράμματος το οποίο κινείται πάνω από το 80%.

Τέταρτη δόση

Την ίδια ώρα διαφορετικές απόψεις φαίνεται να υπάρχουν για το ενδεχόμενο τέταρτης δόσης του εμβολίου σε κάποιες κατηγορίες του πληθυσμού, ένα θέμα το οποίο απασχόλησε συνεδρία της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμού. Ομόφωνα αποφασίσθηκε όπως την τέταρτη δόση λάβουν τα άτομα άνω των 70 ετών και οι ανοσοκατεσταλμένοι ανεξαρτήτου ηλικίας δεδομένου ότι καταγράφονται αυξημένες νοσηλείες. Κατά πλειοψηφία αποφασίσθηκε η τέταρτη δόση για τους επαγγελματίες υγείας και η τρίτη δόση εμβολίου για τους εφήβους από 12 έως 18 ετών. Ωστόσο, μετά από συζήτηση η τέταρτη δόση για όλες τις κατηγορίες δεν θα είναι υποχρεωτική και όσοι επιλέγουν να μην την κάνουν δεν θα επηρεάζεται το saferpass που έχουν.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **HOLGER SCHMIEDING, KALLUM PICKERING, SALOMON FIEDLER και GUIDOGIORGIO BODRATO***

Ο πόλεμος στην Ουκρανία ενισχύει πολιτικά τον Μακρόν

Η δημοφιλία του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν βελτιώνεται, όπως αποτυπώνεται στις δημοσκοπήσεις. Οι δε πιθανότητες να εκλεγεί και πάλι δείχνουν να αυξάνονται καθ' οδόν προς τον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών στις 10 Απριλίου. Όπως συνέβη με την αρχική φάση της πανδημίας του κορωνοϊού το 2020, συχνά οι ψηφοφόροι συσπειρώνονται γύρω από τους νέγτες τους σε περιόδους κρίσης. Ο Εμανουέλ Μακρόν ανέλαβε ηγετικό ρόλο ως προς το ποια θα είναι η αντίδραση της Ευρώπης στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η οποία ενδεχομένως να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα σε φίλα προσκείμενους στον Βλαντίμιρ Πούτιν, όπως η Μαρίν Λεπέν. Στον πρώτο γύρο των δημοσκοπήσεων, ο Μακρόν απολαμβάνει πλέον την υποστήριξη του 31% των ψηφοφόρων έναντι του 24% προ δύο εβδομάδων. Ο Εμανουέλ Μακρόν θέτει σε προτεραιότητα την επίλυση του προβλήματος της Ουκρανίας και δεν θα συμμετάσκει σε καμία εκλογική συζήτηση προ του πρώτου γύρου των εκλογών.

Εκτιμώντας τα πράγματα βάσει των τελευταίων δημοσκοπήσεων, οι στόχοι για εκ νέου νίκη θα εξυπηρετούνταν κα-

Αυτή τη στιγμή αποτελεί το αδιαφιλονίκητο φαβορί για να επικρατήσει στις προεδρικές εκλογές του Απριλίου.

λύτερα εάν εστιάζονταν στις διπλωματικές προσπάθειες περίξ της ρωσικής εισβολής. Μέχρι στιγμής, πάντως, ο Μακρόν δεν έχει δώσει στη δημοσιότητα ένα λεπτομερές πολιτικό μανιφέστο για τη δεύτερη θητεία του. Αναμένουμε σε επίπεδο πολιτικών εν γένει να ακολουθήσει την πορεία της πρώτης, ενώ περαιτέρω οικονομικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης ενδέχεται να συμπεριλαμβάνουν μειζονες αλλαγές στο συνταξιοδοτικό και την επαναφορά του δημόσιου δανεισμού σε βιώσιμο επίπεδο. Αναθεωρούμε προ τα άνω την πιθανότητα επανεκλογής του Μακρόν στο 75% από το 60% προηγουμένως. Ανάμεσα στους δέκα υποψηφίους των γαλλικών προεδρικών εκλογών, που απολαμβάνουν στήριξη τουλάχιστον 2% στις δημοσκοπήσεις, μό-

νον τέσσερις, κατά την εκτίμησή μας, έχουν όντως πιθανότητες να απειλήσουν τον Μακρόν. Ως προς την αντιπαλότητα της Ακροδεξιάς ειδικότερα, Μαρίν Λεπέν, ως θυμηθούμε το 2017: τώρα, όπως και τότε, φαίνεται πιθανό να αναδειχθεί σε αντιπαλό του νυν Γάλλου προέδρου στον δεύτερο γύρο. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν πως τη στηρίζει το 17,5% των ψηφοφόρων. Φαίνεται πως ο Εμανουέλ Μακρόν θα συσπειρώσει στον β' γύρο και τους υποστηρικτές της κεντροδεξιάς Πεκρές και της Κεντροαριστεράς με σχεδόν 56,5% των ψήφων, ήτοι 13 ποσοστιαίες μονάδες μπροστά από τη Λεπέν, βάσει των δημοσκοπήσεων. Πάντως, σήμερα και σε αντίθεση με το 2017, η Μαρίν Λεπέν δεν τοποθετείται σθεναρά ενάντια στο ευρώ και στην Ε.Ε., οπότε οι οικονομικοί κίνδυνοι που πιθανώς απορρέουν από μια νίκη της είναι αμβλυμένοι. Ωστόσο, ο πόλεμος του Πούτιν ενδυναμώνει τη συσπείρωση της Ευρώπης, οπότε μια φίλια μαζί του ίσως κοστίζει ψήφους.

* Οι κ. Holger Schmieding, Kallum Pickering, Salomon Fiedler και Guidogiorgio Bodrato είναι οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **PARITOSH BANSAL / REUTERS**

Η ακριβή ενεργειακή ελευθερία της Ε.Ε.

Η εισβολή του Ρώσου προέδρου στην Ουκρανία αποδείχθηκε μια τραγική αφύπνιση.

για την εκ νέου ενεργειακή τροφοδοσία της Ε.Ε., ήτοι 50 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα, προβλέπει και την αύξηση των εισαγωγών υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την παραγωγική ικανότητα να μετασχηματίσει περισσότερα από 200 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα υγροποιημένου φυσικού αερίου σε εύρηστο αέριο σε ετήσια βάση, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών του Ηνωμένου Βασιλείου. Παρά ταύτα, η Ισπανία και η Γαλλία δεν είναι επαρκώς συνδεδεμένες με τις υπόλοιπες χώρες. Και για να διασφαλιστεί ο ευρωπαϊκός προορισμός των φορτίων σε υγροποιημένο φυσικό αέριο, το οποίο συχνά μεταφέρεται οπουδήποτε οι τιμές είναι υψηλότερες, ίσως οι καταναλωτές θα πρέ-

πει να πληρώσουν με βάση τις διογκωμένες τιμές του καυσίμου. Η αύξηση στα 20 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα για τις εισαγωγές του υγροποιημένου φυσικού αερίου είναι πιο ρεαλιστική προσέγγιση από την Ε.Ε., όπως εκτιμά η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας. Αξιοσημείωτα είναι και άλλα μέτρα. Η Κομισιόν υπολογίζει πως μπορεί να εξοικονομήσει 14 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα σε φυσικό αέριο κυρίως με το να αποσπείνει την υλοποίηση έργων για παραγωγή αιολικής και ηλιακής ενέργειας αντιστοιχεί στο τριπλάσιο όσον έχει προβλέψει η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας. Εντούτοις, η αντικατάσταση 10 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων ρωσικού φυσικού αερίου, εισάγοντας περισσότερο από την Αλγερία, δείχνει ρεαλιστική. Και η πρόταση να διασφαλισουν οι χώρες της Ε.Ε. πως θα έχουν γερμίσει το 90% των αποθηκών τους σε φυσικό αέριο προ του επόμενου χειμώνα είναι κάτι νομοθετικά εύκολο.

Αρχισαν συζητήσεις με τράπεζες οι ξενοδόχοι

Εξετάζουν σε προκαταρκτικό στάδιο σενάρια για πιθανή αντιμετώπιση του αντικτύπου από ρωσική και ουκρανική αγορά

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το πλήγμα στον κυπριακό τουρισμό ένεκα της ρωσικής αγοράς και η αβεβαιότητα που έχει επιφέρει στις τουριστικές επιχειρήσεις ο πόλεμος στην Ουκρανία, δημιουργεί σαφώς σοβαρές προκλήσεις για ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες έχουν σημαντική εξάρτηση από την ρωσική αγορά πρωτίστως και σε μικρότερο βαθμό, από την ουκρανική αγορά. Η ανησυχία για το τι μέλλει γενέσθαι και το πώς θα γεμίσουν οι κλίνες φέτος, αποτυπώνεται στις ανακοινώσεις των αλυσίδων ξενοδοχείων στο Χρηματιστήριο, οι οποίες περιγράφουν ότι προβαίνουν σε ενέργειες προς άλλες αγορές για άμβλυνση τυχόν μειώσης αφίξεων τουριστών από ρωσική και ουκρανική αγορά στα καταλύματα της εταιρείας. Τονίζεται δε ότι σε αυτή την χρονική στιγμή ο βαθμός και η διάρκεια του επηρεασμού δεν θα μπορούν να αξιολογηθούν επακρι-

Τα περισσότερα ξενοδοχεία με εξάρτηση από την ρωσική και ουκρανική αγορά δραστηριοποιούνται στην ελεύθερη Αμμόχωστο. Σε ορισμένες περιπτώσεις η εξάρτηση αγγίζει σχεδόν το 100% των κρατήσεων.

βώς και επισημαίνουν ότι οποιεσδήποτε εκτιμήσεις είναι πρόωρες. Εκτός όμως από ενέργειες σε άλλες αγορές, οι ξενοδόχοι ξεκίνησαν, σε προκαταρκτικό τουλάχιστον στάδιο, διαβουλεύσεις με το τραπεζικό σύστημα για δάνεια ή άλλες διευκολύνσεις, σε μια προσπάθεια αναζήτησης τρόπων στήριξης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Όπως πληροφορείται η «Κ», μέχρι στιγμής τουλάχιστον έχουν γίνει επαφές με την Τράπεζα Κύπρου, στο επίκεντρο των οποίων τέθηκαν οι επιπτώσεις στον κλάδο ένεκα του Ουκρανικού, στην βάση του κακού σεναρίου, όπως έχει περιγραφεί από το αρμόδιο Υφυπουργείο : του κενού των 800.000 τουριστών που προέρχονται από Ρωσία και Ουκρανία. Σύμφωνα με πληροφορίες από αρμόδιες πηγές, επί του παρόντος δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις, εφόσον ακόμα το πεδίο των επιπτώσεων είναι θολό. Τονίζεται ωστόσο ότι οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί, δεν θα εφαρμοστεί οριζόντια για όλους τους ξενοδόχους, αλλά κάθε περίπτωση θα εξεταστεί ξεχωριστά και αναλόγως της εξάρτησης σε αυτές τις αγορές. Έτσι λοιπόν, αναλόγως

Αυτή τη στιγμή οι αεροπορικές εταιρείες εξακολουθούν να διατηρούν για την Κύπρο γύρω στα 10 εκατομμύρια θέσεις. Οι αεροπορικές θέσεις από Ουκρανία και Ρωσία ήταν γύρω στα 2,2 εκατ. σύμφωνα με την εταιρεία Hermes Airports.

Καλύτερα από 2021 οι φετινές αφίξεις

Διανύοντας την Τρίτη εβδομάδα Μαρτίου, αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες οι οποίες έκλεισαν συμφωνίες με οργανωτές ταξιδιών από βρετανική, ευρωπαϊκή και ισραηλινή αγορά, άρχισαν ήδη τις προετοιμασίες για την επαναλειτουργία τους από αρχές Απριλίου. Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ Φιλόκυπρος Ρουσούνιδης, περιγράφει ότι λαμβάνονται θετικά μηνύματα από τουριστικούς πράκτορες, κρατήσεις και αριθμό πτήσεων για Βρετανία, Ισραήλ και Σκανδιναβία, ενώ καταγράφεται κινητικότητα από μικρότερες αγορές, όπως Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Αυστρία, Ελβετία και Σουηδία. Πρόκειται για αγορές οι οποίες έχουν 25-40 πτήσεις την εβδομάδα για Κύπρο και μπορούν, εφόσον ενισχυθούν οι πληρότητες πτήσεων, να μετριάσουν τον αρνητικό αντίκτυπο από την ρωσική αγορά.

Βάσει αυτών των μηνυμάτων, ανέ-

φερε, υπάρχει μια συγκρατημένη αισιοδοξία ότι η φετινή χρονιά μπορεί να κινηθεί σε καλύτερα επίπεδα σε σχέση με το 2021. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο σύνδεσμος ταξιδιωτικών πρακτόρων.

Μιλώντας στην «Κ» ο επίτιμος πρόεδρος του συνδέσμου Άγκας Κελεπέσης ανέφερε ότι τα ταξίδια θα κινηθούν σε ικανοποιητικά επίπεδα το καλοκαίρι αλλά και την περίοδο του Πάσχα, εκφράζοντας την εκτίμηση ότι το 70% του 2019 είναι εφικτό.

10 εκατ. θέσεις

Σε πρόσφατες δηλώσεις της στην Βουλή, η Διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης της Hermes Airports, Μαρία Κουρούπη, ανέφερε ότι, ενώ οι αεροπορικές θέσεις από Ουκρανία και Ρωσία ήταν γύρω στα 2,2 εκατομμύρια θέσεις, αυτή τη στιγμή οι αεροπορικές εταιρείες εξακολουθούν να διατηρούν για την Κύπρο γύρω στα 10 εκατομμύρια

Συγκρατημένη αισιοδοξία ξενοδόχων και τουριστικών πρακτόρων για την φετινή καλοκαιρινή περίοδο.

θέσεις σε 38 χώρες από 50 αεροπορικές εταιρείες. «Αν καταφέρουμε να αυξήσουμε τον δείκτη πληρότητας γύρω στο 10% μπορεί να μισούμε για 300.000 με 350.000 επιβάτες, σε αφίξεις τουριστών, περίπου δηλαδή θα μπορούσε να σωθεί το 30% ίσως και το 40% της αγοράς που χάνουμε από τη Ρωσία και την Ουκρανία», ανέφερε σχετικά, ενώ πρόσθεσε ότι και η εταιρεία Hermes Airports κάνει επιπλέον προώθηση με αεροπορικές εταιρείες και θα αλλάζουν τα κινήτρα στις αεροπορικές εταιρείες.

Θέμα προσωπικού

Εκτός από την στήριξη των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, μείζον θέμα για τους ξενοδόχους εξακολουθεί να αποτελεί η έλλειψη εργατικού δυναμικού. Όπως δήλωσε ο κ. Ρουσούνιδης, είναι επιτακτική η ανάγκη να δοθούν άδειες για εργατικό δυναμικό από τρίτες χώρες ώστε να μπορέσουν οι μονάδες να παρέχουν υψηλό επίπεδο υπηρεσιών στους τουρίστες. Ανέφερε ότι το 2021 με το 50% των αφίξεων του 2019, υπήρχαν περιπτώσεις ξενοδοχείων που είχαν αφήσει κλειστές κλίνες και πτέρυγες, υπηρεσίες, εστιατόρια λόγω των κενών σε προσωπικό, αριθμός ο οποίος αναμένεται φέτος να αυξηθεί. Ούτε η ρύθμιση με τους φοιτητές επιλύει το πρόβλημα, όπως ανέφερε, αφού πρόκειται μόνο για μερικές εκατοντάδες ενώ το κενό αντιστοιχεί σε 6-7 χιλιάδες θέσεις.

της έκθεσης στην ρωσική αγορά, θα δοθούν οι ανάλογες διευκολύνσεις, ενώ ξενοδόχοι των οποίων οι επιχειρήσεις δεν γεμίζουν με Ρώσους τουρίστες δεν αναμένεται θα λάβουν διευκολύνσεις. Φυσικά το θέμα είναι ακόμα σε επίπεδο προκαταρκτικών συζητήσεων. Θα πρέπει πρώτα να ανοίξει η καλοκαιρινή σεζόν, να ξεκαθαρίσει το σκηνικό, να καταγραφούν οι απώλειες με συγκεκριμένους αριθμούς και αναλόγως να ληφθούν οι όποιες αποφάσεις.

Η εξάρτηση της Αμμοχώστου

Είναι γνωστό ότι η περιοχή με την μεγαλύτερη εξάρτηση σε ρωσικό τουρισμό είναι η ελεύθερη Αμμόχωστος, με μεγάλο αριθμό ξενοδοχειακών μονάδων να λειτουργεί διαχρονικά σε λιγότερο ή περισσότερο βαθμό βασίζόμενες στην ρωσική αγορά. Ενδεικτικά είναι τα στοιχεία που προκύπτουν από την ανάλυση των Cyprus Flight Pass από πλευράς της Hermes Airports, για την περίοδο 25 Μαΐου- 22 Αυγούστου 2021, που καταδεικνύουν την έκθεση γενικότερα της Αμμοχώστου στον ρωσικό τουρισμό. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των Ρώσων τουριστών που είχαν επισκεφθεί την Κύπρο την συγκεκριμένη περίοδο (39% του συνόλου), ποσοστό 61%

επέλεξαν την επαρχία Αμμοχώστου. Για την ίδια περίοδο, από τους Ουκρανούς τουρίστες (6% του συνόλου τουριστών), το 48% έκαναν διακοπές σε ξενοδοχεία και καταλύματα της Αγίας Νάπας και του Πρωταρά. Την εικόνα περιέγραψε στην «Κ» ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΣΕ Αμμοχώστου Δώρος Τάκκας. Όπως ανέφερε, στην ελεύθερη Αμμόχωστο (και όχι μόνο) υπάρχουν τρεις κατηγορίες ξενοδοχείων ανάλογα με τον βαθμό επηρεασμού τους από την ουκρανική κρίση. Η πρώτη κατηγορία είναι τα ξενοδοχεία που γεμίζουν κάθε χρόνο μέχρι και στο 100% με Ρώσους τουρίστες, οι περισσότεροι εκ των οποίων, όπως εκτιμά, δεν θα καταφέρουν να λειτουργήσουν φέτος. Η δεύτερη κατηγορία ξενοδοχείων είναι αυτοί που γεμίζουν μόνο κατά 50% των κλινών τους με επισκέπτες από ρωσική αγορά. Οι επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας θα προσπαθήσουν να ανοίξουν και να βελτιώσουν τις πληρότητές τους με κρατήσεις από άλλες αγορές. Κάτι που θεωρείται εφικτό, εφόσον θα πρέπει να αυξήσουν αριθμούς από αγορές με τις οποίες ήδη υπάρχει συνεργασία. Το άνοιγμα αυτών των επιχειρήσεων αναμένεται από αρχές Απριλίου μέχρι αρχές Μαΐου. Η τρίτη κατηγορία ξενοδοχείων είναι αυτή που θα επηρεαστεί το λιγότερο, αφού πρόκειται για ξενοδοχεία που συνεργάζονται σχεδόν αποκλειστικά με αγορές της Μ. Βρετανίας και της Σκανδιναβίας. Αυτή η κατηγορία ξενοδοχείων εκτιμάται ότι θα βγει αλώβητη από τον πόλεμο στην Ουκρανία, χωρίς να υπολογίζεται φυσικά η αύξηση του λειτουργικού κόστους που προκύπτει για τις μονάδες, ένεκα της αύξησης στις τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος και των καυσίμων γενικότερα.

Η έκθεση των τραπεζών

Όσον αφορά την σχέση του τραπεζικού τομέα και του τουρισμού, βάσει των στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, προκύπτει ότι η έκθεση των κυπριακών τραπεζών στον τομέα της φιλοξενίας και στις στίσιες, ανέρχεται στα 2,51 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα 126 εκατ. ευρώ είναι μη εξυπηρετούμενα, ενώ το υπόλοιπο 2,38 δισ. των δανείων στον τομέα του τουρισμού εξυπηρετείται. Η τράπεζα με την μεγαλύτερη έκθεση στον τομέα του τουρισμού είναι η Τράπεζα Κύπρου. Σύμφωνα με τα τελευταία οικονομικά της αποτελέσματα, η έκθεση του δανειακού της χαρτοφυλακίου στον τουριστικό τομέα φτάνει το 1,15 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 60 εκατ. ευρώ αφορούν στην υπηρεσίες στίσις και το 1,09 δισ. στον τομέα της φιλοξενίας. Στα 427 εκατ. ευρώ είναι η έκθεση της Ελληνικής Τράπεζας στον τουριστικό τομέα σύμφωνα με τα αποτελέσματα για το εννιάμηνο του 2021.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

«*Η ζωή θα κερδίσει το θάνατο, το φως θα κερδίσει το σκοτάδι*»

Κατασκηνωτικοί χώροι πολυτελείας για ενίσχυση των ορεινών περιοχών

«*Glamping*»: Η νέα τάση του διεθνούς τουρισμού αναπτύσσεται και στην Κύπρο

Τη συζήτηση τροποποιητικού νομοσχεδίου που εισάγει πρόνοιες για τη λειτουργία κατασκηνωτικών χώρων πολυτελείας, γνωστών και ως «Glamping», ξεκίνησε χθες Τρίτη η κοινοβουλευτική επιτροπή Εμπορίου. Το νομοσχέδιο και οι σχετικοί κανονισμοί εκσυγχρονίζουν τις πρόνοιες που ρυθμίζουν τη δημιουργία και την λειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων που εμπίπτουν στην κατηγορία των τουριστικών κατασκηνώσεων, οι οποίες με το παρόν νομοσχέδιο θα δύναται να κατατάσσονται στις τάξεις πολυτελείας, Α, Β και άνευ τάξης, όπως το ίδιο προβλέπεται και για άλλες κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων. Παράλληλα εισάγονται νέες διατάξεις που θα ρυθμίζουν την ανάπτυξη των «κατασκηνώσεων πολυτελείας "Glamping"», μιας νέας διεθνούς τάσης στον τουρισμό, η οποία αναπτύσσεται ραγδαία σε παγκόσμια κλίμακα και συνδέεται με την εμπειρία πολυτελούς διαμονής στην ύπαιθρο. Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση, οι συγκεκριμένες α-

Το νομοσχέδιο και οι σχετικοί κανονισμοί εκσυγχρονίζουν τις πρόνοιες που ρυθμίζουν τη δημιουργία και τη λειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων που εμπίπτουν στην κατηγορία των τουριστικών κατασκηνώσεων.

ναπτύξεις αναμένεται να συμβάλουν στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, στην περαιτέρω ανάπτυξη των ορεινών περιοχών και των περιοχών της υπαίθρου και παράλληλα να προσελκύσουν νέα μέρη τουριστικών αγορών.

Η κατάθεση του νομοσχεδίου χαιρετίστηκε από όλα τα μέλη της Επιτροπής, με τον Πρόεδρό της Κυριάκο Χατζηγιάννη να δηλώνει πως το «γκλάμπινγκ βρίσκεται προς την απόλυτα α-

Το «Glamping» θα συμβάλει στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και θα προσελκύσει νέα τμήματα τουριστικών αγορών.

ναγκαία και σωστή κατεύθυνση» αφού θα αποτελέσει κομμάτι του τουριστικού μας προϊόντος.

Ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίδας διαβεβαίωσε ότι το όραμα και ο σκοπός του νομοσχεδίου δεν είναι ούτε η αύξηση των ξενοδοχειακών κλινών, για το οποίο εκφράστηκε ανησυχία, ούτε οι μεγάλες επιχειρήσεις. «Ο πρώτος λόγος που θέλαμε να κάνουμε το νομοσχέδιο είναι για να βοηθήσουμε τις ορεινές

περιοχές, την ύπαιθρο και τις μικρές οικογένειες που θέλουν να κάνουν μια δική τους επιχείρηση και όχι να προκαλέσουμε θέματα στο δάσος», είπε.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υφυπουργείου Τουρισμού Θεοφάνης Τρύφωνος ανέφερε επίσης ενώπιον της επιτροπής ότι η λειτουργία των συγκεκριμένων κατασκηνωτικών χώρων δεν επηρεάζει την ξενοδοχειακή βιομηχανία, αφού αφορούν αναπτύξεις κυρίως σε ορεινές περιοχές.

«Έρχεται να συμπληρώσει και να ενισχύσει την ήδη υπάρχουσα ξενοδοχειακή βιομηχανία και σίγουρα λόγω των δραστηριοτήτων, οι τοπικές κοινωνίες ενισχύονται και οι τοπικές επιχειρήσεις διότι κάποιος που θα διαμένει μέσα στο δάσος σίγουρα θα κάνει περιπατητικές διαδρομές», συμπλήρωσε.

Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΣΕ Χάρης Λοιζίδης είπε ότι μέσα στα πλαίσια της αναβάθμισης και της βελτίωσης του τουριστικού μας προϊόντος τέτοιου είδους αλλαγές είναι πάντοτε ευπρόσδεκτες. «Η προσφορά νέων υπηρεσιών στους επισκέπτες είναι κάτι το οποίο ενθαρρύνουμε», ανέφερε.

Εκπρόσωπος της Ένωσης Κοινοτήτων εξέφρασε ενδιαφέρον για το ότι τα κριτήρια αφορούν μεγάλες επιχειρήσεις, επισημαίνοντας ότι κάποιες μικρές ή οικογενειακές επιχειρήσεις σε διάφορες κοινότητες θα μπορούσαν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα.

Ο Βουλευτής του ΔΗΣΥ Ονούφριος Κουλλά χαιρέτισε το νομοσχέδιο ως σημαντική πρωτοβουλία που καλύπτει κενά της αγοράς και απευθύνεται σε νέο κόσμο και πρόσθεσε ότι πρέπει να υπάρξουν ασφαλιστικές δικλίδες κατά τις όποιες κατάχρησης.

Ο Βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων - Συνεργασίας Πολιτών Σταύρος Παπαδόπουλος είπε πως πρέπει να υπάρξει προσοχή στο θέμα προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο των αναψυκτηρίων στον παραλιακό της Λεμεσού τα οποία είχαν γίνει ανεξέλεγκτα.

Ο Βουλευτής της ΕΔΕΚ Ηλίας Μυριάνθους χαιρέτισε επίσης την κατάθεση του νομοσχεδίου, λέγοντας πως δημιουργεί αρνητική εντύπωση η κατάσταση που επικρατεί σήμερα με τη μεμονωμένες κατασκηνώσεις, φέρνοντας ως παράδειγμα το «μπάχαλο» που γίνεται κάθε Αυγούστου στην περιοχή της Πόλης της Χρυσόσκυας.

Τέλος, ο Μιχάλης Γιακουμά της ΔΗΠΑ χαιρέτισε την κατάθεση του νομοσχεδίου και πρόσθεσε πως πρέπει να υπάρξουν ασφαλιστικές δικλίδες προκειμένου να αποτραπούν ενδεχόμενες καταχρήσεις.

ΚΥΠΕ

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων

Η GREECE VOGUE

μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΠΡΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 22 Ιουνίου 2014 • Έτος 6^ο • Αρ. φύλλου 298

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy €1,50 (Απλή έκδοση) €2,00 (Βασική) €3,50 (Ενισχυμένη)

Την Κυριακή 20 Μαρτίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΜΟΝΟ
€2
ΕΠΙΠΛΕΟΝ

Το ράλι τιμών ανοίγει τον δρόμο για φωτοβολταϊκά

Συν 20% το τελευταίο τρίμηνο οι παραγγελίες συστημάτων στην χονδρική αγορά

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το τελευταίο διάστημα τα τηλεφωνήματα καταναλωτών στις εταιρείες εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων έχουν αυξηθεί σημαντικά. Πρόκειται για καταναλωτές οι οποίοι βλέπουν τους τελευταίους μήνες τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος να απογειώνονται και να φτάνουν σε πρωτόγνωρα επίπεδα και αναζητούν πιο οικονομικές λύσεις μέσα από τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Σύμφωνα με μά- λιστα με ρεπορτάζ του Απόστολου Τομαρά στην κυριακάτικη έκδοση της Καθημερινής, η κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος για Ιανουάριο-Φεβρουάριο 2022 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021, είναι αυξημένη κατά 23%, ενώ το ράλι τιμών καυσίμων διεθνώς συνεχίζεται, εξοθούμενο από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τις κυ-

3508 αιτήσεις, μειώθηκε στις 3185 το 2020 και ανέβηκε ξανά το 2021 φτάνοντας τις 3579. Ο αριθμός των εγκατεστημένων φωτοβολταϊκών συστημάτων σημείωσε αύξηση 26% το 2021 σε σχέση με το 2020, φτάνοντας τα 24.877, ενώ κατά 40% αυξήθηκε τον προηγούμενο χρόνο η ισχύς. Όπως εκτιμά ο λειτουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας Α' Γιώργος Τσιαιμέττης, το ενδιαφέρον των καταναλωτών θα αυξηθεί, με την ανακοίνωση του σχεδίου χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες. Το σχέδιο χορηγιών για το 2022 αναμένεται να ανακοινωθεί μέχρι τον Μάιο. Στην Υ- πηρεσία Ενέργειας αναμένουν πάντως ότι φέτος το ενδιαφέρον θα αυξηθεί ση- μαντικά και αυτό θα καταγραφεί επίσημα πια, μέσα από τις νέες αιτήσεις του σχεδίου χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης α- νανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοι- κονόμησης ενέργειας σε κατοικίες.

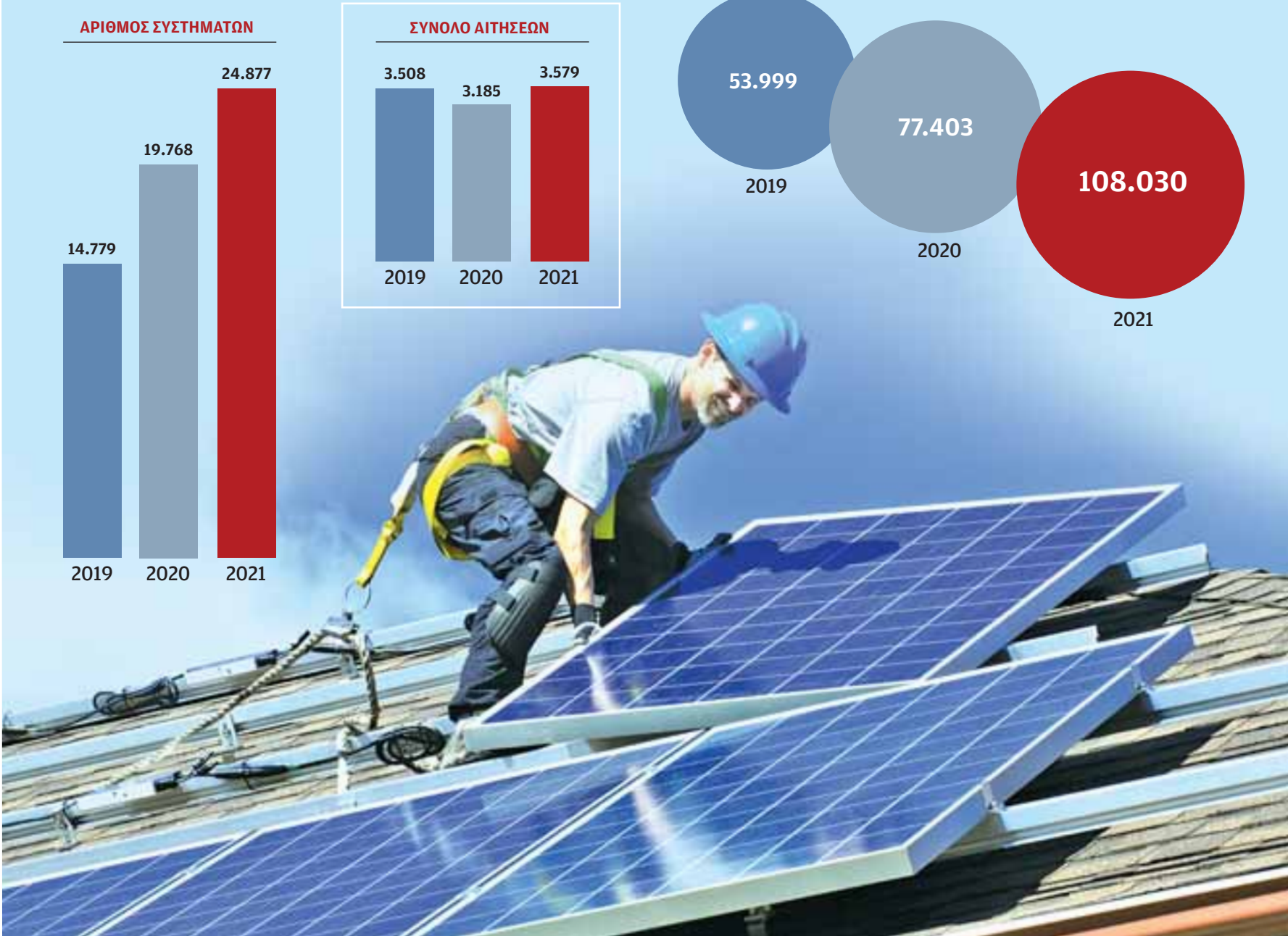
Κατανάλωση και κιλοβάτ

Η επιλογή του συστήματος φωτοβολ- ταϊκού γίνεται στη βάση των καταναλώ- σεων του υποστατικού και όχι αναλόγως του εμβαδού. Για παράδειγμα για κατα- νάλωση 8 κιλάδων κιλοβατών (υπολο- γίζεται μια κατοικία με εμβαδό 100 τμ), ο καταναλωτής μπορεί να εγκαταστήσει φωτοβολταϊκό σύστημα παραγωγής 4 κι- λοβάτ. Βάσει του σχεδίου, υπάρχει η δυ- νατότητα οι κιλοβάτρες που περισεύουν κάθε τέλος του χρόνου, να μεταφέρονται την επόμενη χρονιά μέχρι και για 15 χρόνια που ισχύει το συμβόλαιο του net metering. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο του net metering οι κιλοβατρές της ηλεκτρικής με τις κιλοβατρές παραγωγής των φω- τοβολταϊκών συμψηφίζονται. Άρα, αν η κατανάλωση του σπιτιού κατά την διάρκεια της ημέρας είναι μηδενική, η ενέργεια του φωτοβολταϊκού καταμετράται. Αν οι κιλοβατρές που καταναλωθούν το βράδυ από το δίκτυο της ΑΗΚ είναι στο ίδιο ε- πίπεδο με αυτές που είχαν παραχθεί κατά την διάρκεια της ημέρας, τότε το κόστος για τον καταναλωτή είναι μηδενικό (εκτός από τις πάγιες χρεώσεις).

Μέχρι 13 χιλιάδες ευρώ

Ένα ζήτημα το οποίο κρατά πίσω τους καταναλωτές είναι φυσικά το κόστος μιας τέτοιας επένδυσης. Η τιμή για το μεγα- λύτερο σύστημα των δέκα κιλοβάτ κυμαί- νεται μεταξύ 12-13 χιλιάδες ευρώ. Τα πιο μικρά συστήματα των 5 κιλοβάτ, αναλογικά είναι ακριβότερα περιγράφει ο κ. Φαλό- κωνίδης με τις τιμές να κυμαίνονται γύρω στις 6-7 χιλιάδες ευρώ. Σε αυτό το κόστος περιλαμβάνεται εκτός από τον εξοπλισμό και την εγκατάσταση την καταγραφή της οροφής, τον σχεδιασμό, την στατική ε- πάρκεια, την ηλεκτρολογική μελέτη και τις αιτήσεις στην Αρχή Ηλεκτρισμού. Η εγκατάσταση διαρκεί δύο –τρεις μέρες και όλη η διαδικασία περίπου ένα μήνα. Η απόσβεση αυτού του κόστους, ανάλογα

Φωτοβολταϊκά στο σπίτι

Γίνονται προσπάθειες να εφαρμοστεί το virtual net metering

Πέραν της εγκατάστασης φωτοβολ- ταϊκών είναι εξαιρετικά σημαντική η εξοικονόμηση ενέργειας, επισημαί- νει ο κ. Τσιαιμέττης. Ως εκ τούτου, το σχέδιο χορηγιών καλύπτει και θερμο- μόνωση οροφής. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος ο οποίος θα τοποθετήσει φωτοβολταϊκά, προχωρώντας παράλ- ληλα σε θερμομόνωση οροφής, θα λάβει αυξημένη χορηγία. Καλύπτο- νται και διαμερίσματα, ωστόσο προ- κύπτουν τεχνικά ζητήματα για την χρήση κοινόχρηστων χώρων, εφόσον υπάρχει η ανάγκη συγκατάθεσης ό- λων των ενοίκων της πολυκατοικίας. Για τον σκοπό αυτό έχει αποφασιστεί και γίνονται προσπάθειες να εφαρ- μοστεί το virtual net metering. Πρό-κειται για εγκατάσταση φωτοβολταϊ- κού σε άλλο σημείο και συμψηφι- σμός με το υποστατικό, κάτι το οποίο επίσης θα περιλαμβάνεται στο νέο σχέδιο χορηγιών.

με την κατανάλωση του υποστατικού, μπορεί να διαρκέσει μέχρι 5 χρόνια. Από εκεί και πέρα το φωτοβολταϊκό μπορεί να αξιοποιείται μέχρι και 25 χρόνια.

Το κόστος των πρώτων υλών

Ακόμα και αν μια τέτοια επένδυση α- ποδεικνύεται συμφέρουσα για τον κατα- ναλωτή, εντούτοις το κόστος αυτής επη- ρεάζεται αναπόφευκτα από τις αυξήσεις

στις τιμές των πρώτων υλών διεθνώς. Μά- λιστα τους τελευταίους τρεις μήνες οι τιμές σε πυρίτιο, σίδηρο, αλουμίνιο και γυαλί από τα οποία αποτελείται ένα φω- τοβολταϊκό σύστημα, έχουν αυξηθεί μεταξύ 10-20% και αναμένονται νέες αυξήσεις αφενός λόγω πολέμου στην Ουκρανία, και αφετέρου ως αποτέλεσμα άλλων αυ- ξήσεων. Αυτό ωστόσο δεν εκτιμάται ότι θα επηρεάσει αρνητικά το ενδιαφέρον των καταναλωτών. «Είναι πολλαπλάσια η αύξηση του ηλεκτρικού ρεύματος σε σχέση με την αύξηση της τιμής των υλι- κών», όπως επισημαίνει ο Διευθυντής Να- ζίρης διευθυντής της εταιρείας Big Solar.

Η διαθεσιμότητα

Εκτός από τις ανατιμήσεις, ως μεγαλύ- τερο πρόβλημα από τους επαγγελματίες του κλάδου, περιγράφεται η εξεύρεση των υλικών, ζητουμε που απασχολεί γενικότερα τους περισσότερους κλάδους. Όπως α- ναφέρουν επιχειρηματίες του κλάδου στην «Κ», αν συνεχιστεί ο πόλεμος το πρόβλημα παραγωγής και επάρκειας πρώτων υλών προβλέπεται ότι θα γίνει ιδιαίτερα αισθητό στην αγορά κυρίως για μεγάλα έργα φω- τοβολταϊκών και οι καθυστερήσεις θα είναι αναπόφευκτες. Τα προβλήματα δεν θα ξε- περαστούν εύκολα και η αγορά θα χρειαστεί αρκετό χρόνο για να ορθοποδήσει, αναφέρει ο κ. Ναζίρης και δίνει ως παράδειγμα το περιστατικό με την Διώρυγα του Σουέζ, που χρειάστηκε να περάσουν δύομισι μήνες για να εξομαλυνθεί η κατάσταση στο εμπόριο. Στην προκειμένη περίπτωση οι παρενέργειες θα είναι πολλαπλές και ο χρόνος αποθεραπείας πολύ μεγαλύ- τερος. Όπως υποστηρίζουν προμηθευτές, αν σταματήσει σήμερα ο πόλεμος, η κα- νονικότητα δεν θα επιστρέψει πριν από την παρέλευση έξι μηνών.

Σχέδιο για επιχορηγήσεις πέραν των 7 εκατ. ευρώ

Το σχέδιο χορηγιών συνεχίζεται και το 2022 και αναμένεται να προκηρυχθεί μέσα στον επόμενο ενάμιση μήνα από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και θα έχει αναδομική ισχύ ώστε να καλύπτονται οι αιτήσεις που γί- νονται στο ενδιάμεσο και για να συνε- χίσουν οι επενδύσεις.

Πρόθεση του Υπουργείου είναι όπως το νέο Σχέδιο προκηρυχθεί με αναδομική ισχύ, με τρόπο που να διασφαλίζει την ομαλή συνέχεια του υφιστάμενου Σχεδίου του 2021, για το οποίο η υποβολή αιτήσεων τερματίζεται στις 20/12/2021. Αναφέρεται επίσης ότι πιθανόν να υπάρξουν αλλαγές τόσο σε πρόνοιες του Σχεδίου όσο και στη διαδικασία και απαιτούμενα έντυπα υποβολής αιτήσεων.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί πιο πάνω, το 2021 υποβλήθηκαν 3579 αιτήσεις για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για οικιακή χρήση. Το σχέδιο παροχής χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης ΑΠΕ και της ε- ξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες 2021 αφορούσε φυσικά πρόσωπα τα οποία προβαίνουν σε επένδυση θερμομόνωσης Οροφής Υφιστάμενης Κατοικίας ή/και ε-γκατάστασης Φωτοβολταϊκού Συστήματος με τη μέθοδο Net Metering σε υφιστά- μενες κατοικίες. Οι οικοδομές για τις οποίες υποβάλλεται η «Αίτηση για κατα- βολή χορηγίας» θα πρέπει να χρησιμο- ποιούνται νόμιμα ως κατοικίες. Το Σχέδιο χρηματοδοτείται από τον Μηχανισμό Α- νάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241). Ο συνολικός

Μέχρι τον Μάιο αναμένεται η ανακοίνωση του νέου σχεδίου χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες από το Υπουργείο Ενέργειας.

προϋπολογισμός που θα διατεθεί στο πλαίσιο εφαρμογής της παρούσας προ- κήρυξης του Σχεδίου, ανέρχεται στις €7.310.000, εκ των οποίων οι €310.000 αποτελούν Δημόσια Δαπάνη (χρηματο- δότηση από το Ταμείο ΑΠΕ και ΕΕ.Ε) και αφορούν αιτήσεις για οικίες που βρίσκο- νται σε ορεινές περιοχές στο πλαίσιο Ε- ΣΑΟΚ. Την ευθύνη διαχείρισης και εφαρ- μογής του Σχεδίου, έχει η Επιτροπή Δια- χείρισης του Ταμείου ΑΠΕ και ΕΕ.Ε («η Επιτροπή»). Ειδικότερα η Επιτροπή α- ναλαμβάνει την ενημέρωση και πληρο- φόρηση των ενδιαφερομένων, την ορ- γάνωση της απαραίτητης υποδομής, την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των α- παιτούμενων δικαιολογητικών και γενικά την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου, τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων του Σχεδίου, τον έλεγχο και ε- παλήθευση / βεβαίωση των δαπανών.

Αναβαθμίζεται ο ρόλος του ελληνόκτητου στόλου πλοίων LNG

Μικρός αριθμός Ελλήνων επιχειρηματιών της ναυτιλίας ελέγχει σήμερα το 22,35% της παγκόσμιας χωρητικότητας των LNG carriers

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Στρατηγικής σημασίας ρόλο στις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές φορτίων υδροποι- ημένου φυσικού αερίου κατέχει η ελλη- νόκτητη εμπορική ναυτιλία. Καθώς η α- πεξάρτηση της Ευρώπης, και όχι μόνο, από το ρωσικό φυσικό αέριο επιταχύνεται και οι Ηνωμένες Πολιτείες αναδεικνύονται σε κορυφαίο εξαγωγέα υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στον πλανήτη, ο πεπερασμένος μεγέθους στόλος των δε- ξαμενοπλοίων που είναι ικανά να μετα- φέρουν LNG αποτελεί πλέον καίριας ση- μασίας μέσο.

Με επενδύσεις δεκάδων δισεκατομ- μύριων δολαρίων κυριολεκτικά, που ε- ντάθηκαν την τελευταία δεκαετία, ένας μικρός αριθμός Ελλήνων επιχειρηματιών της ναυτιλίας ελέγχει σήμερα το 22,35% της παγκόσμιας χωρητικότητας των LNG carriers (σε όρους DWT). Πρόκειται για στόλο 135 τέτοιων δεξαμενοπλοίων από τα συνολικά περίπου 640 που βρίσκονται σήμερα στο νερό.

Με δεδομένο ότι πρόκειται για πλοία που ενσωματώνουν ιδιαίτερα απαιτητικές τεχνολογίες και η αξία ναυπήγησης των

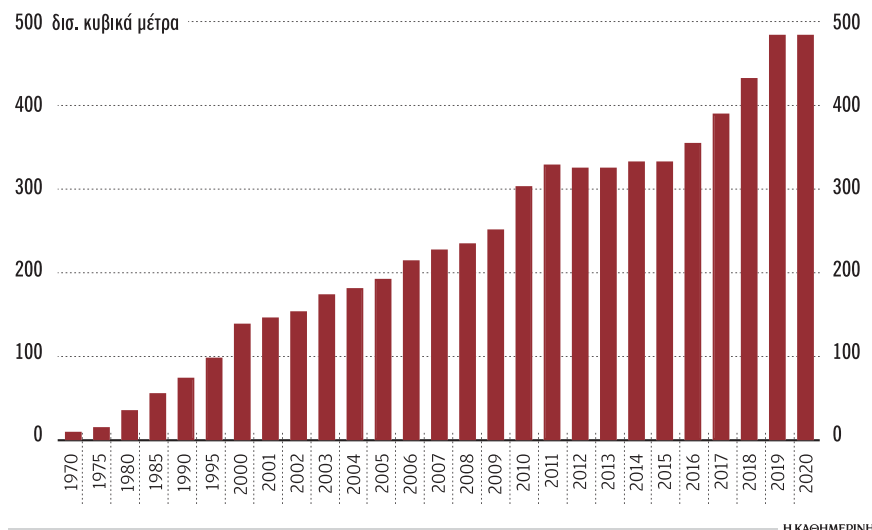
οποίων κυμαίνεται κατά προσέγγιση στα επίπεδα των 200 εκατομμυρίων δολαρίων το καθένα, η μεγέθυνση του παγκόσμιου στόλου ώστε να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση, όχι μόνο της Ευρώπης αλλά και άλλων περιοχών του πλανήτη για υδρο- ποιημένο φυσικό αέριο από τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία, το Κατάρ και

Καθώς η απεξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο επιταχύνεται, ο πεπερασμένος μεγέθους στόλος των δεξαμενοπλοίων που είναι ικανά να μεταφέ- ρουν LNG αποτελεί πλέον καίριας σημασίας μέσο.

αλλού, είναι μια προσπάθεια που χρειά- ζεται πολλά χρόνια.

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται υπό πα- ραγγελία σε διάφορα ναυπηγεία του πλ-

Η αύξηση του υδροποιημένου φυσικού αερίου διεθνώς από το 1970 έως το 2020

νήτη άλλα 137 LNG carriers, τα οποία ω- στόσο θα χρειαστούν τουλάχιστον δύο με τρία έτη για να παραδοθούν. Σύμφωνα με τη VesselsValue, εξειδικευμένη εταιρεία

αποτίμησης εμπορικών πλοίων, τον Νο- έμβριο του 2021 ο ελληνικός συμπερό- ντων στόλος LNG carriers αποτιμάτο ως ο ακριβότερος παγκοσμίως, στα 19,118

δισ. δολάρια, ακολουθούμενος από αυτόν της Ιαπωνίας στα 18,1 δισ., της Κίνας στα 10,4 δισ. και της Νοτίου Κορέας στα 9 δισ.

Στον τομέα αυτό της παγκόσμιας ε-μπορικής ναυτιλίας, μεγάλες επενδύσεις έχουν κάνει ήδη προ μιας δεκαετίας οι όμιλοι Αγγελικούση, Γιώργου Προκοπίου και Παναγιώτη Γ. Λιβανού, ενώ τα επόμενα χρόνια ακολούθησαν δυναμικά και οι ό-μιλοι Ευάγγελου Μαρινάκη, Μιχάλη Χαν-δρή, Παναγιώτη Τσάκου, Γιώργου Οικο-νόμου, Άννας Αγγελικούση, Ντίνου Μαρ-τίνου, Ανδρέα Μαρτίνου και Λάτση. Ο-ρισμένοι εξ αυτών των ομίλων, όπως των Αγγελικούση και Προκοπίου, έχουν ει-σέλθει και στα FSRU, πλωτά μέσα που μπορούν να λειτουργήσουν ως σταθμοί επαναεριοποίησης υδροποιημένου φυ-σικού αερίου, εγκαταστάσεις απαραίτητες για να περάσει το αέριο στον τελικό κα-ταναλωτή, οι οποίες, ως πλωτές, μπορούν να μετακινηθούν σε νέες αγορές όταν αυτό απαιτηθεί. Συνολικά στον πλανήτη αυτή τη στιγμή υπάρχουν περί τα 45 τέ-τοια FSRU, είτε ναυπηγημένα ως τέτοια είτε μετασκευασμένα LNG carriers.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν ναυ-

λομεσιτικές πηγές, «αυτή τη στιγμή ο-ποιαδήποτε ευρωπαϊκή χώρα έχει ακτές ενδιαφέρεται για τη δημιουργία τερμα-τικού σταθμού επαναεριοποίησης φυσι-κού αερίου και αναζητεί FSRU».

Πρέπει να σημειωθεί πως LNG carriers λειτουργούν στη συντριπτική πλειονότητά τους με μακροχρόνια ναυλοσύμφωνα σε συνεργασία με μεγάλες εταιρείες και μόνο ένα μικρό μέρος αυτού του στόλου δραστηριοποιείται στη σποτ αγορά με-ταφέροντας ευκαριακά φορτία. Τέτοια φορτία αυτά την περίοδο είναι περιζήτητα. Επίσης, εξαιτίας των διαφορετικών τιμών που έχει το φυσικό αέριο στις γεωγραφικά απομονωμένες αγορές της Αμερικής, της Ευρώπης και της Ασίας, συχνά αναζη-τούνται εισαγωγές που επιχειρούν να μειώσουν το κόστος προμήθειας φέρνο-ντας υδροποιημένο φυσικό αέριο από α-πομακρυσμένες αγορές.

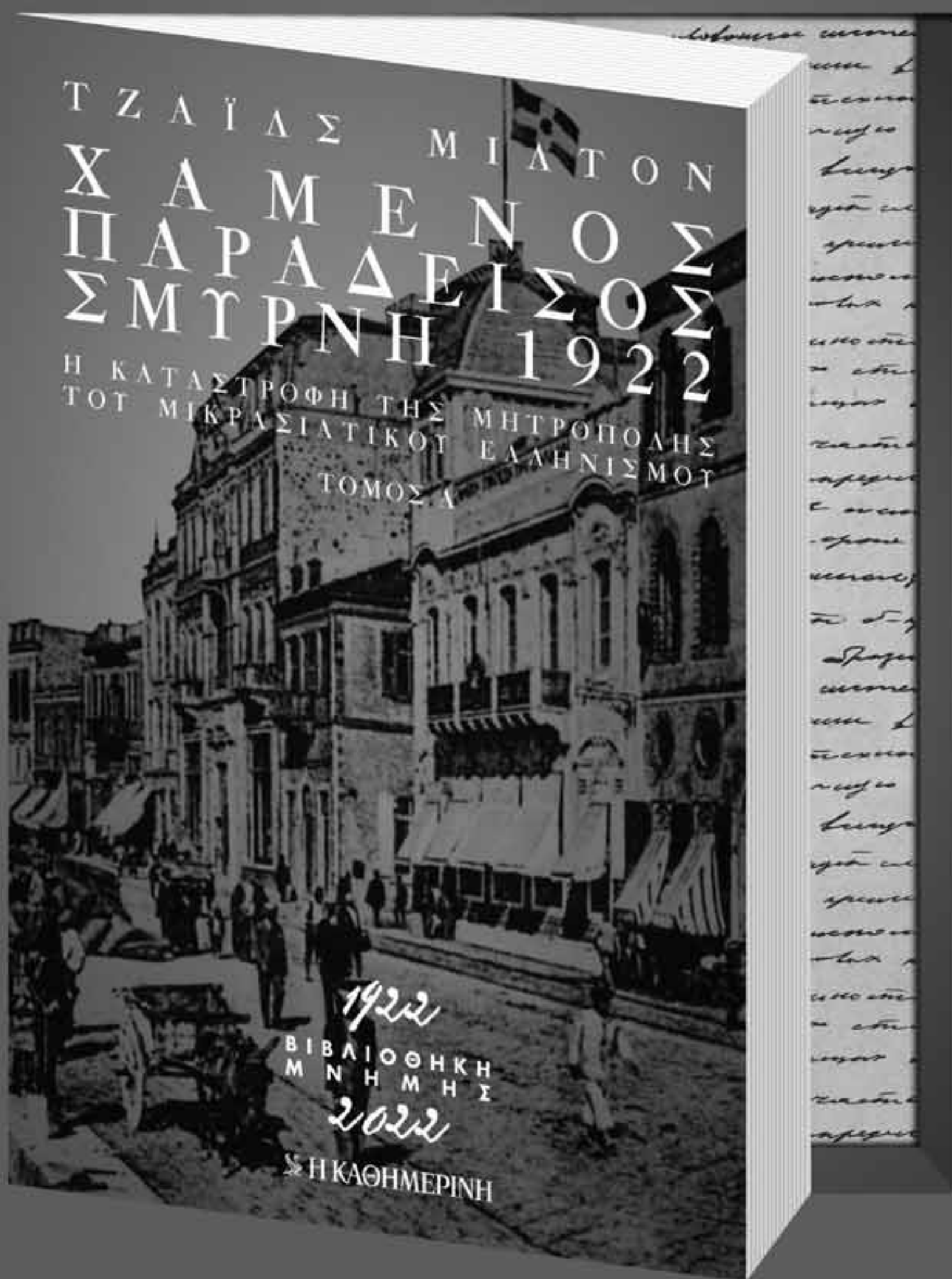
Στην Ελλάδα υπάρχει ήδη ένας σταθ-μός επαναεριοποίησης υδροποιημένου φυσικού αερίου, στη Ρεβυθούσα, ενώ α-δειοδοτημένοι και ώριμοι προς ανάπτυξη είναι ένας στους Αγίους Θεοδώρους στον Σαρωνικό και άλλος ένας στην Αλεξαν-δρούπολη.

ΤΖΑΪΛΣ ΜΙΑΤΟΝ

ΧΑΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄

Μια συλλεκτική έκδοση από
τη «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΝΗΜΗΣ 1922 — 2022»
της «Καθημερινής»

ΚΤΡΙΑΚΗ 20/3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δύσκολο σχέδιο

Αναγνωρίζοντας τις εγγενείς δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει η Ε.Ε. στην προσπάθειά της να απεξαρτηθεί ενεργειακά από τη Ρωσία, ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν Φρανς Τίμερμανς χαρακτήρισε το σχετικό σχέδιο «δύσκολο, πάρα πολύ δύσκολο», αλλά πρόσθεσε πως «είναι εφικτό αν είμαστε πρόθυμοι να προχωρήσουμε περισσότερο και ταχύτερα από όσο το είχαμε κάνει έως τώρα».

Εισαγωγές LNG

Σκολιάζοντας τα σχέδια της Ε.Ε. να αυξήσει τις εισαγωγές LNG εντός του έτους και με δεδομένο ότι οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ευρώπη είναι περίπου δεκαπλάσιες σε σύγκριση με πέρυσι, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας προέβλεψε πως «θα παραμείνει περιορισμένη η προσφορά στις αγορές υδρογονάνθρακα αερίου και οι τιμές του θα παραμείνουν υψηλές».

Διαβουλεύσεις

Αναφερόμενη στην πρόθεση της Κομισιόν να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ενεργειακής απεξάρτησης από τη Ρωσία με προσέγγιση ανάλογη εκείνης κατά τις πανδημίες, η επίτροπος Ενέργειας Κάντρι Σίμσον τόνισε πως «θα αρχίσουμε διαβουλεύσεις με τα κράτη-μέλη πάνω σε μια έκτακτη καλήρωση των κανόνων που θα επιτρέψει στις κυβερνήσεις να αποζημιώσουν τις επιχειρήσεις».

Η δύσκολη απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο

Η Ευρώπη καθυστέρησε για μία ακόμη φορά – Δεν υπάρχουν εύκολες ή φθηνές εναλλακτικές λύσεις

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Ισως η ενεργειακή κρίση που προέκυψε στην Ευρώπη από τα τέλη του καλοκαιριού να ήταν όντως το προανάκρουσμα της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, καθώς ουκ ολίγοι πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές έχουν αποδώσει τη μείωση των ροών του ρωσικού αερίου προς την Ευρώπη σε προδιαγεγραμμένο σχέδιο του Ρώσου προέδρου. Στόχος αυτού του σχεδίου, βάσει πάντα αυτής της ερμηνείας, ήταν η ελαχιστοποίηση των αποθεμάτων στους ταμειυτήρες της ενεργειακά εξαρτημένης Ευρώπης και η αποδυνάμωση της διαπραγματευτικής θέσης της έναντι του ενεργειακά πλούσιου γείτονά της. Ενός γείτονα, που σύμφωνα με την πρόεδρο της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, «μας απειλεί ευθέως». Αναμφίβολα, πάντως, η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία

λειτούργησε ως επιταχυντής των προσπαθειών της Ε.Ε. να απεξαρτηθεί ενεργειακά από το ρωσικό αέριο, με τις πολιτικές πιέσεις να εντείνουν την προτεραιότητα που ήδη είχε θέσει η κλιματική αλλαγή για στροφή στην πράσινη ενέργεια. Το σχέδιο που παρουσίασε εντός της εβδομάδας η Κομισιόν για την ενεργειακή απεξάρτηση της Ε.Ε. από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες ήταν αναμενόμενο να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πρωτίστως όμως προβλέπει τη στροφή της στο υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) από άλλους προμηθευτές, μια διαδικασία που έχει αρχίσει από το περασμένο έτος αλλά ενδέχεται να προσκρούσει σε σκοπέλους ενώ συνεπάγεται μεγάλο κόστος. Με δεδομένο ότι περίπου το 40% των εισαγωγών της Ε.Ε. σε φυσικό αέριο προέρχεται από τη Ρωσία

και ότι στη διάρκεια του περασμένου έτους η Ε.Ε. των 27 χωρών-μελών εισήγαγε 155 δισ. κυβικά μέτρα ρωσικού φυσικού αερίου, η Κομισιόν προτείνει να μειωθούν αυτές οι εισαγωγές κατά 112 δισ. κυβικά μέτρα μέχρι το τέλος του έτους. Για να γίνει αυτό θα αντικατασταθούν με νέα αύξηση των εισαγωγών LNG, μεγαλύτερη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αύξηση της παραγωγής βιομάζας αλλά και πιο α-

ποτελεσματική χρήση της ενέργειας. Από το φθινόπωρο, όταν οι ροές του ρωσικού αερίου μειώνονταν απειλητικά ενόψει ενός εφιαλτικού χειμώνα και η Ρωσία επέμενε πως ανταποκρινόταν πλήρως στις συμβατικές της υποχρεώσεις, η Ε.Ε. στράφηκε έτσι κι αλλιώς στο LNG. Αντιμετώπισε, ωστόσο, επιθετικό ανταγωνισμό από τις ενεργοβόρες αγορές της Ασίας που προσφέρουν υψηλότερες τιμές. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας δεδομένων Refinitiv και των οικονομολόγων της Capital Economics, στη διάρκεια του περασμένου έτους η Ε.Ε. αύξησε τις εισαγωγές LNG σε περισσότερο από 12 δισ. κυβικά μέτρα τον μήνα, ενώ το 2020 εισήγαγε λιγότερο από 9 δισ. κ.μ. τον μήνα. Η Κομισιόν υπολογίζει, άλλωστε, πως τον Ιανουάριο ήταν θεματική η αύξηση καθώς οι εισαγωγές LNG έφτασαν στα 10 δισ. κ.μ.

και τα πρώτα στοιχεία για τον Φεβρουάριο καταδεικνύουν πως «ο όγκος των εισαγωγών LNG παρέμεινε υψηλός». Η στροφή στο LNG συνεπάγεται, όμως, σημαντικό αυξημένο κόστος, όπως επισημαίνει ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch, καθώς τα πλοία που μεταφέρουν LNG συνήθως κατευθύνονται εκεί όπου θα βρουν υψηλότερες τιμές. Σε ανάλογες προειδοποιήσεις προέβη μέσα στην εβδομάδα και η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας. Μολονότι ανέφερε ότι η Ε.Ε. θα μπορούσε «θεωρητικά να αυξήσει τις βραχυπρόθεσμες εισροές LNG κατά 60 δισ. κ.μ.» σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2021, η IEA προειδοποίησε πως μια τέτοια αύξηση των εισαγωγών LNG στην Ευρώπη συνεπάγεται ότι «θα είναι περιορισμένα τα περιθώρια προσφοράς από τις αγορές LNG και οι τιμές του αερίου πολύ υψηλές».

Υψηλό το τίμημα για νοικοκυριά και επιχειρήσεις

Οι οικονομολόγοι τείνουν να συγκλίνουν στην εκτίμηση πως το σχέδιο της Ε.Ε. για απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο θα επιτείνει τη δυσβάσταχτη επιβάρυνση στα οικονομικά των ευρωπαϊκών νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εξαιτίας των υψηλών τιμών της ενέργειας. Παράλληλα, προβλέπουν πως θα υπονομεύσει περαιτέρω την ανάκαμψη του τομέα των υπηρεσιών από την πανδημία. Η Capital Economics τείνει να επικροτήσει τα σχέδια της Κομισιόν και τα θεωρεί σε μεγάλο βαθμό εφικτά. Προειδοποιεί, ωστόσο, πως η πλήρης ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία

είναι «ένα ρίσκο που αξίζει να αναλάβει η Ευρώπη, αλλά ενδέχεται να της προκαλέσει ζημία είτε από τον αντίκτυπο νέων κυρώσεων στις ιδίες τις οικονομίες της είτε εξαιτίας των αντιποίνων από πλευράς της Ρωσίας». Προειδοποιεί, επίσης, πως όπως συνήθως συμβαίνει όταν η Ε.Ε. αντιμετωπίζει κρίσεις, το τίμημα θα είναι άνισο: ορισμένες χώρες είναι σε καλύτερη θέση από άλλες και όταν θα περιοριστεί η δυνατότητα της Ευρώπης να διχετεύσει φυσικό αέριο στους θερματικούς σταθμούς, θα αφήσει τον Νότο της Ε.Ε. χωρίς το καίριο καύσιμο.

Η αύξηση των εισαγωγών LNG προϋποθέτει, άλλωστε, επενδύσεις και δρομολογούνται ήδη σχέδια. Η Γερμανία δηλώνει πρόθυμη να στηρίξει δύο μεγάλα από αυτά τα σχέδια, ενώ η γερμανική κρατική τράπεζα KfW σκοπεύει να συμμετάσχει στη χρηματοδότησή τους. Στον βαθμό που θα υλοποιηθεί, το σχέδιο της Κομισιόν για αύξηση των εισαγωγών LNG θα δώσει ώθηση σε μια εκπληκτική ανάπτυξη ενεργειακών επιχειρήσεων. Ανάμεσά τους οι βιομηχανίες LNG του Κατάρ και εκείνες στον Κόλπο του Μεξικού. Στο μεταξύ, διεξάγονται συνομιλίες με χώρες που εξάγουν

υγροποιημένο αέριο όπως οι ΗΠΑ, που εξήγαγαν το περισσότερο στην Ε.Ε. το 2021, καθώς και με τη Νορβηγία και την Αλγερία. Παράλληλα, όμως, το σχέδιο της Κομισιόν θα δώσει ώθηση στις επιχειρήσεις που κατασκευάζουν αιολικά πάρκα και πάρκα ηλιακής ενέργειας, καθώς προβλέπει αυξημένη χρήση αιολικής και ηλιακής ενέργειας και αυξημένη παραγωγή της βιομάζας, αλλά και πιο αποτελεσματική χρήση της ενέργειας. Ειδικότερα, τα 2/3 της αντικατάστασης του ρωσικού αερίου θα πρέπει να προέλθουν από ένα συνδυασμό αύξησης της παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ε-

νέργειας, αλλά και από τη συνδρομή των καταναλωτών στη συλλογική προσπάθεια. Οι καταναλωτές καλούνται να κατεβάσουν τους υπογραμμίζοντας τους κατά ένα βαθμό Κελσίου. Σε ό,τι αφορά τη συνδρομή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η Κομισιόν προτείνει ταχύτερη έκδοση αδειών για σχέδια ηλιακής και αιολικής ενέργειας. Όπως υπογραμμίζουν, όμως, οικονομολόγοι του οίκου Fitch, στη διάρκεια του 2021 ακυρώθηκε περίπου το 25% των σχεδίων ηλιακής ενέργειας λόγω της αύξησης του κόστους της ενέργειας, των πρώτων υλών, αλλά και των υπηρεσιών logistics.

Βέτο της Γερμανίας για πυρηνική ενέργεια, θιασώτες της Γαλλία και Φινλανδία

Απομένει, τέλος, το ακανθώδες θέμα της πυρηνικής ενέργειας. Σχεδόν εξίσου ακανθώδες όσο θα ήταν και μια ρητή απαγόρευση στις εισαγωγές ρωσικών υδρογονανθράκων, κάτι που ασφαλώς απουσάζει πλήρως από το σχέδιο της Κομισιόν. Όμως και η πυρηνική ενέργεια αναφέρεται ελάχιστα στις προτάσεις, καθώς αποτελεί αντικείμενο σοβαρότατης διχογνωμίας ανάμεσα στα κράτη-μέλη. Προβάλλει σθεναρά αντίσταση η Γερμανία, που έχει προγραμματίσει να κλείσει μέχρι το τέλος του έτους όσους πυρηνικούς αντιδραστήρες της βρίσκονται ακόμη σε λειτουργία. Μέσα

στην εβδομάδα το Βερολίνο προέβαλε βέτο σε κάθε πρόταση των εταίρων του για παράταση της ζωής των πυρηνικών αντιδραστήρων της μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία αναστολής λειτουργίας τους που τοποθετείται στο τέλος του 2022. Η χρήση της υποστηρίζεται, αντιθέτως, θερμά από τη Γαλλία, που ήδη καλύπτει υψηλότερο ποσοστό των ενεργειακών αναγκών της με πυρηνική ενέργεια, αλλά φέτος, εν τω μέσω της ενεργειακής κρίσης, έχει αντιμετωπίσει πολλαπλά προβλήματα δυσλειτουργίας στους πυρηνικούς σταθμούς της και έχει αναγκαστεί να α-

ναστείλει επανειλημμένως τη λειτουργία τους για λόγους συντήρησης. Με τη Γαλλία συντάσσονται η Φινλανδία και προπαντός χώρες από την Ανατολική Ευρώπη, όπως η Πολωνία, που έχουν επανειλημμένως ζητήσει να καταχωριστεί η πυρηνική ενέργεια στις πράσινες μορφές ενέργειας, δηλαδή να ενταχθεί στη λεγόμενη «ταξινόμηση» της Ε.Ε. Οι χώρες αυτές αναμένεται να αυξήσουν τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας και, σύμφωνα με τον οίκο Fitch, ενδέχεται τελικά να συμπεριληφθεί η πυρηνική ενέργεια στο σχέδιο για απεξάρτηση από τα

ορυκτά καύσιμα και βεβαίως και από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες. Η Fitch επισημαίνει, ωστόσο, πως στην περίπτωση αυτή η Γερμανία όπως και άλλες χώρες θα πρέπει να παράγουν περισσότερη ενέργεια με θερμικό άνθρακα, επειδή θα πρέπει να αναπτυχθούν περισσότερο οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τη στιγμή που θα περιορίζεται όλο και περισσότερο η χρήση του φυσικού αερίου. Οι εταιρείες κοινής ωφελείας RWE, PGE και CEZ παράγουν εκτεταμένα ενέργεια με θερμικό άνθρακα και τους τελευταίους μήνες έχουν αυξήσει τη χρήση του εξαιτίας της εκτό-

ξευσης των τιμών του φυσικού αερίου αλλά και της έλλειψης προσφοράς. Στο μεταξύ, η Κομισιόν καλεί όσες χώρες-μέλη διαθέτουν τις απαιτούμενες υποδομές να έχουν γεμίσει τους ταμειυτήρες τους με φυσικό αέριο στο 90% της πληρότητας τους μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου, ώστε να μην επαναληφθεί ο εφιάλτης του φθινοπώρου χειμώνα που άρχισε με περιορισμένα αποθέματα. Και βεβαίως θα πρέπει να το επιτύχουν αυξάνοντας τις εισαγωγές μέσω αγωγών από άλλους προμηθευτές και αγοράζοντας επίσης περισσότερο LNG. Θεωρητικά θα πρέπει να επαναλαμ-

βάνουν την ίδια διαδικασία εφεξής μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Την πρόταση έχουν υποστηρίξει η Γαλλία και η Ισπανία εδώ και μήνες, θεωρώντας ότι η συγκέντρωση στρατηγικών αποθεμάτων αποτελεί προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Προσκρούει, ωστόσο, σε προβλήματα τεχνικής φύσεως. Μολονότι το φυσικό αέριο αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 25% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στην Ε.Ε., μόνο τα μισά από τα κράτη-μέλη διαθέτουν τις απαιτούμενες υποδομές για την αποθήκευση στρατηγικών αποθεμάτων αερίου.

Κυπριακή αγορά ακινήτων & ανάπτυξης γης

Ανασκόπηση για το 2021

Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Επιτακτική η ανάγκη ενός «πράσινου Σχεδίου Μάρσαλ»

Του HUGO DIXON / REUTERS

Η τραγωδία στην Ουκρανία δεν θα πρέπει μόνον να κινητοποιήσει την Ευρώπη να απεξαρτηθεί από το ρωσικό φυσικό αέριο και πετρέλαιο, αλλά και να πυροδοτήσει τις διεθνείς προσπάθειες ώστε να δοθεί βοήθεια στις αναδυόμενες οικονομίες να απομακρυνθούν από τους υδρογονάνθρακες. Η Δύση χρειάζεται περισσότερους συμμάχους, για να μετατρέψουν τον Βλαντιμίρ Πούτιν σε έναν παγκόσμιο παρία και να δείξουν στην Κίνα τι θα συμβεί, εάν κι εκείνη κάνει επίδειξη ισχύος. Ένας από τους καλύτερους τρόπους να γίνει αυτό, είναι να προωθήσει το σε εμβρύο στάδιο σχέδιό της να συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες να αναπτυχθούν με τρόπο περιβαλλοντικά φιλικό. Πρόκειται για ένα κολοσσίοιο πρόγραμμα με τελικό κόστος τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Ήδη η Δύση έχει καλά αποτελέσματα απομονώνοντας τη

Η διεθνής κοινότητα πρέπει να βοηθήσει τις αναδυόμενες οικονομίες να απομακρυνθούν από τους υδρογονάνθρακες.

Ρωσία, μιας και 141 χώρες ψήφισαν κατά της εισβολής στην επείγουσα συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Ο Πούτιν έλαβε τη στήριξη μιας χορείας παραβατών, ήτοι της Β. Κορέας, της Συρίας, της Λευκορωσίας και της Ερυθραίας. Αλλά 48 χώρες είτε απείχαν είτε δεν ψήφισαν και σε αυτές περιλαμβάνονται όχι μόνο η Κίνα, αλλά στην πραγματικότητα όλη η υποήπειρος της Ινδίας και η μισή Αφρική.

Κι αυτό μετράει για την κρίση της Ουκρανίας. Όσο πιο ουδέτερες είναι οι χώρες, τόσο δυσχεραίνεται η Δύση να ασκήσει πιέσεις στον Πούτιν σε επίπεδο διπλωματίας και οικονομίας. Επίσης, μετράει για τον δυναμικό συσχετισμό Ρωσίας - Κίνας. Για να είμαστε σαφείς, το Πεκίνο δεν εντάσσεται στην ίδια κατηγορία με τη Μόσχα και, as ελπίζουμε, πως ποτέ δεν θα συμβεί κάτι τέτοιο. Η Δύση θα πρέπει να απεύχεται έναν Ψυχρό Πόλεμο με την Κίνα, ενώ ιδανικά

θα μπορούσε να συνεργαστεί σε κοινού συμφέροντος πεδία, ειδικά στην κλιματική αλλαγή. Επιπροσθέτως, εάν υπάρξει αντιπαράθεση με την Κίνα, οι συνέπειες δυνητικά θα αποδεικνύονταν ακόμα δεινότερες από έναν Ψυχρό Πόλεμο με τη Ρωσία. Εντούτοις, η Δύση πρέπει να προετοιμάζεται για το ενδεχόμενο οι σχέσεις της με το Πεκίνο να «παγώσουν» δραστηικά.

Κι όσο οι ετοιμασίες της είναι καλές, τόσο απομακρύνεται κι αυτό το σενάριο. Κομβικό στοιχείο στη στρατηγική της Δύσης θα είναι να σταματήσει την Κίνα από το να συμπήξει μια χορεία συμμάχων, ακριβώς όπως η περαιτέρω απομείωση της Ρωσίας θα πρέπει να αποτελεί τμήμα του ευρύτερου σχεδίου να υποχρεωθεί να πληρώσει για την Ουκρανία. Το «πράσινο Σχέδιο Μάρσαλ», το οποίο τελεί σε πρώιμο στάδιο, θα πρέπει να είναι κύριο συστατικό της στρατηγικής αυτής.

Το 2021 στη συνεδρίασή της η «Ομάδα των Επτά» προσυέγραψε την ιδέα αυτή ως πράσινη εναλλακτική στη σύγχρονη «Πρωτοβουλία του Δρόμου του Μεταξιού» της Κίνας. Οι «Επτά» επιδιώκουν να βοηθήσουν αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες να μεταβούν με τρόπο ταχύ και δίκαιο στους μηδενικούς ρύπους. Οι βιομηχανίες εντάσεων γαϊάνθρακα χρειάζεται να διαλυθούν και νέες καθαρές να δημιουργηθούν. Η μερίδα του λέοντος αυτής της τεράστιας επένδυσης θα πρέπει να προέλθει από τον ιδιωτικό τομέα και να διοχετευθεί σε δικά του έργα, αλλά απαιτούνται και δημόσια κονδύλια, ώστε να συντηρούν τη ροή των ιδιωτικών κεφαλαίων. Ωστόσο, οι «Επτά» έκαναν μόνο τα αρχικά βήματα να εξεύρουν επενδύσεις τρισεκατομμυρίων δολαρίων και ένα μέρος του προβλήματος είναι ότι δεν υπάρχει κοινή ονομασία της πρωτοβουλίας. Εάν επιτυχανόταν συμφωνία στην ονοματοδοσία, ευκολότερα θα εξασφαλιζόταν η συμμετοχή βασικών παικτών. Εμφανσε η ώρα για άμεση κινητοποίηση, εφόσον η εν λόγω πρωτοβουλία πράσινης μετάβασης αναγνωρίζεται στις πιεστικές ανάγκες του αναπτυσσόμενου κόσμου, ήτοι στο να εξέλθει της φτώχειας και να αποφύγει την παροξική απειλή της κλιματικής αλλαγής.

Καταλύτες αποφάσεων για Fed ο πληθωρισμός και ο πόλεμος

Αναμένεται αύξηση επιτοκίων, κρίσιμες οι εκτιμήσεις της για την ανάπτυξη

Ο περασμένος Δεκέμβριος, όταν η Fed εξέφρασε για πρώτη φορά την πρόθεση να προχωρήσει σε αυξήσεις επιτοκίων εντός του 2022, μοιάζει τώρα σαν μια εύκολη εποχή. Δεν υπήρχε παρά μόνον η πανδημία να απασχολεί τα στελέχη της Federal Reserve, που θεωρούσαν πως με μια ήπια αύξηση των επιτοκίων μπορούσαν να τιθασεύσουν τον πληθωρισμό, ενώ την ίδια στιγμή η οικονομία και η αγορά εργασίας θα ανακάμπτουν και θα οδεύουν καλώς. Στην υγειονομική κρίση και στα συνεπακόλουθά της, όπως ο πληθωρισμός, έχει προστεθεί ένας πόλεμος μέσα στην Ευρώπη. Έτσι, τα στελέχη της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ πρέπει να αποφασίσουν πόσο μεγάλη ζημία έχει γίνει σε σύγκριση με την αντιμετώπιση, αν όχι καλή, κατάσταση που επικρατούσε τον Δεκέμβριο. Θα πρέπει επίσης να κρίνουν κατά πόσον έχουν μειωθεί ή έχουν εξανεμιστεί πλήρως οι ελπίδες τους για μια «ομαλή προσαγωγή» της οικονομίας.

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι η Fed θα αυξήσει το βασικό επιτόκιο δανεισμού κατά 25 μονάδες βάσης στη διήμερη συνεδρίασή της. Αναμένεται δηλαδή η πρώτη αύξηση επιτοκίων από το 2018, ενώ την ίδια στιγμή ο πόλεμος στην Ουκρανία απειλεί να εκτροχιάσει την ανάπτυξη. Οι αγορές και οι αναλυτές περιμένουν να δουν τι είδους προβλέψεις θα ανακοινώσει ως προς το πόσες αυξήσεις επιτοκίων θα χρειαστούν μέσα στο τρέχον, στο επόμενο και στο μεθεπόμενο έτος για να ανακοπεί ο πληθωρισμός, που έχει υπερβεί τις προβλέψεις. «Δεν υπάρχει

Αγορές και αναλυτές περιμένουν τις προβλέψεις της ως προς το πόσες αυξήσεις επιτοκίων θα χρειαστούν για να ανακοπούν οι πληθωριστικές πιέσεις.

αμφιβολία πως η Fed θα αρχίσει να αυξάνει τα επιτόκια, αλλά όλοι θέλουν να δουν τι θα κάνει αργότερα», επισημαίνει ο Ρομπέρτο Πέρλι και άλλοι αναλυτές της Piper Sandler. Όπως σημειώνουν, αν στις προβλέψεις τους αναφέρουν ότι θα πρέπει τα επιτόκια να υπερβούν το 2,5% μέσα στα επόμενα χρόνια, αυτό σημαίνει πως η πλειονότητα των στελεχών της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ ανησυχεί τόσο πολύ για τον πληθωρισμό ώστε προτιμάει να διακινδυνεύσει την ύφεση προκειμένου να ανακόψει την εκτόξευση των τιμών.

Ευλόγοι εφόσον ο πόλεμος οδήγησε κάποια στιγμή την τιμή του πετρελαίου στα 130 δολάρια το βαρέλι. Έχει υποχωρήσει μεν έκτοτε, αλλά όταν το πετρέλαιο βρίσκεται

Τα στελέχη της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ πρέπει να αποφασίσουν πόσο μεγάλη ζημία έχει γίνει σε σύγκριση με την αντιμετώπιση αν όχι καλή κατάσταση που επικρατούσε τον Δεκέμβριο.

σε επίπεδα πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι συνεπάγεται αύξηση του πληθωρισμού και μείωση των καταναλωτικών δαπανών.

Οι αποφάσεις που θα λάβει η Fed στην αυριανή συνεδρίασή της θα είναι οι πιο σημαντικές και καθοριστικές μετά εκείνες της άνοιξης του 2020, όταν τα στελέχη της υποσχέθηκαν απεριόριστη στήριξη στη χειμαζόμενη από την πανδημία οικονομία και μείωσαν τα επιτόκια σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα, ενώ άρχισαν τις μαζικές αγορές ομολόγων. Τότε τους απασχολούσε περισσότερο από οτιδήποτε άλλο η ανεργία, και η Fed υποσχόταν να στηρίξει νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Εκτοτε η ανεργία στις ΗΠΑ έχει μειωθεί

στο 3,8% και βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, ενώ τα νοικοκυριά έχουν άφρονες αποταμιεύσεις χάρη στα προγράμματα στήριξης που υιοθέτησε η κυβέρνηση. Ο πληθωρισμός βρίσκεται σε τριπλάσια επίπεδα από τον στόχο του 2% και αποτελεί καυτό πολιτικό ζήτημα και βασική απειλή, καθώς μπορεί να επαναφέρει την αμερικανική οικονομία στην κατάσταση που βρισκόταν τη δεκαετία του 1970, όταν η κεντρική τράπεζα αναγκάστηκε να επιβάλει μια σκληρή ύφεση για να θέσει υπό έλεγχο τις τιμές. Στο μεταξύ, οι οικονομολόγοι εκτιμούν πως τα στελέχη της Fed θα αναθεωρήσουν προς τα κάτω την πρόβλεψή τους για την ανάπτυξη πιθανώς στο 3,3%, ενώ η προηγούμενη εκτίμησή τους μιλούσε για αύξηση του α-

μερικανικού ΑΕΠ κατά 4%. Ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν φαίνεται να τελειώνει και ενδέχεται να οδηγήσει σε νέα ύψη τον πληθωρισμό, καθώς αυξάνει το κόστος της ενέργειας, επιφέρει νέα ρήγματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες και ανακατατάξει στο παγκόσμιο εμπόριο. «Ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι ο παράγοντας που αλλάζει το παιχνίδι και οι δυστυχώς θα ζήσουμε με αυτόν για πολύ καιρό», σχολίασε ο Πάουελ στις 2 Μαρτίου, στην ακρόαση του ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Και κατέληξε: «Θα υπάρξουν κι άλλα συμβάντα και δεν γνωρίζουμε ποιος θα είναι ο αντικτυπός τους στην αμερικανική οικονομία, ούτε πόση διάρκεια θα έχουν».

Reuters, Financial Times

Μειώσεις παραγωγής από εταιρείες λιπασμάτων λόγω ακριβότερου αερίου

Την ώρα που οι ευρωπαϊκές εταιρείες παραγωγής λιπασμάτων, όπως οι Yara International και Borealis αποφασίζουν να περικόψουν την παραγωγή τους λόγω ακριβότερου φυσικού αερίου, ο κίνδυνος για κλιμακώση των πληθωριστικών πιέσεων στις τιμές των τροφίμων αυξάνεται – συν τοις άλλοις και εταιρείες άλλων κλάδων, από τον χάλυβα έως το χαρτί, μειώνουν την παραγωγή τους. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει προκαλέσει αναταραχή στις διεθνείς αγορές εμπορευμάτων και έχει εκτινάξει σε επίπεδα ρεκόρ τις τιμές του φυσικού αερίου, ενός συστατικού ζωτικής σημασίας για τα αζωτούχα λιπάσματα. Οπότε υποχρεώνονται οι παραγωγοί να μειώσουν την παραγωγή αμμωνίας (είδος αζωτούχου λιπάσματος), οδηγώντας σε άνοδο το κόστος για τα βασικά προϊόντα των αγροτών και αυ-

Εντείνονται οι πληθωριστικές πιέσεις στις τιμές των τροφίμων.

ξάνοντας τις πιθανότητες επισιτιστικής κρίσης. Η νορβηγική Yara προσωρινά περικόπτει την παραγωγή της στη Φεράρα της Ιταλίας και τη Χάβρη της Γαλλίας. Η παραγωγή σε αμμωνία και ουρία (είδος αζωτούχου λιπάσματος) στις ευρωπαϊκές τις εγκαταστάσεις θα διαμορφωθεί σε μόλις 45% της παραγωγικής της ικανότητας μέχρι τη λήξη αυτής της εβδομάδας. Αμφότερα τα εργοστάσια παράγουν, μεταξύ άλλων, σε ετήσια βάση 1 εκατομμύριο τόνους αμμωνία και 900.000 τόνους ουρία. Το φυσικό αέριο χρησιμοποιείται

Η νορβηγική Yara περικόπτει προσωρινά την παραγωγή της στη Φεράρα της Ιταλίας και στη Χάβρη της Γαλλίας. Η παραγωγή σε αμμωνία και ουρία (είδος αζωτούχου λιπάσματος) στις ευρωπαϊκές της εγκαταστάσεις θα διαμορφωθεί σε μόλις 45% της παραγωγικής της ικανότητας μέχρι τη λήξη αυτής της εβδομάδας.

στα αζωτούχα λιπάσματα και ισοδυναμεί με το 80% του κόστους για τις εταιρείες. Σήμερα το καύσιμο αυτό έχει τιμή δεκαπλάσια από ό,τι προ ενός έτους. Τον Φεβρουάριο, όταν ξέσπασε ο πόλεμος

στους σιτοβολώνες της Ευρώπης, οι τιμές των τροφίμων σε παγκόσμια κλίμακα έφθασαν σε επίπεδα ρεκόρ. Χθες η μετοχή της Yara υποχώρησε αρχικά 2,7% και μετά η κάμψη περιορίστηκε

στο 0,4%, ενώ από τις αρχές του 2022 έχει απολέσει 11% της αξίας της. Από την πλευρά της η Borealis περιορίζει την παραγωγή αμμωνίας, ενώ δεν αποκλείει και τη διακοπή της. Η ουγγρική εταιρεία παραγωγής αμμωνίας Nitrogenmuvex διακόπτει προσωρινά την παραγωγή, ενώ και άλλες του κλάδου μελετούν ανάλογες κινήσεις. «Οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να συνεχίσουν να αναλαμβάνουν το ρίσκο παραγωγής λιπασμάτων υπό τις παρούσες συνθήκες τιμών του αερίου και το αποθηκεύουν για μελλοντική πώληση», τονίζει ο Λουκάτζ Παστέρσκι, εκπρόσωπος της ευρωπαϊκής ένωσης παραγωγών λιπασμάτων.

Σοβαρά προβλήματα λόγω κόστους καυσίμου αντιμετωπίζουν και άλλοι κλάδοι εντάσεως ενέργειας, όπως η χαρτοποία και οι εταιρείες Norske Skog και Pro-Gest, που έπαυσαν την παραγωγή σε Αυστρία και Ιταλία, ενώ η τελευταία δηλώνει ότι η τιμή πώλησης ενός τόνου χάρτου είναι χαμηλότερη από την τιμή της ενέργειας για την παραγωγή του. Στην Ιταλία ορισμένες χαλυβουργίες διέκοψαν την παραγωγή, ενώ και η ισπανική Acerinox ανέστειλε τη λειτουργία μονάδων της στην Ισπανία, διότι το φυσικό αέριο είχε διπλασιασμό τιμής το προηγούμενο δεκαπενθήμερο. Αν και οι τιμές αναφοράς για τον χάλυβα στις κατασκευές ανήλθαν σε επίπεδα ρεκόρ στη Γηραιά Ηπειρο την εβδομάδα αυτή, πολλά χυτρία δεν είναι κερδοφόρα. Τέλος, σε ανάλογες κινήσεις προέβη και η χαλυβουργία Liberty Steel, η οποία υποχρεώθηκε να διακόψει την παραγωγή σε χυτρία στο Ρότερνταμ και τη Βρετανία λόγω ακριβής ενέργειας.

BLOOMBERG

Προειδοποίηση ΕΚΤ σε τράπεζες για πιθανές ζημιές από τη Ρωσία

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προβληματίζεται με το ότι ενδέχεται οι ισολογισμοί των ευρωπαϊκών τραπεζών να δεχθούν πλήγματα εξαιτίας του γεγονότος ότι η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία προκάλεσε θύελλα στην παγκόσμια οικονομία και στις διεθνείς κεφαλαιαγορές. Ειδικότερα, συνέστησε σε αυτές να εκτιμήσουν εάν χρειάζεται να αυξήσουν τις προβλέψεις όχι μόνον από πιστώσεις με αποδέκτριες ρωσικές εταιρείες, αλλά και από δάνεια σε επιχειρήσεις, οι οποίες λιγότερο άμεσα επηρεάζονται από τον πόλεμο και τις κυρώσεις ή έχουν δραστηριότητες σε Ρωσία ή Ουκρανία. Τα σχετικά αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές, τις οποίες και επικαλείται το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Επιπροσθέτως, η ΕΚΤ επισήμανε στις τράπεζες ότι θα πρέπει να επιδεικνύουν σύνεση στην εκτίμηση των κινδύνων και ότι οι λογιστικοί κανόνες προβλέπουν ότι αυτές θα λάβουν εκ των προτέρων προβλέψεις όταν η πιθανότητα μη εξυπηρέτησης οφειλών εντείνεται. Πάντως, δεν έχει ασκήσει επίσημως πιέσεις στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να δημιουργήσουν επιπλέον αποθεματικά για να καλύψουν ανάλογες απώλειες, όπως προσέθεσαν οι προαναφερθείσες πηγές, οι οποίες διατήρησαν την ανωνυμία τους.

Οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας φανερώνουν ότι ανησυχεί ιδιαίτερα για το ενδεχόμενο να υπάρξουν εκτεταμένες συνέπειες στον κλάδο των τραπεζών από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Τραπεζικό στέλεχος τόνισε ότι η προσέγγιση της ΕΚΤ τού υπενθυμίζει σχετικά ερωτήματα που είχαν διατυπωθεί από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, όπου εργάζεται, στις αρχές της πανδημίας. Εκείνη την περίοδο η ΕΚΤ είχε διαθέσει πρωτοφανή κεφάλαια στις τράπεζες, ώστε να τις συνδράμει να απορροφήσουν τις απώλειες, ενώ παράλληλα απαγόρευσε ντε

Ζητεί αύξηση προβλέψεων για δάνεια που δόθηκαν σε ρωσικές τράπεζες και επιχειρήσεις.

φάκτο τα μερίσματα και τις επαναγορές μετοχών. Ακόμα, πάντως, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι θα ακολουθήσει την ίδια μέθοδο για να αντεπεξέλθει στις συνέπειες από την ουκρανική κρίση.

Δεδομένου ότι οι τράπεζες έχουν περάσει τα χειρότερα της πανδημίας, η ΕΚΤ ήρε την απαγόρευση στα μερίσματα και αποφάσισε να αφήσει τα μέτρα στήριξης να εκπνεύσουν. Παρά ταύτα, τράπεζες όπως η αυστριακή Raiffeisen Bank International με τη μεγαλύτερη μεταξύ των ευρωπαϊκών έκθεση στη Ρωσία σε συσχετισμό με τα αποθεματικά της, διέκοψε το μερίσμα του 2021, ενώ η ιταλική UniCredit, η οποία διατηρεί μονάδα στη χώρα, δήλωσε πως θα κινηθεί με γνώμονα τη σύνεση και τη βιωσιμότητα όσον αφορά τη διανομή μερίσματος.

BLOOMBERG

Αντιμέτωπη με διπλή απειλή η οικονομία της Κίνας

Βαριές παρενέργειες λόγω των δεσμών με Ρωσία και του νέου κύματος κορωνοϊού

Από συμπληγάδες διέρχεται η οικονομία της Κίνας καθώς υφίσταται τις συνέπειες των στενών δεσμών της με τη Ρωσία, ενώ παράλληλα πλήττεται από το ισχυρότερο κύμα της πανδημίας που έχει γνωρίσει μετά την αρχική εκδήλωσή της στην πόλη Γουχάν στα τέλη του 2019. Οι παρενέργειες στη δεύτερη οικονομία του κόσμου αναμένεται να είναι βαρύτερες και εκτιμάται πως θα πλήξουν το 50% του κινεζικού ΑΕΠ, καθώς το Πεκίνο αναγκάζεται να αναστείλει τη λειτουργία βιομηχανιών τεχνολογίας στην πόλη Σεντζέν, τη γωσστή και ως «κινεζική Silicon Valley». Όλα αυτά συμβαίνουν σε μια στιγμή που η κινεζική οικονομία έχει χάσει τους παλιούς δυναμικούς ρυθμούς της και αγωνίζεται να παραμείνει εντός των στόχων της για ανάπτυξη.

Την ώρα που αντιμετωπίζουν την απειλή των κυρώσεων όσες κινεζικές επιχειρήσεις διατηρούν δεσμούς με τη Ρωσία, το χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ γνωρίζει τη μεγαλύτερη πτώση του μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, με τους επενδυτές να βρίσκονται σε πανικό υπό τον φόβο των κυρώσεων. Ο δείκτης Hang Seng έκλεισε χθες με απώλειες 7,2%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση του από τον Νοέμβριο του 2008, ενώ ο καινούργιος δείκτης υψηλής τεχνολογίας Hang Sang Tech, που θεσπίστηκε τον Ιούλιο του 2020, έκλεισε με πτώση 11%, με αποτέλεσμα απώλειες ύψους 2,1 τρις. δολαρίων. Οι μαζικές πωλήσεις σημειώθηκαν όταν έγινε

Το Πεκίνο αναστέλλει τη λειτουργία επιχειρήσεων σε βιομηχανικές περιοχές λόγω εξάπλωσης της πανδημίας.

γνωστό ότι δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου, επικαλούμενα Αμερικανούς αξιωματούχους, υποστήριξαν πως η Ρωσία ζήτησε τη στρατιωτική συνδρομή της Κίνας για τον πόλεμο με την Ουκρανία. Μολοντί οι κινεζικές Αρχές διέψευσαν τα δημοσιεύματα, παράγοντες της κινεζικής αγοράς εκφράζουν φόβους πως οι κινεζικές επιχειρήσεις θα υποστούν κυρώσεις και θα πληρώσουν το τίμημα των δεσμών του Πεκίνου με τη Ρωσία. «Αν η Ουάσινγκτον αποφασίσει να επιβάλει κυρώσεις στην Κίνα είτε συνολικά είτε σε μεμονωμένες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη Ρωσία, αυτό θα αποτελέσει σοβαρό λόγο ανησυχίας», σχολιάζει σχετικά ο Μαρκ Μόμπιους, ιδρυτής και επικεφαλής της Mobius Capital Partners, και επισημαίνει ότι «το θέμα πλανάται στον αέρα».

Εξάλλου, η πόλη Σεντζέν, η μεγαλύτερη στην επαρχία της Γκουανγκντόνγκ που είναι κόμβος της μεταποίησης στην Κίνα, έδωσε εντολή σε όσες επιχειρήσεις δεν καλύπτουν «ουσιώδεις ανάγκες» να αναστείλουν αμέσως την παραγωγή τους ή να λειτουργήσουν με τηλεργασία. Η ανα-

Το χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ γνωρίζει τη μεγαλύτερη πτώση του μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, με τους επενδυτές να βρίσκονται σε πανικό υπό τον φόβο των κυρώσεων σε όσες κινεζικές επιχειρήσεις διατηρούν δεσμούς με τη Ρωσία. Ο δείκτης Hang Seng έκλεισε με απώλειες 7,2%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση του από τον Νοέμβριο του 2008.

στολή της παραγωγής επηρεάζει ζωτικές σημασίας εταιρείες τεχνολογίας, όπως, για παράδειγμα, τη Foxconn, που προμηθεύει την Apple, αλλά και μονάδες συναρμολόγησης των iPhone της Apple, με ομάδα εργατών να δηλώνει σε δημοσιογράφους των Financial Times ότι συναρμολογούν το τελευταίο μοντέλο της, το iPhone 13. Στο πλαίσιο του νέου lockdown, η Σεντζέν με πληθυσμό 17,5 εκατ. ανθρώπων έχει ήδη αναστείλει τη λειτουργία των μέσων μαζικής μεταφοράς και έχει εγκαθιδρύσει νέο γύρο υποχρεωτικών τεστ σε όλους τους κατοίκους της. Η αναστολή της λειτουργίας των βιομηχανιών της αναμένεται να διαρκέσει σε πρώτη φάση έξι ημέρες και πιθανώς θα πολλαπλασιάσει τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στις

παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες και οδήγησαν στην άνοδο του πληθωρισμού σε ΗΠΑ και Ευρώπη. Ανάμεσα στις βιομηχανίες που διέκοψαν τη λειτουργία τους συγκαταλέγονται τουλάχιστον 30 επιχειρήσεις της Ταϊβάν που παράγουν τα πάντα, από κλειστά κυκλώματα μέχρι μονάδες οθόνων αψής. Οικονομολόγοι του Bloomberg εκτιμούν πως το νέο lockdown θα καταφέρει «άμεσο πλήγμα» στην επαρχία Γκουανγκντόνγκ που αντιπροσωπεύει το 11% του κινεζικού ΑΕΠ.

Εχει, άλλωστε, επιβληθεί νέο lockdown σε ορισμένες γειτονίες της Σαγκάης, όπου έκλεισαν τα σχολεία και γίνεται τηλεδιδασκαλία, αλλά και στη βορειοανατολική επαρχία της Τζιλίν και σε διάφορες άλλες πόλεις της χώρας. Οι κάτοικοι της Τζιλίν

έλαβαν εντολή να μην εγκαταλείψουν την περιοχή και να μη μετακινηθούν. Ανέρονται σε 24 εκατ. άτομα, ενώ στην περιοχή βρίσκεται η πόλη Τσανγκτσούν, βιομηχανικός κόμβος που αντιπροσωπεύει το 11% του κινεζικού ΑΕΠ με στοιχεία του 2020. Εχει προηγηθεί άλλο lockdown στην περιοχή μόλις την περασμένη εβδομάδα, οπότε αναγκάστηκε να αναστείλει τη λειτουργία της μονάδα της Toyota Motor. Οικονομολόγοι του τραπεζικού ομίλου Australia & New Zealand Banking Group προσέφευγαν πως το νέο κύμα της πανδημίας και η νέα αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας θα πλήξουν το 50% τόσο του ΑΕΠ της χώρας όσο και του πληθυσμού της. Σχολιάζοντας, άλλωστε, χθες οι οικονομολόγοι της Gavekal Dragonomics

τόνισαν ότι «έως τώρα είναι περιορισμένες κλίμακες η διακοπή στη δραστηριότητα της μεταποίησης, αλλά είναι αναπόφευκτο να υπάρξουν νέα προβλήματα, δεδομένης της σημασίας που έχουν οι πόλεις Σαγκάη και Σεντζέν τόσο ως λιμάνια όσο και ως κόμβοι της μεταποίησης». Σύμφωνα, άλλωστε, με τον Ραϊμόντ Γιουνγκ, κορυφαίο οικονομολόγο-οιολόγο στην ANZ, η ανάπτυξη της Κίνας δεν θα υπερβεί φέτος το 5%, που σημαίνει ότι το Πεκίνο δεν θα επιτύχει τον στόχο του 5%. Σε περίπτωση, άλλωστε, που ακολουθήσουν νέα lockdowns σε άλλες παράλιες πόλεις, ο εν λόγω οικονομολόγος εκτιμά πως θα αφαιρεθούν 0,8 εκατοστιαίες μονάδες από την αύξηση του ΑΕΠ της Κίνας.

Bloomberg, CNBC, Financial Times

Προς πτώχευση η Ρωσία, θέλει να πληρώσει τόκους σε ρούβλια ή γουάν

Επείτα από αλληπάλληλες προειδοποιήσεις των οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης για επικείμενη χρεοκοπία της Ρωσίας συνεπεία του «παγώματος» των συναλλαγματικών της διαθεσίμων, η εξέλιξη φαίνεται πλέον αναπόφευκτη και από χθες την επιβεβαιώνει με τον τρόπο της η ρωσική πλευρά. Σύμφωνα, πάντως, με τις πρώτες εκτιμήσεις, μια πτώχευση της Ρωσίας, η πρώτη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 1998, δεν εγκυμονεί επί του παρόντος συστημικούς κινδύνους για το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την παγκόσμια οικονομία.

Το αναπόφευκτο της πτώχευσης φάνηκε όταν ο Ρώσος υπουργός Οικονομικών Αντον Σιλουάνοφ προειδοποίησε πως η Ρωσία ενδέχεται αύριο να καταβάλει είτε από τα διαθέσιμά της σε γουάν είτε στο υποτιμημένο ρούβλι τις πληρωμές 117 εκατ. δολαρίων στις οποίες ανέρχονται οι τόκοι ομολόγων της σε δολάρια. Υπο-

Οπως επισημαίνει η JP Morgan, κανένα από τα συμβόλαια των ομολόγων που έχει εκδώσει το ρωσικό δημόσιο δεν προβλέπει αποπληρωμή στο ρωσικό νόμισμα.

στήριξε μάλιστα πως είναι «απολύτως θεμιτή» μια τέτοια κίνηση δεδομένου ότι η Δύση έχει «παγώσει» 300 δισ. δολάρια από τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα συνολικού ύψους 643 δισ. δολαρίων. Όπως, όμως, επισημαίνει η αμερικανική τράπεζα JP Morgan, κανένα από τα συμβόλαια των ομολόγων που έχει εκδώσει το ρωσικό δημόσιο δεν προβλέπει την αποπληρωμή των τόκων σε ρούβλια. Μιλώντας μάλιστα στη ρωσική τηλεόραση, ο κ. Σιλουάνοφ

Η επικεφαλής του ΔΝΤ, Κριστalina Γκεοργκίεβα, δήλωσε πως δεν θεωρείται «απίθανο ενδεχόμενο» η χρεοκοπία της Ρωσίας.

εξήγησε πως η Ρωσία «πρέπει να πληρώσει για αναγκαίες εισαγωγές σε τρόφιμα, φάρμακα και γενικά σε προϊόντα ζωτικής σημασίας». Και προσέθεσε πως αναγκαστικά θα πρέπει έτσι να πληρώσει με ρούβλια, «τα χρέη μας προς χώρες που δεν υπήρξαν φιλικές προς τη Ρωσική Ομοσπονδία».

Σύμφωνα με εκτιμήσεις των Financial Times, οι ρωσικοί τίτλοι που βρίσκονται σε χέρια ξένων επενδυτών ανέρχονται περίπου σε 170 δισ. δολάρια, ενώ τα ομόλογα που έχει εκδώσει σε ξένο νόμισμα σε 20 δισ. δολάρια. Όπως επισημαίνει, άλλωστε, η βρετανική εφημερίδα, είναι ενδεικτική της στροφής 180 μοιρών που έκανε η Δύση προς τη Ρωσία από τη στιγμή της εισβολής στην Ουκρανία και αντανάκλαται στη στάση των τριών διεθνών οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης, S&P Global, Fitch και Moody's: μέχρι τις 25 Φεβρουαρίου έδιναν στο ρωσικό χρέος

βαθμολογία επένδυσης. Εκτοτε έχουν προειδοποιήσει επανειλημμένως για την επικείμενη πτώχευσή της, με τη Fitch να την υποβαθμίζει την περασμένη εβδομάδα στην κατηγορία «C» που υποδηλώνει πως επίκειται πτώχευσή της και την S&P Global Ratings να την υποβαθμίζει σε CCC- και να προειδοποιεί πως τα μέτρα που θα λάβει η Μόσχα για να αμβλύνει τον άμεσο προηγούμενο καταγισμό κυρώσεων «αυξάνουν τον κίνδυνο της πτώχευσης». Η Moody's τέλος υποβάθμισε επίσης το ρωσικό χρέος την περασμένη εβδομάδα, προειδοποιώντας πως οι έλεγχοι στις κινήσεις κεφαλαίου που επέβαλε η Τράπεζα της Ρωσίας θα εμποδίσουν τις πληρωμές ομολόγων σε ξένο νόμισμα οδηγώντας σε πτώχευση.

Σημειωτέον ότι μέχρι τις αρχές Φεβρουαρίου η Ρωσία διατηρούσε 311 δισ. δολάρια σε ξένους τίτλους, 152 δισ. δολάρια σε μετρητά και καταθέσεις σε ξένες τρά-

πεζες, 30 δισ. δολάρια σε ειδικές καταθέσεις στο ΔΝΤ και άλλα 132 δισ. δολάρια σε χρυσό. Ερωτώμενη σχετικά η επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστalina Γκεοργκίεβα δήλωσε πως δεν θεωρείται πλέον «απίθανο ενδεχόμενο» η χρεοκοπία της Ρωσίας. Χαρακτήρισε ωστόσο απίθανο προς το παρόν τουλάχιστον να μεταδοθεί κάποιου είδους ευρύτερη κρίση, καθώς η έκθεση των διεθνών τραπεζών στη Ρωσία δεν υπερβαίνει τα 120 δισ. δολάρια και δεν αποτελεί συστημικό κίνδυνο. Δεν συμμερίζονται, πάντως, όλοι την άποψη της κ. Γκεοργκίεβα καθώς, σύμφωνα με το αμερικανικό δίκτυο CNBC, ορισμένες τράπεζες και ορισμένοι επενδυτικοί οίκοι πρόκειται να υποστούν σημαντικό πλήγμα. Η μεγαλύτερη επενδυτική ομολόγηση, το Pimco, είχε στην αρχή του έτους έκθεση ύψους 1,1 δισ. δολαρίων σε ασφαλιστικά συμβόλαια έναντι πτώχευσης της Ρωσίας (cds).

Bloomberg, Cnbc, Financial Times

Μεγάλοι οι κίνδυνοι μιας ρωσικής στάσης πληρωμών

Προς στάση πληρωμών για τα χρέη της σε ξένο νόμισμα οδεύει η Ρωσία, για πρώτη φορά από την Οκτωβριανή Επανάσταση, όπως σημειώνει η Capital Economics, με αφορμή την πληρωμή κουπονιού του ευρωομολόγου, ύψους 117 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, ενδεχόμενη χρεοκοπία δεν θα επηρεάσει την ικανότητα της ρωσικής κυβέρνησης να αυτοχρηματοδοτηθεί και φαίνεται απίθανο να υπάρξουν σοβαρές επιπτώσεις σε άλλες οικονομίες, εξηγεί ο οίκος. Ισως ο μεγαλύτερος κίνδυνος, όπως επισημαίνει, είναι ότι μπορεί να αποτελέσει προοίμιο αθέτησης υποχρεώσεων από ρωσικές ε-

ταιρείες, των οποίων τα εξωτερικά χρέη είναι πάνω από τέσσερις φορές μεγαλύτερα από αυτά του κράτους. Πιο αναλυτικά, όπως τονίζει, για τη Ρωσία, το κύριο κόστος από μια ενδεχόμενη, «συμβολική», χρεοκοπία είναι ο αποκλεισμός από τις παγκόσμιες κεφαλαιαγορές ή, τουλάχιστον, το υψηλότερο κόστος δανεισμού για παρατεταμένη περίοδο. Ωστόσο οι κυρώσεις που έχουν επιβληθεί το έχουν προκαλέσει αυτό ούτως ή άλλως. Τα σχετικά ισχυρά δημόσια οικονομικά σημαίνουν ότι η κυβέρνηση δεν εξαρτάται από ξένους επενδυτές για χρηματοδότηση. Για τους ξένους ε-

πενδυτές, μια χρεοκοπία είναι σε μεγάλο βαθμό αποτιμημένη, τονίζει η Capital Economics. Τα κρατικά ομόλογα (σε δολάριο) της Ρωσίας διαπραγματεύονται ήδη στα 20 σεντς στο δολάριο και αναφορές υποδηλώνουν ότι οι πιστωτές έχουν ήδη προετοιμαστεί γι' αυτό. Επιπλέον, το συνολικό μέγεθος του ρωσικού κρατικού χρέους σε ξένο νόμισμα που κατέχουν μη κάτοικοι είναι σχετικά μικρό, περίπου 20 δισ. δολάρια.

Ετσι, ακόμη και αν η κυβέρνηση σταματήσει τις πληρωμές σε ξένους επενδυτές σε όλες τις θέσεις τους σε κρατικό χρέος (τοπικό και εξωτερικό),

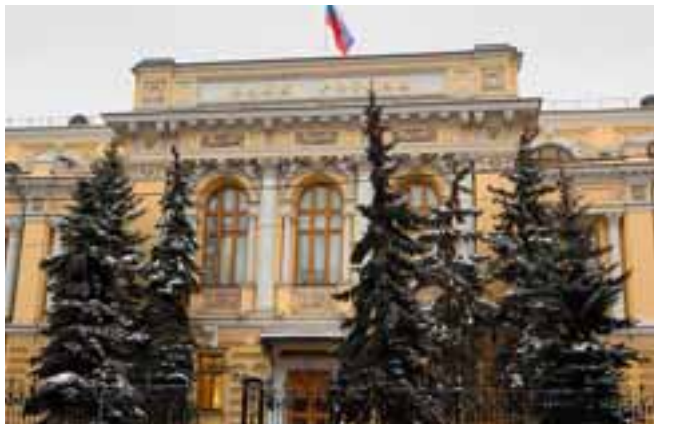
το σύνολο των περίπου 70 δισεκατομμυρίων δολαρίων δεν είναι μεγαλύτερο από το χρέος που η Αργεντινή αθέτησε το 2020, χωρίς να προκαλέσει αναταραχή και πανικό στις παγκόσμιες αγορές (αν και στην περίπτωση της Αργεντινής, οι τιμές των ομολόγων δεν έπεσαν αρκετά).

Σε κάθε περίπτωση, καταλήγει η Capital Economics, υπάρχουν δύο κίνδυνοι. Πρώτον, ένα συστηματικά σημαντικό χρηματοπιστωτικό ιδρυμα μπορεί να είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένο στο ρωσικό κρατικό χρέος, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει ευρύτερη οικονομική μετάδοση. Και δεύτερον,

μια κρατική χρεοκοπία της Ρωσίας θα μπορούσε να οδηγήσει σε αθέτηση υποχρεώσεων από τις ρωσικές εταιρείες, των οποίων τα εξωτερικά χρέη είναι πολύ μεγαλύτερα από αυτά της κυβέρνησης.

Μέχρι στιγμής, οι ρωσικές εταιρείες φαίνεται να συνέχισαν να εξυπηρετούν τα χρέη τους μετά την αυστηροποίηση των κυρώσεων, αλλά με το εμπόριο να διαταράσσεται, τις κυρώσεις να διευρύνονται και την οικονομία να βρίσκεται σε βαθιά ύφεση, η πιθανότητα εταιρικών χρεοκοπιών αυξάνεται.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος από μια ενδεχόμενη χρεοκοπία, όπως επισημαίνει η Capital Economics, είναι ότι μπορεί να αποτελέσει προοίμιο αθέτησης υποχρεώσεων από ρωσικές εταιρείες, των οποίων τα εξωτερικά χρέη είναι πάνω από τέσσερις φορές μεγαλύτερα από αυτά του κράτους.

Partners in your success

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Εκτακτα μέτρα για διάσωση της ουκρανικής οικονομίας

Προσπάθειες να λειτουργήσουν κάποιοι κλάδοι, βοήθεια 1,4 δισ. δολ. από ΔΝΤ

Ενώ η οικονομία της Ουκρανίας παρασύρεται όλο και περισσότερο στη δίνη του πολέμου και πυκνώνουν οι δυσοίονες προβλέψεις για τη δραματική συρρίκνωσή της με μείωση του ΑΕΠ έως και περισσότερο από 30%, ο Ουκρανός πρόεδρος, Βολοντίμιρ Ζελένσκι, επιχειρεί να διασφαλίσει τη λειτουργία ορισμένων επιχειρήσεων ώστε να «εξακολουθήσει να λειτουργεί το σύστημα». Μέχρι την περασμένη εβδομάδα είχε θέσει σε προτεραιότητα τις δαπάνες για την άμυνα της χώρας, αλλά τώρα επιδιώκει να κρατήσει σε λειτουργία φαρμακεία, εμπόριο και όσες επιχειρήσεις

το κράτος εγγυάται την ασφάλεια των περιουσιακών τους στοιχείων και των αποταμιεύσεων».

Σύμφωνα με μηνύματα που κυκλοφόρησαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης Ουκρανοί δημοσιογράφοι, ο Ουκρανός πρόεδρος κατάργησε τον ΦΠΑ και τον φόρο εισοδήματος και τον αντικατέστησε με έναν ενιαίο φόρο 2% και με απλούστερο λογιστικό σύστημα. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τις μικρές επιχειρήσεις, ο φόρος επιβάλλεται πλέον σε εθελοντική βάση και όποια επιχείρηση δεν είναι σε θέση να τον καταβάλει απαλλάσσεται αυτομάτως. Στο σχετικό μήνυμά του, άλλωστε, ο Ουκρανός πρόεδρος υποστήριξε πως «ένας από τους στόχους αυτού του πολέμου είναι η οικονομική ασφυξία της Ουκρανίας» και τόνισε πως προέχει η επιβίωση του πληθυσμού και της χώρας. Έως τώρα οι ουκρανικές επιχειρήσεις εξακολουθούσαν να καταβάλλουν φόρους, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ροές κεφαλαίων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. Έχουν, ωστόσο, κλείσει ορισμένα υποκαταστήματα τραπεζών και οι Αρχές έχουν αναγκαστεί να καταφύγουν σε μέτρα εκτάκτου ανάγκης.

Σύμφωνα, άλλωστε, με έκθεση που δημοσίευσε το ΔΝΤ την περασμένη εβδομάδα, η χώρα εξακολουθεί να αποπληρώνει το χρέος της. Από την αρχή του πολέμου το Κίεβο έχει δαπανήσει ποσό αντίστοιχο του 1,4 δισ. δολαρίων για την εξυπηρέτηση και την αποπληρωμή

Η οικονομία της Ουκρανίας είναι εξαρτημένη σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές κυρίως σιτηρών και πρώτων βιομηχανικών υλών. Στη διάρκεια του περασμένου έτους σημείωσε ανάπτυξη 3% χάρη στην αυξημένη συγκομιδή σιτηρών και στις εξαγωγές.

του χρέους της χώρας. Την ίδια στιγμή, πάντως, το ΔΝΤ προβλέπει σε εξαιρετικά δυσοίονες προβλέψεις για την Ουκρανία, καθώς εκτιμά πως αν συνεχιστεί ο πόλεμος, τότε η ουκρανική οικονομία μπορεί να συρρικνωθεί έως και 35% εντός του έτους. Επισημαίνει μάλιστα πως ήδη διολισθαίνει σε ύφεση κατά 10% εξαιτίας της ρωσικής εισβολής, που έχει πλήξει μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, έχει καταστρέψει αεροδρόμια και, βέβαια, έχει προκαλέσει εκτεταμένο προσφυγικό κύμα. Το Ταμείο, που έστειλε προσφάτως στην Ουκρανία έκτακτη βοήθεια ύψους 1,4 δισ. δολαρίων, το μεγαλύτερο ποσό

που επιτρέπει το καταστατικό του, εκτιμά πως η χώρα θα χρειαστεί πολλά δισεκατομμύρια ακόμη για την ανόρθωσή της. Σχεδιάζει, άλλωστε, να επιστρατεύσει το σύνολο των εργαλείων του ώστε να διευκολύνει τα μέλη του να συνδράμουν οικονομικά την Ουκρανία.

Μιλώντας στο BBC, ο επικεφαλής της Τράπεζας της Ουκρανίας, Κίριλο Σεβτσένκο, υποστήριξε πως τα περιουσιακά στοιχεία της Ρωσίας που βρίσκονται σε άλλες χώρες και έχουν «παγώσει» στο πλαίσιο των κυρώσεων από τη Δύση, πρέπει να τεθούν στη διάθεση του Κιέβου για να χρηματοδοτηθεί η ανόρθωση της κατε-

στραμμένης χώρας. «Η ανάγκη για χρήματα θα είναι τεράστια» υπογράμμισε και προσέθεσε πως «θα μπορούσαν να διατεθούν κεφάλαια μέσω δανείων και εγγυήσεων από πολυεθνικές οργανώσεις και να δοθεί άμεση βοήθεια από άλλες χώρες». Προσέθεσε, ωστόσο, ότι ένα μεγάλο μέρος της χρηματοδότησης πρέπει να καλυφθεί από χρήματα «του εισβολέα ως αποζημίωση».

Δεν είναι πρώτη φορά, όμως, που η οικονομία της Ουκρανίας δέχεται καίριο πλήγμα, καθώς τη διετία 2014 και 2015 το ΑΕΠ της μειώθηκε κατά 6,6% και κατά 10%, αντιστοίχως, ως συνεπακόλουθο

των συγκρούσεων και της προσάρτησης της Κριμαίας στη Ρωσία. Πρόκειται για οικονομία εξαρτημένη σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές κυρίως σιτηρών και πρώτων βιομηχανικών υλών. Στη διάρκεια του περασμένου έτους σημείωσε ανάπτυξη 3% χάρη στην αυξημένη συγκομιδή σιτηρών και στις εξαγωγές. Αν δεν είχε μεσολαβήσει ο ολέθριος πόλεμος, αναμενόταν πως φέτος θα σημείωνε περαιτέρω ανάπτυξη κατά 3,6%. Όπως, όμως, προεξοφλεί το ΔΝΤ, «αναμένεται βαθύτατη ύφεση και μεγάλο κόστος για την αποκατάσταση της χώρας, που θα συνδυαστούν με μια ανθρωπιστική κρίση».

Κρίσιμες οι επόμενες μέρες για το Κίεβο

Τρεις Ευρωπαίοι πρωθυπουργοί στη βομβαρδισμένη πρωτεύουσα

Με τον ρωσικό κλοιό να σφίγγει και τους κατοίκους του Κιέβου να θρηνούν καθημερινά θύματα από τους συνεχιζόμενους βομβαρδισμούς, τρεις Ευρωπαίοι πρωθυπουργοί επισκέφθηκαν χθες την ουκρανική πρωτεύουσα εκφράζοντας την αλληλεγγύη τους προς τον λαό της σκληρά δοκιμαζόμενης χώρας και τον πρόεδρό της, Βολοντίμιρ Ζελένσκι. «Είναι καθήκον μας να βρισκόμαστε εκεί όπου γράφεται η Ιστορία. Γιατί δεν πρόκειται μόνο για εμάς, αλλά και για το μέλλον των παιδιών μας, που δικαιούνται να ζουν σε έναν κόσμο ελεύθερο από την τυραννία», δήλωσε ο Πολωνός πρωθυπουργός Ματέους Μοραβιέτσκι, ο οποίος πέρασε τα σύνορα με τρένο, συνοδευόμενος από τον Τσέχο ομόλόγό του Πέτρ Φιάλα και τον Σλοβένο Γιάνεζ Γιάνσα. Σε άλλη επίδειξη ενότητας της Δύσης ανακοινώθηκε ότι στις 24 Μαρτίου θα μεταβεί στις Βρυξέλλες ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν για να συμμετάσκει σε έκτακτη σύνοδο του ΝΑΤΟ.

Πριν από την άφιξη των τριών ηγετών στην ουκρανική πρωτεύουσα, ο δήμαρχος Κιέβου, Βιτάλι Κλίτσκο, είχε ανακοινώσει 35ωρη απαγόρευση κυκλοφορίας, προειδοποιώντας ότι «βρισκόμαστε σε μια δύσκολη και επικίνδυνη στιγμή». Δύο ι-

σχυρές εκρήξεις συγκλόνισαν την πρωτεύουσα τα χαράματα, ενώ μια πολυκατοικία τυλίχθηκε στις φλόγες έχοντας δεχθεί βλήμα πυροβολικού. Βομβαρδισμοί έπληξαν επίσης το Τσερνίχιβ, το Μικολάιφ, το Ντνίπρο και άλλα αστικά κέντρα.

Παρ' όλα αυτά, ο ρωσικός στρατός συνεχίζει να μένει καθηλωμένος στις πύλες του Κιέβου, ενώ λίγο προτού συμπληρωθούν τρεις εβδομάδες πολέμου δεν είχε καταφέρει να καταλάβει ούτε μία από τις δέκα μεγαλύτερες πόλεις. «Δεν θα πάρете τίποτα από την Ουκρανία. Θα αφαιρέσετε ζωές. Αλλά θα χαθούν και δικές σας ζωές. Γιατί να πεθάνετε; Για ποιον λόγο;», είπε ο Ζελένσκι σε μαγνητοσκοπημένο μήνυμά του, όπου καλούσε τους Ρώσους στρατιώτες να λιποτακτήσουν. Σε νεότερες δηλώσεις του ο Ουκρανός πρόεδρος προσπάθησε εκ νέου να ανικνεύσει τις πιθανότητες συμβιβασμού με τη Ρωσία, αναγνωρίζοντας ότι δεν είναι ρεαλιστικό να ενταχθεί η χώρα του στο ΝΑΤΟ. «Ακούγαμε επί χρόνια ότι οι πόρτες ήταν ανοικτές, όμως ακούσαμε επίσης ότι δεν θα μπορούσαμε να ενταχθούμε. Αυτή είναι η αλήθεια και πρέπει να την παραδεχθούμε», δήλωσε ο Ζελένσκι, εκφράζοντας την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι «ο λαός μας αρχίζει να το κατανοεί

Πυροσβέστες προσπαθούν να περιώσουν ό,τι μπορούν. Δύο ισχυρές εκρήξεις συγκλόνισαν το Κίεβο τα χαράματα, ενώ μια πολυκατοικία τυλίχθηκε στις φλόγες έχοντας δεχθεί βλήμα πυροβολικού. Ο δήμαρχος της πόλης έχει κηρύξει 35ωρη απαγόρευση κυκλοφορίας.

και να μην υπολογίζει παρά μόνον στις δικές του δυνάμεις».

Οι ρωσικές δυνάμεις

Από την πλευρά του το ρωσικό υπουργείο Άμυνας ανακοίνωσε ότι οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας κατέλαβαν ολόκληρη την επαρχία της Χερσώνας, με Αμερικανούς αξιωματικούς να ανησυχούν ότι η εξέλιξη αυτή, εφόσον επιβεβαιωθεί, μπορεί να επιταχύνει την πτώση του Μικολάιφ και να ενισχύσει την πίεση στην Οδησσο. Η επέκταση των βομβαρδισμών, τα τελευταία είκοσιτετράωρα, στο δυτικό

τμήμα της χώρας έχει μεγεθύνει το προσφυγικό κύμα. Χθες, η Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες υπολόγιζε σε τρία εκατομμύρια τους Ουκρανούς που έχουν καταφύγει στο εξωτερικό, εκ των οποίων 1,8 εκατ. βρίσκονται στην Πολωνία. Τέλος, η Ρωσία ανακοίνωσε απαγόρευση εισόδου στη χώρα για τον Αμερικανό πρόεδρο Τζο Μπάιντεν, τον υπουργό Εξωτερικών Αντονι Μπλίνκεν, τον υπουργό Άμυνας Λόντιν Οστιν και άλλους κορυφαίους αξιωματικούς των ΗΠΑ.

REUTERS, A.P.

Σκληρά διλήμματα για την Κίνα στο Ουκρανικό

Επτά ολόκληρες ώρες κράτησε η προχθεσινή συνάντηση του Αμερικανού συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας Τζέικ Σάλιβαν με τον επικεφαλής της κινεζικής διπλωματίας Γιανγκ Τζιετσιό στη Μόσχα. Όπως ανέφερε Αμερικανός αξιωματικός, ο Σάλιβαν προειδοποίησε τον συνομιλητή του ότι «θα υπάρξουν περιπλοκές και επιπτώσεις» αν η Κίνα βοηθήσει τη Ρωσία να παρακάμψει τις δρακόντειες κυρώσεις της Δύσης για τον πόλεμο στην Ουκρανία ή αν της προσφέρει στρατιωτικό υλικό. Τόσο το Πεκίνο όσο και η Μόσχα διαψεύδουν κατηγορηματικά ότι έχει τεθεί ζήτημα προμήθειας κινεζικού στρατιωτικού υλικού από τη Ρωσία. Σχολιάζοντας τα δημοσιεύματα, ο εκπρόσωπος του κινεζικού ΥΠΕΞ Ζάο Λιτζιάν κατηγόρησε τις ΗΠΑ για «παραπληροφόρηση» και καταλόγισε ευθύνες στην αμερικανική πλευρά για την ουκρανική κρίση, παραπέμποντας στην προς Ανατολάς επέκταση του ΝΑΤΟ. Ο Κινέζος αξιωματικός επέμεινε ότι η στάση της χώρας του είναι «απολύτως αντικειμενική, αμερόληπτη και εποικοδομητική», με κύρια επιδίωξη «τον τερματισμό της σύγκρουσης».

Την ίδια στιγμή, όμως, εμφανίζονται οι πρώτες ραγίες στη «στρατηγική συμμαχία» μεταξύ Μόσχας και Πεκίνου απέναντι σε αυτό που και οι δύο πλευρές περιγράφουν ως «αμερικανικό ηγεμονισμό». Ενδεικτική είναι εκτενής ανάλυση του Κινέζου ακαδημαϊκού Χου Γουέι που δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του Αμερικανοκινεζικού Παρατηρητηρίου, το οποίο τελεί υπό την αιγίδα του Κέντρου

Κάρτερ. Πρόεδρος ερευνητικού κέντρου στη Σαγκάη και σύμβουλος του Κρατικού Συμβουλίου, δηλαδή της κινεζικής κυβέρνησης, ο Χου διαπιστώνει ότι η «εδική στρατιωτική επιχείρηση» της Ρωσίας στην Ουκρανία «προκάλεσε μεγάλη διαμάχη στην Κίνα». Κεντρική του εκτίμηση είναι ότι «ο Πούτιν ίσως αποτύχει στους επιδιωκόμενους στόχους του», κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε «πολιτική ανταρσία» μέρους των ρωσικών ελίτ, με απο-

Το Πεκίνο πρέπει να πάρει αποστάσεις, καθώς ο Πούτιν ίσως πτηθεί και ανατραπεί, υποστηρίζει Κινέζος ακαδημαϊκός.

τέλεσμα την ανατροπή του. Σε αυτή την περίπτωση, η αυριανή Ρωσία «θα είναι λιγότερο πιθανό να αμφισβητήσει τη Δύση», οι αντιδυτικές δυνάμεις σε όλο τον κόσμο «θα εξασθενήσουν σοβαρά», ενώ η Κίνα «θα βρεθεί περισσότερο απομονωμένη». Το συμπέρασμα του αναλυτή είναι ότι η Κίνα πρέπει να πάρει αποστάσεις από τον Πούτιν το συντομότερο δυνατόν, εκτός αν εκτιμήσει ότι η Ρωσία έχει πιθανότητες να πετύχει τους στόχους της εκστρατείας της, κάτι που κατά τη γνώμη του δεν φαίνεται ρεαλιστικό σήμερα.

REUTERS

Ο Πούτιν ανέστησε τα «καύσιμα του διαβόλου»

Η ανάγκη απεξάρτησης της Ευρώπης από το ρωσικό αέριο δίνει παράταση ζωής σε πυρηνικές και ανθρακικές μονάδες

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Σχέδια για την πλήρη και ταχεία απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο καταστρώνει εспеυσμένα η Ε.Ε., αφού πλήρως και εξακολουθεί να πληρώνει πανάκριβα το κόστος της υψηλής εξάρτησης από τον ένα προμηθευτή. Η Φον ντερ Λάιεν δήλωσε ότι θα προτείνει ένα σχέδιο, στα μέσα Μαΐου, για τη σταδιακή κατάργηση του ρωσικού πετρελαίου, φυσικού αερίου και άνθρακα έως το 2027, δηλαδή τρία χρόνια νωρίτερα από τον ορίζοντα που προβλέπει το σχέδιο που ανακοίνωσε η Επιτροπή, δύο ημέρες πριν. Η Ευρώπη αναζητάει έναν πιο ασφαλές δρόμο για την ενεργειακή μετάβαση, που παραμένει βασικά στρατηγική της, μέσω της επιτάχυνσης των ΑΠΕ και της υποκατάστασης του ρωσικού αερίου από LNG που θα προμηθεύεται με μεγαλύτερη ασφάλεια από πολλές και διαφορετικές πηγές, αλλά και των «καυσίων του διαβόλου» με τη διατήρηση εν λειτουργία για κάποια χρόνια ακόμη πυρηνικών και λιγνιτικών σταθμών που επρόκειτο να κλείσουν. Η Ε.Ε. έχει αρχίσει να εξετάζει εναλλακτικές προτάσεις σε αυτή την κατεύθυνση για κάθε κράτος-μέλος.

Δύσκολες αποφάσεις

Αν και αυτά ακούγονται αυτονόητα, είναι δύσκολο ακόμη και να ειπωθούν, πόσο μάλλον να αποφασισθούν σε εθνικό επίπεδο και να υλοποιηθούν. Είναι πιο εύκολο στην κοινοτική γραφειοκρατία, που δεν αναμετριέται με το καθημερινό πολιτικό κόστος, να αναθεωρεί τις παραδοχές που έκανε λίγους μήνες νωρίτερα και να γνωμοδοτεί και απείρως δυσκολότερο στις κυβερνήσεις που αποφασίζουν. Για παράδειγμα, η ανατροπή της απόφασης Μέρκελ στη Γερμανία για απόσυρση των πυρηνικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής είναι βέβαιο πως θα προκαλέσει την αντίδραση των Γερσίων και θα δοκιμάσει τη συνοχή του κυβερνητικού συνασπισμού με τους Σοσιαλδημοκράτες του καγκελα-

ρίου Σόλτς. Η αντιπαράθεση για την παράταση λειτουργίας των τριών πυρηνικών αντιδραστήρων στη Γερμανία ξεκίνησε ήδη, με τα υπουργεία Οικονομίας και Περιβάλλοντος της χώρας να τάσσονται κατά, ανακοινώνοντας ότι κάτι τέτοιο «δεν θα μπορούσε να έχει παρά πολύ περιορισμένη συμβολή στην επίλυση του προβλήματος και αυτό, με πολύ υψηλά οικονομικά, συνταγματικά ρίσκα και κινδύνους ασφαλείας».

Η απολιγνιτοποίηση

Αλλά και η Αθήνα μάλλον δεν θα είναι ευτυχής διαπιστώνοντας πως πιθανόν να χρειαστεί η παράταση λειτουργίας κάποιων λιγνιτικών μονάδων, ώστε να υπάρχει ασφάλεια εφοδιασμού. Η ταχεία απολιγνιτοποίηση αποφασίστηκε το 2019 προκειμένου να σταματήσει η αιμορραγία που προκαλούσαν ο ακριβός –λόγω ρύπων–

Η Κομισιόν θα προτείνει σχέδιο για τη σταδιακή κατάργηση του ρωσικού πετρελαίου, φυσικού αερίου και άνθρακα έως το 2027.

λιγνίτης και τα εγκληματικά ΝΟΜΕ της προηγούμενης κυβέρνησης στη ΔΕΗ και την οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια στη χρεοκοπία. Σε αυτή την απόφαση στοιχειώδους οικονομικής λογικής προστέθηκε και το βάρος μιας πολιτικής επένδυσης, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερη τη διαχείριση των αναγκών αλλαγών στον ενεργειακό σχεδιασμό. Η παράταση λειτουργίας λιγνιτικών μονάδων δεν έχει σχέση με το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς ο λιγνίτης είναι μόνο στην ιδιαίτερη τρέχουσα συγκυρία και μόνο κάποιες ημέρες φθηνότερος από το φυσικό αέριο, και αυτό γιατί η παραγωγή

Εστω και με καθυστέρηση, η Ευρώπη εκπονεί σχέδια για την πλήρη και ταχεία απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο, αφού πλήρως και εξακολουθεί να πληρώνει πανάκριβα το κόστος της υψηλής εξάρτησης από τον ένα προμηθευτή.

του λιγνίτη επιβαρύνεται με υψηλότερο κόστος CO2 από ό,τι οι μονάδες φυσικού αερίου (τρεις φορές περισσότερο).

Εφεδρείες

Μία τέτοια απόφαση θα ληφθεί μόνο για να υπάρχει ασφάλεια εφοδιασμού σε περιπτώσεις που όλες οι άλλες εναλλακτικές (ΑΠΕ, LNG κ.λπ.) δεν τη διασφαλίζουν. Κάποιοι αναφέρονται σε τρεις λιγνιτικές μονάδες που θα πρέπει να μείνουν ενεργές μέχρι το 2028 (Μελίτη, Αγ. Δημήτριος Β, Μεγαλόπολη IV). Το ΕΣΕΚ, εξάλλου, προβλέπει απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων το 2028, ενώ και ο ίδιος ο πρωθυπουργός

Κυριάκος Μητσοτάκης το 2019 από το βήμα του ΟΗΕ ανακοίνωσε το κλείσιμο όλων των λιγνιτικών μονάδων το 2028. Ίσως να μην είναι τυχαία και η σχετική υπενθύμιση που έκανε σε τηλεοπτική εκπομπή μέσα στην εβδομάδα ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κώστας Σκρέκας. Αλλιώς, ο προγραμματισμός της ΔΕΗ για απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων μέχρι το 2023 συνδέθηκε από την πρώτη στιγμή με αίτημα για τον χαρακτηρισμό τους ως στρατηγικής εφεδρείας για τη λειτουργία τους σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών και την αποζημίωσή τους μέσω ενός μηχανισμού, η

έγκριση του οποίου εκκρεμεί από την Κομισιόν. Με το καθεστώς της στρατηγικής εφεδρείας, η ΔΕΗ θα αποζημιώνεται για να διατηρεί σε ετοιμότητα κάτι που θα την επιβαρύνει οικονομικά.

Κύκλοι της ΔΕΗ εκτιμούν ότι μετά τις ανατροπές που έχει φέρει στην ενεργειακή αγορά η κρίση στην Ουκρανία, η Ευρώπη είναι πιο διατεθειμένη να συζητήσει την έγκριση αυτού του μηχανισμού. Η στρατηγική της ΔΕΗ, σύμφωνα με τους ίδιους κύκλους, δεν αλλάζει. Το βασικό της πλάνο παραμένει στραμμένο στις ΑΠΕ και εκτιμούν πως η παρούσα συγκυρία αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία για την επιτάχυνσή

τους. «Χρειαζόμαστε πολύ ριζοσπαστικές κινήσεις, ένα “επενδυτικό σοκ” στις ΑΠΕ», τονίζουν χαρακτηριστικά. Σε ό,τι αφορά τη νέα μονάδα Πτολεμαίδα V, κύκλοι της Επιχείρησης αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο επανεξέτασης της απόφασης μετατροπής της το 2025 για τη λειτουργία της με φυσικό αέριο. «Δεν αλλάζουν εν θερμώ τέτοιες αποφάσεις. Η μονάδα θα τεθεί σε λειτουργία το καλοκαίρι και μέχρι το 2025 έχουμε αρκετό διάστημα μπροστά μας για να αποφασίσουμε, αφού δούμε πως θα καταλήξουν τα πράγματα και στην Ευρώπη», υπογραμμίζουν από τη ΔΕΗ.

Αναγνωρίζουν ωστόσο ότι μετά και τις αποφάσεις της Κομισιόν για την πράσινη ταξινόμηση, ο σχεδιασμός για λειτουργία της μονάδας με φυσικό αέριο θα πρέπει να συμπεριλάβει οποιαδήποτε και τεχνολογία για χρήση υδρογόνου, προκειμένου να διασφαλίσει παράταση ζωής. Το ακριβό φυσικό αέριο δεν αλλάζει ούτε τα σχέδια των ιδιωτών επενδυτών για νέες μονάδες φυσικού αερίου. Η μονάδα της Mytilineos στα Ασπρά Σπίτια ολοκληρώνεται και αναμένεται να τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία μέσα στο καλοκαίρι, ενώ οι μονάδες του ομίλου Κοπελούζου (Αλεξανδρούπολη) και των Μότορ Οίλ-ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (Κομοτηνή) θα υλοποιηθούν με τεχνική πρόβλεψη και για καύση υδρογόνου.

Η θέρμανση

Ενα ζήτημα που θεωρείται βέβαιο ότι θα επανεξεταστεί μετά και τις κατευθύνσεις της Κομισιόν είναι η χρήση του φυσικού αερίου για θέρμανση. Έχουν γίνει μάλιστα ήδη εισηγήσεις για αλλαγές στον κλιματικό νόμο που προβλέπει αντικατάσταση των καυστήρων πετρελαίου με φυσικού αερίου όπου υπάρχει δίκτυο από το 2023 και πλήρη απαγόρευση από το 2030. Αντ’ αυτής, προτείνεται η χρήση αντλών θέρμτητας και παράλληλα η επανεξέταση των προγραμματισμένων επέκτασης δικτύου φυσικού αερίου που υλοποιούν οι εταιρείες διανομής.

Το LNG και ο αναβαθμισμένος ρόλος της Ελλάδας στην Ευρώπη

Ο αγωγός EastMed επανέρχεται στο προσκήνιο ως μια αξιόπιστη πηγή τροφοδοσίας

Ο διακηρυγμένος στόχος της ταχείας απεξάρτησης της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο, μετά και τον de facto περιορισμό της χρήσης του αερίου που επέβαλε η παρατεταμένη ενεργειακή κρίση, είναι μια πολύπλοκη άσκηση με διαφορετικούς αγνώστους για κάθε χώρα. Για την Ελλάδα εκτός από τις προκλήσεις φέρνει και ευκαιρίες, καθώς η αντικατάσταση του ρωσικού αερίου με LNG προϋποθέτει μια σημαντική αναδιόρθωση του τρόπου λειτουργίας των υφιστάμενων αγωγών στο εσωτερικό της Ε.Ε. που είναι σχεδιασμένοι για ροές αερίου από την Ανατολή στη Δύση και από τον Βορρά προς τον Νότο.

Νέες πηγές εισόδου

Οι τερματικοί σταθμοί LNG θα αποτελέσουν τις νέες πηγές αερίου στις Ευρώπες, εξέλιξη που αναβαθμίζει σημαντικά τον ρόλο των χωρών του Νότου που διαθέτουν ήδη εγκαταστάσεις και λιμάνια για να αναπτύξουν νέους σταθμούς, αφού η μεταφορά του LNG γίνεται μόνο με πλοία. Η απεξάρτηση της ενδοχώρας της Ευρώπης, Αυστρία, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, από το ρωσικό αέριο συναρτάται με τη δυνατότητα εισαγωγής στο σύστημα αγωγών του αεριοποιημένου LNG από τις χώρες του Νότου, αφού δεν διαθέτουν λιμάνια για να αναπτύξουν δικές τους υποδομές. Οι ροές αερίου θα ανακατευθυνθούν από τον Νότο προς τον Βορρά αλλά και από τη Δύση προς την Ανα-

Ο τερματικός σταθμός της Ρεβιθούσας (φωτ.) πολύ σύντομα δεν θα είναι η μοναδική υποδομή LNG στην Ελλάδα.

τολή για να υποκαταστήσουν το ρωσικό αέριο που κινείται σήμερα με αντίθετη κατεύθυνση μέσω της Ουκρανίας και της Βόρειας Θάλασσας. Η αύξηση των εισαγωγών φυσικού αερίου μέσω των υποθαλάσσιων αγωγών από χώρες της Αφρικής όπως η Αλγερία, η Τυνησία και η Νιγηρία θα αυξηθούν τα επόμενα χρόνια αλλάζοντας επίσης την υφιστάμενη ροή του αερίου. Η Ισπανία σχεδιάζει ήδη την κατασκευή ακόμη ενός αγωγού για τη μεταφορά αερίου από την Αφρική στη Γαλλία.

Η γεωπολιτική σημασία των σταθμών αεριοποίησης LNG που υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν στα ελληνικά λιμάνια και το δίκτυο αγωγών της χώρας αναβαθμίζονται και μαζί ο ρόλος της στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Η Ελλάδα μπορεί να εξελιχθεί σε Hub αερίου για την τροφοδοσία των χωρών των Βαλκανίων που εξαρτώνται 100% από το ρωσικό αέριο.

Παράγοντες με πολύ καλή γνώση της νέας γεωστратικής που διαμορ-

φώνεται, εκτιμούν ότι οι συνθήκες ευνοούν την κατασκευή σταθμών LNG σε κάθε λιμάνι της χώρας. Ο τερματικός σταθμός της Ρεβιθούσας πολύ σύντομα δεν θα είναι η μοναδική υποδομή LNG στην Ελλάδα. Ήδη, επενδυτικά σχέδια έχουν δρομολογηθεί στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, ένας σταθμός που κατασκευάζεται ήδη και ένας που αναμένει αδειοδότηση από τη ΠΑΕ, της εταιρείας Gastrade, και ένας στους Αγ. Θεόδωρους Κορινθίου από τη Motor Oil, ο οποίος βρίσκεται στο στάδιο του δεσμευτικού market test. Στις 10 Φεβρουαρίου η ΠΑΕ ενέκρινε την άδεια ακόμη ενός τερματικού σταθμού LNG στο λιμάνι του Βόλου, έργο της εταιρείας Mediterranean Gas Α, με μέτοχους εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον ναυτιλιακό τομέα.

Ο αγωγός EastMed

Νέες επενδύσεις σε τερματικούς σταθμούς LNG προωθούν η Ιταλία και η Ισπανία, η γειτονική Κροατία, ενώ τα πρώτα δύο έργα LNG στο σύστημα της ανακοίνωσε και η Γερμανία που εξαρτάται σε ποσοστό 50% από το ρωσικό αέριο. Η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας πιθανότατα να ενισχυθεί περαιτέρω στην περίπτωση που η Ευρώπη στρέψει ξανά το βλέμμα της στα κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου ως μια αξιόπιστη και ασφαλή πηγή τροφοδοσίας και στον αγωγό EastMed για τη μεταφορά τους, που επανήλθε στο προσκήνιο το τελευταίο διάστημα.

Επισπεύδεται η ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Αιγύπτου

Οι εξελίξεις επισπεύδουν την υλοποίηση ενός ακόμη έργου γεωπολιτικής σημασίας για την Ελλάδα. Πρόκειται για την ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Αιγύπτου μέσω της οποίας θα μπεινεί στο ηλεκτρικό σύστημα της χώρας «πράσινη» ισχύς 3 GW από φωτοβολταϊκά πάρκα που θα αναπτυχθούν στην Αίγυπτο. Πρόκειται για έργο που σπινρίζεται σε μια ιδέα που παρουσίασε το 2008 ο Δημήτρης Κοπελούζος στην τότε αιγυπτιακή κυβέρνηση με σκοπό την εξαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την Ελλάδα. Μεσολάβησε η ανατροπή του στρατηγού Μόρσι με αποτέλεσμα να διακοπούν οι συζητήσεις και τελικά το project επανήλθε στο τραπέζι, αλλά με στόχο την εισαγωγή ρεύματος από τις ΑΠΕ της Αιγύπτου προς την Ελλάδα και την Ε.Ε.

Στις 27 Φεβρουαρίου σε συνάντηση του κ. Δημήτρη Κοπελούζου με τον υπουργό Ηλεκτρισμού και ΑΠΕ της Αιγύπτου και την εκτελεστική διευθύντρια της Egyptian Electricity Transmission Company (EETC) (ο αιγυπτιακός ΑΔΜΗΕ) στο Κάιρο, το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης «κλειδώσε» στην εταιρεία ΕΛΙΚΑ του ελληνικού ομίλου, σύμφωνα με τα όσα έκανε γνωστά ο ίδιος ο κ. Κοπελούζος σε δημοσιογράφους, μετά την τηλεδιάσκεψη του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη με τον πρόεδρο της Αιγύπτου Αμπντέλ Φατάχ Αλ Σίσι, στην οποία συμμετείχε και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων Βέρνερ Χόιερ. Το υποβρύχιο διπλό καλώδιο διασύνδεσης των δύο χωρών θα ακολουθήσει διαδρομή 954 χλμ. από την περιοχή El Sallum μέχρι τη Ν. Μάκρη, παρακάμπτοντας την ΑΟΖ της Λιβύης προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι γεωπολιτικές προκλήσεις στην περιοχή.

Το έργο, που έχει υποβληθεί για χρηματοδότηση ως έργο στρατηγικής σημασίας για την Ε.Ε. (PCI), εκτιμάται ότι θα είναι έτοιμο να ηλεκτριστεί μέχρι τις αρχές του καλοκαιριού του 2026 και το εκτιμώμενο κόστος του α-

Το έργο εκτιμάται ότι θα είναι έτοιμο μέχρι τις αρχές του καλοκαιριού του 2026 και το εκτιμώμενο κόστος του ανέρχεται στα 3,569 δισ.

νέρχεται στα 3,569 δισ. Από τα 3 GW που θα μπεινούν στη χώρα μας, ένα GW θα καλύπτει τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς, ένα θα εξάγεται προς την Ευρώπη και ένα θα χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή πράσινου υδρογόνου, είτε στην Ελλάδα είτε σε χώρες της Ε.Ε. Ενδιάμεσον, σύμφωνα με πληροφορίες, η εισαγωγή ενέργειας από την Αίγυπτο έχει εκφραστεί ήδη η Βουλγαρία, στο πλαίσιο της επίτευξης των στόχων της για τη διεύθυνση των ΑΠΕ.

Η ενέργεια που θα μεταφέρεται μέσω της διασύνδεσης, θα υποκαταστήσει στην ελληνική αγορά ενέργειες που παράγεται σήμερα από ορυκτά καύσιμα σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικό κόστος, συμβάλλοντας καθοριστικά στον στόχο της ενεργειακής μετάβασης.

Αδικαιολόγητα υψηλή η τιμή ρεύματος στην Ελλάδα, υποστηρίζει η βιομηχανία

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Με κοινό αίτημα τη λήψη άμεσων μέτρων για τη στήριξη των επιχειρήσεων που πλήττονται από το ενεργειακό κόστος προσέρχονται στο γραφείο του υπουργού Ανάπτυξης Αδωνίς Γεωργιάδης οι Βιομηχανικοί Σύνδεσμοι της χώρας, ΣΕΒ, ΣΒΕ, και περιφερειακοί. Η συνάντηση γίνεται έπειτα από πρόσκληση του ίδιου του υπουργού και με πρόθεση να αποκτήσει μια συνολική εικόνα από τους άμεσα ενδιαφερομένους για τα προβλήματα του κλάδου, και να αναζητηθούν από κοινού μέτρα ανακούφισης από το υψηλό ενεργειακό κόστος. Είναι, εξάλλου, εμφανής η αγωνία της κυβέρνησης για τις αντοχές των επιχειρήσεων μετά τη νέα εκτόξευση των τιμών ρεύματος και φυσικού αερίου και παράλληλα για το νέο

κύμα ακρίβειας που προβλέπεται από τις αλυσιδωτές ανατιμήσεις προϊόντων και υπηρεσιών.

Η στήριξη των επιχειρήσεων έχει τεθεί από τον ίδιο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη στις προτεραιότητες της κυβέρνησης. Ένα από τα πρώτα εργαλεία που θα αξιοποιηθεί προς αυτή την κατεύθυνση είναι η χαλάρωση του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις που ανακοίνωσε η Κομισιόν και στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να προχωρήσει σε αύξηση της επιδότησης για το ρεύμα από το 50% σήμερα στο 75%, μέτρο που επιχείρησε να λάβει και τον Φεβρουάριο, αλλά δεν εγκρίθηκε από την Κομισιόν. Ακόμη και αυτό το μέτρο ελάχιστα θα συμβάλει στην ελάφρυνση των επιχειρήσεων, αφού οι τιμές ρεύματος στη χονδρεμπορική αγορά διαμορφώνονται για τον Μάρτιο

Η κυβέρνηση αναμένεται να προχωρήσει σε αύξηση της επιδότησης για το ρεύμα από το 50% σήμερα στο 75%, μετά τη χαλάρωση από την Ε.Ε. του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις.

μέχρι στιγμής σε πάνω από 322 ευρώ/μεγαβάτώρα έναντι μέρους τιμής του Φεβρουαρίου στα 211,71 ευρώ. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα οι ηλεκτροπαραγωγοί τιμολογούν το φυσικό αέριο ανά μήνα και όχι ανά ημέρα όπως στην Ευρώπη, οι υψηλές τιμές φυσικού αερίου θα περάσουν στον ηλεκτρισμό τον Απρίλιο, που σημαίνει ότι ακόμη και αν διατηρηθεί η αποκλιμάκωση της χρηματιστηριακής τιμής των τελευταίων ημερών, οι τιμές στην ελληνική αγορά θα παραμείνουν υψηλά και τον Απρίλιο. Αυτό καθιστά ιδιαίτερα δαπανηρή την άσκηση των επιδοτήσεων για την κυβέρνηση, αφού θα πρέπει να βρει πόρους τόσο για την αύξηση των επιδοτήσεων τον Μάρτιο όσο και για τον Απρίλιο, που με τα δεδομένα προ της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία ήταν μήνας αποκλιμάκωσης.

Η πλευρά της βιομηχανίας πάντως, η οποία αντιστέκεται στις αυξήσεις με περιορισμό της παραγωγής και μετράει ήδη τα πρώτα προσωρινά lockdowns, συσπειρώθηκε ενόψει της σημερινής συνάντησης με τον υπουργό Ανάπτυξης και τέσσερις περιφερειακοί σύνδεσμοι μαζί και η ΕΒΙΚΕΝ προσχώρησαν χθες σε κοινή δήλωση με βασικό αίτημα την παρέμβαση της κυβέρνησης για τον έλεγχο των τιμών στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. «Η τιμή προμήθειας για τον Μάρτιο είναι 80 ευρώ/MWh, βάσει της οποίας το υπολογιζόμενο μεταβλητό κόστος για μια μονάδα φυσικού αερίου δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 200 ευρώ/MWh, εάν λάβουμε υπόψη μας και τη σημαντική πτώση των τιμών των δικαιωμάτων CO2 στα 60 ευρώ/MWh από το επίπεδο των 90

ευρώ/MWh που είχε φθάσει τους δύο τελευταίους μήνες.

Επομένως, οι τιμές των 360 ευρώ/MWh στην ελληνική χρηματιστηριακή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας κρίνονται ως υπερβολικές και αδικαιολόγητα υψηλές, επιφέροντας απροσδόκητα οφέλη στους παραγωγούς, τα οποία όμως πλήττουν την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανικών καταναλωτών ενέργειας», αναφέρουν στην κοινή δήλωσή τους.

Οι σύνδεσμοι χαιρέτίζουν τις έξι προτάσεις του Έλληνα πρωθυπουργού και αναμένουν την έμπρακτη στήριξη της ελληνικής μεταποίησης. «Το πλέγμα που θα υποστεί η βιομηχανία της χώρας θα είναι καλύτερο και τίθεται ζήτημα βιωσιμότητας για την πλειοψηφία αυτών», αναφέρουν χαρακτηριστικά.

«Πράσινο φως» από Κομισιόν - Άμεσα σε εφαρμογή η πλατφόρμα.

100 εκατ. ευρώ για στήριξη εταιρειών που πλήττονται από την πανδημία

Άμεσα μπαίνει σε εφαρμογή η πλατφόρμα για να ενισχυθούν οι επιχειρήσεις τροφοδοσίας εκδηλώσεων, παροχής ποτών, διοργάνωσης εκδηλώσεων, πολιτισμού και εκπαίδευσης, εγκαταστάσεων γυμναστικής και άλλες δραστηριότητες ψυχαγωγίας και αναψυχής που είχαν μείωση τζίρου 2019/2020 άνω του 50% λόγω πανδημίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ύψους 100 εκατ. ευρώ για τη στήριξη των επιχειρήσεων που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις. Σύμφωνα με το καθεστώς, η στήριξη θα δοθεί υπό μορφή άμεσων επιχορηγήσεων. Σκοπός του καθεστώτος είναι να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας των εν λόγω επιχειρήσεων και να τις βοηθήσει να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας και έπειτα από αυτήν. Για να είναι επιλέξιμες, οι επιχειρήσεις πρέπει να υπέστησαν μείωση του κύκλου εργασιών τους κατά τουλάχιστον 50% το 2020 σε σχέση με το 2019 ή να μην είχαν εισόδημα το 2019 ή να ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους το 2020 ή το 2021. Η άμεση επιχορήγηση δεν θα υπερβαίνει το 8% των εσόδων της εταιρείας σε κάποιο εναλλακτικό έτος. Σε κάθε περίπτωση, η ενίσχυση δεν θα υπερβαίνει το μέγιστο ποσό των 400.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Η ενίσχυση πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων δαπανών κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2022 και 30ης Σεπτεμβρίου 2022 και το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται στο 70% των εν λόγω δαπανών.

Νέο κύμα ανατιμήσεων τον Μάρτιο

Βασικά είδη διατροφής αυξήθηκαν ακόμη και πάνω από 10%

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ανατιμήσεις που υπερβαίνουν ακόμη και το 10% σε σειρά βασικών ειδών διατροφής και άλλων ειδών σούπερ μάρκετ καταγράφονται από τις αρχές Μαρτίου, αυξήσεις που προοιωνίζονται αν μη τι άλλο πιθανό νέο άλμα του πληθωρισμού και τον μήνα που διανύουμε, μετά το 7,2% του Φεβρουαρίου και το 6,2% του Ιανουαρίου. Πρόκειται για ανατιμήσεις που προφανώς δεν σχετίζονται με τη ρωσοουκρανική κρίση, αλλά με το προηγούμενο κύμα ανόδου του ενεργειακού και μεταφορικού κόστους και του κόστους των πρώτων υλών. Ερχονται, ωστόσο, να «ροκανίσουν» περαιτέρω το εισόδημα των νοικοκυριών, ενώ με τις επιπτώσεις από τις πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις να είναι μπροστά μας, το πιθανότερο είναι ότι μια αποκλιμάκωση των τιμών δεν είναι πιθανή στο ορατό μέλλον. Αν και τα διαδοχικά κύματα ακρίβειας βρίσκουν τα ελληνικά νοικοκυριά με βελτιωμένο εισόδημα σε σύγκριση με το 2020, αυτό εξανεμίζεται πριν τελειώσει ο μήνας για σχεδόν τέσσερα στα δέκα νοικοκυριά, με τα αντίστοιχα ποσοστά να είναι πολύ μεγαλύτερα στις πολυμελείς οικογένειες, στις οικογένειες με ανέργους, και εν γένει στα ασθενέστερα οικονομικά νοικοκυριά. Μετά την αναμικτή ζήτηση στις χειμερινές εκπτώσεις, ήδη καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων και σε δαπάνες ανελαστικού χαρακτήρα, όπως είναι αυτές για είδη σούπερ μάρκετ, τάση που είναι εμφανής ακόμη και στα πλέον βασικά τρόφιμα, όπως είναι τα γαλακτοκομικά και το ψωμί.

Οι μεγαλύτερες αυξήσεις

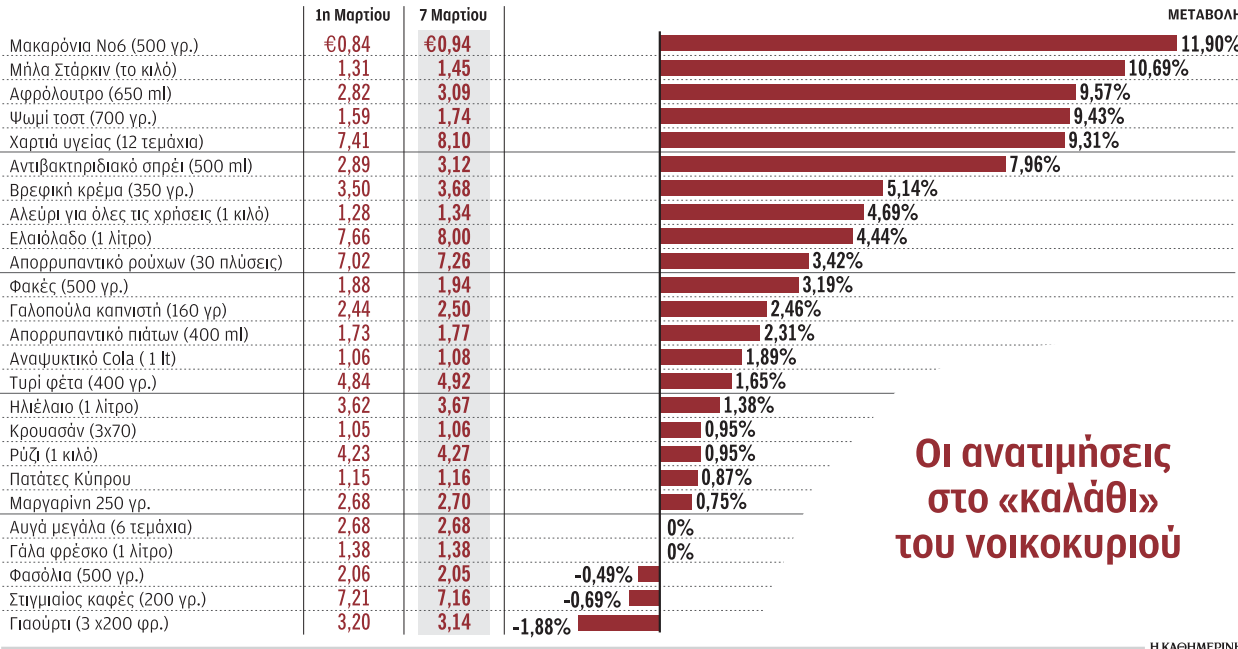
Από τα στοιχεία που συγκεντρώνει το υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύ-

σεων και εμφανίζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα e-Καταναλωτής, προκύπτει ότι μέσα σε μόλις λίγες ημέρες ένα τυπικό «καλάθι» σούπερ μάρκετ αποτελούμενο από 25 προϊόντα έχει αυξηθεί κατά 3,44% με τις ανατιμήσεις να είναι εμφανείς σε μεγάλη ποικιλία προϊόντων, από συσκευασμένα τρόφιμα και φρέσκα φρούτα, έως απορρυπαντικά και χαρτικά. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις κατα-

Τους επόμενους μήνες θεωρούνται βέβαιες περαιτέρω ανατιμήσεις στο αλεύρι, στο ψωμί και εν γένει στα αρτοσκευάσματα.

γράφονται στα ζυμαρικά με την αύξηση της μέσης τιμής στις 7 Μαρτίου σε σύγκριση με την 1η Μαρτίου να φτάνει το 11,9%.

Σημαντικές ανατιμήσεις καταγράφονται στο ψωμί τοστ (9,4%), στο αλεύρι (4,68%), στο ελαιόλαδο (4,43%), σε βρεφικές τροφές (5,14%), καθώς και σε μη τρόφιμα, όπως χαρτιά υγιείας (9,31%), αντιβακτηριδιακά σπρέι (7,95%), απορρυπαντικά ρούχων και πιάτων. Τους επόμενους μήνες, πάντως, θα πρέπει να θεωρούνται βέβαιες περαιτέρω ανατιμήσεις στο αλεύρι, στο ψωμί και εν γένει στα αρτοσκευάσματα, στα μπισκότα και στις ζύμες, καθώς πλέον τα νέα φορτία του μαλακού σιταριού εισάγονται στην Ελλάδα με τελική τιμή, συμπεριλαμβανομένου μεταφορικού κόστους και κέρδους μεσίτη, στα 450 ευρώ ο τόνος. Υπενθυμίζεται ότι προ της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία

Οι ανατιμήσεις στο «καλάθι» του νοικοκυριού

Οι τιμές βρίσκονταν κάτω από τα 300 ευρώ/τόνο. Περαιτέρω αύξηση των τιμών αναμένονται επίσης το επόμενο διάστημα στις τιμές των γαλακτοκομικών και του κρέατος, καθώς στη μεγάλη αύξηση του ενεργειακού κόστους προστίθεται πλέον και η μεγάλη αύξηση στις τιμές των ζωοτροφών εξαιτίας της ανόδου των τιμών στα σιτηρά, στο καλαμπόκι και στη σόγια.

Τα σιτηρά

Οι αλευροβιομηχανίες που προμηθεύονταν σιτηρά από τη Ρωσία και την Ουκρανία στρέφονται αναγκαστικά και σε άλλες χώρες. Την κατάσταση ωστόσο δυσχεραίνει το γεγονός ότι αρκετές χώρες-παραγωγοί σιτηρών στην Ανατολική Ευρώπη θέτουν περιορισμούς στις εξαγωγές των εν λόγω προϊόντων, προκειμένου να διασφαλίσουν επαρκή αποθέματα για τις ανάγκες των δικών

τους πληθυσμών. Οι κινήσεις αυτές οδηγούν σε περαιτέρω αύξηση των τιμών των σιτηρών, κατευθύνοντας πλέον τις αλευροβιομηχανίες σε αρκετά ακριβότερες αγορές. Το γεγονός δε ότι οι τιμές διαμορφώνονται σε πολύ υψηλά επίπεδα έχει ως συνέπεια να περιορίζουν την αποθεματοποίηση. Πάντως, υψηλοί βαθμοί παράγοντες της αλευροβιομηχανίας και του οργανωμένου λιανισμού τροφίμων επισημαίνουν στην «Κ» ότι η αποθεματοποίηση διατηρείται σε φυσιολογικά επίπεδα, καθώς και ότι η κατάσταση είναι διαχειρίσιμη.

Το κύμα ανατιμήσεων προ του πολέμου στην Ουκρανία είχε ως αποτέλεσμα στο δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου να καταγράφεται υποχώρηση των πωλήσεων στα σούπερ μάρκετ, με τις εκτιμήσεις στελεχών του κλάδου να κάνουν λόγο ακόμη και για μείωση της τάξης του 10%.

Ο μισθός δεν φτάνει

Σύμφωνα με την ετήσια έρευνα για το εισόδημα και τις δαπάνες διαβίωσης των νοικοκυριών που πραγματοποιήσε το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων σε συνεργασία με την εταιρεία MARC, 45,3% των νοικοκυριών απάντησε ότι κατά το τρέχον έτος θα αναγκαστούν λόγω των μεγάλων ανατιμήσεων να μειώσουν πολύ τις δαπάνες για τις βασικές τους ανάγκες.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το 43,6% των νοικοκυριών δήλωσε πως το μηνιαίο εισόδημα δεν επαρκεί για όλο τον μήνα, αλλά μεσοσταθμικά για 19 ημέρες. Τα αντίστοιχα ποσοστά είναι φυσικά πολύ υψηλότερα στα φτωχότερα νοικοκυριά (65% για τα νοικοκυριά με εισόδημα έως 10.000 ευρώ), σε αυτά με τουλάχιστον έναν άνεργο (54,8%), καθώς και στα πολυμελή νοικοκυριά, από 5 άτομα και άνω (49,8%).

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ

Κρατήστε ραντεβού για εξατομικευμένη ενημέρωση

Πληροφορίες για υποτροφίες Παρουσιάσεις προγραμμάτων

ΜΟΡΙΑΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ (MSc & PhD)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ (MSc & PhD)

ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ (MSc & PhD)

ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (MSc)

Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου
Ηρώων 6, Άγιος Δομέτιος, 2371 Λευκωσία

(357) 22392840 / 841 / 844

csmm@cing.ac.cy

www.cing.ac.cy/csmm/

Την ενίσχυση του Net Metering, του συστήματος αυτοπαραγωγής ενέργειας, με ένα «γιγαντιαίο» πρόγραμμα μέσω ΕΣΠΑ αναμένεται να ανακοινώσει ο πρωθυπουργός.

Ενίσχυση συστημάτων αυτοπαραγωγής ενέργειας μέσω ΕΣΠΑ

ΤΗΣ ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Εξαιρετικά οξύ τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσοπρόθεσμα χαρακτήρισε το ζήτημα του ενεργειακού κόστους ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Δημήτρης Παπαλεξόπουλος και ζήτησε συστράτευση κυβέρνησης και επιχειρήσεων μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο για να κρατηθεί ζωντανός ο παραγωγικός ιστός της χώρας. Η δόλωση του κ. Παπαλεξόπουλου έγινε μετά το πέρας της συνάντησης που είχαν χθες οι Βιομηχανικοί Σύνδεσμοι της χώρας με τους υπουργούς Ανάπτυξης Αδωνι Γεωργιάδη, Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Το ζήτημα του ενεργειακού κόστους είναι εξαιρετικά οξύ, τόνισε ο πρόεδρος του ΣΕΒ Δ. Παπαλεξόπουλος.

Κώστα Σκρέκα και Επικρατείας Ακμ Σκέρτσο, έπειτα από πρωτοβουλία του υπουργού Ανάπτυξης.

Οι συναρμόδιοι υπουργοί έδειξαν τον δρόμο των ΑΠΕ ως μεσοπρόθεσμη λύση για τη μείωση του ενεργειακού κόστους στη βιομηχανία και εμφανίστηκαν να αποδέχονται πλήρως προτάσεις που είχαν κατατεθεί από την πλευρά της τεχνολογίας, αλλά και να αναλαμβάνουν δράση για την επιτάχυνση πράσινων επενδύσεων. Στα μεσοπρόθεσμα μέτρα που αναμένεται να ανακοινώσει ο πρω-

θυπουργός την επόμενη εβδομάδα είναι η ενίσχυση του Net Metering, του συστήματος αυτοπαραγωγής ενέργειας, με ένα «γιγαντιαίο» πρόγραμμα μέσω ΕΣΠΑ, όπως και η δυνατότητα σύστασης Επιχειρηματικών Ενεργειακών Κοινοτήτων, τα έργα των οποίων, προκειμένου να ξεπεραστεί ο κορεσμός του δικτύου του ΔΕΔΔΗΕ, θα συνδέονται απευθείας με το σύστημα υψηλής τάσης του ΔΑΜΗΕ.

Φειδωλόι ήταν οι συναρμόδιοι υπουργοί ως προς τα αιτήματα για άμεσα βραχυπρόθεσμα μέτρα μείωσης του ενεργειακού κόστους. Τα δημοσιονομικά περιθώρια είναι στενά, ενώ η υποχώρηση της τιμής των CO₂ έχει περιορίσει και τα έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης από τις δημοπρασίες ρύπων. Τα συνολικά έσοδα του TEM τον Μάρτιο από τα πλεονάσματα των ΑΠΕ και τα έσοδα των ρύπων φθά- νουν το 1,2 δισ. περίπου, εκ των οποίων τα 750 εκατ. ευρώ είναι οι επιδοτήσεις του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου που άρχισαν να δι- νονται από προχθές στους προμηθευτές ρεύματος. Απομένουν άλλα 750 εκατ. ευρώ περίπου για να καλύψουν το άνοιγμα της χονδρεμπορικής τιμής ρεύματος του Μαρτίου που ξεπερνάει τα 322 ευρώ η μεγα- βάλωρα από τα 211,75 του Φεβρουαρίου και τις επίσης αυξημένες τιμές του Απριλίου, που είναι ο μήνας στον οποίο θα αποτυπωθούν οι υψηλές τιμές φυσικού αερίου του Μαρτίου. Τα νέα μέτρα στήριξης για νοικοκυριά και επιχειρήσεις θα ανακοινωθούν από τον πρωθυπουργό την επόμενη εβδομάδα.

Στο 80% των μεγεθών του 2019 θα φτάσει φέτος ο τουρισμός

Αισιοδοξία για ανάκτηση του 80% του κύκλου εργασιών του 2019 της τουριστικής βιομηχανίας φέτος διατυπώνεται σε έρευνες και τοποθετήσεις στελεχών που έγιναν στο Βερολίνο στη διεθνή τουριστική έκθεση ITB Berlin. Ο στόχος της ανάπτυξης του 80% του 2019, από 50% πέρυσι, αποτελεί και την τεχνική εκτίμηση των ελληνικών τουριστικών φορέων και της κυβέρνησης για τη χώρα.

Ωστόσο οι εκτιμήσεις αυτές ε-

Το 2021 οι τουριστικές εισπράξεις της Ελλάδας από το εξωτερικό διαμορφώθηκαν στα 10,653 δισ., ενώ οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών το 2021 αυξήθηκαν κατά 99,4% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 146,7% σε σχέση με το 2020.

ξαρτώνται από την εκτόνωση της αβεβαιότητας που έχει εμφανιστεί στα νοικοκυριά παγκοσμίως αφενός ο πόλεμος στην Ουκρανία και αφετέρου η μεγάλη αύξηση του πληθωρισμού και ειδικά των τιμών ενέργειας που διαβρώνουν το διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα ενώ την καταναλωτική εμπιστοσύνη εν γένει. Εφόσον πάντως δεν υπάρξει κλιμακούμενη και παρατεταμένη ένταση γύρω από τα γεγονότα στην

Ουκρανία και ο πληθωρισμός σταθεροποιηθεί και ακόμα καλύτερα υποχωρήσει, τότε το 80% εκτιμάται πως είναι ένας ρεαλιστικός στόχος. Αυτό προκύπτει και από έρευνες της European Travel Commission που δείχνουν πως η διάθεση για ταξίδια είναι υψηλή παρά τον πόλεμο στα ανατολικά της Γηραιάς Ηπείρου και το 70% των Ευρωπαίων που τον Βρετανών σχεδιάζει να ταξιδέψει για διακοπές μέχρι τον Σεπτέμβριο. Υπενθυμίζεται πως το 2021 οι τουριστικές εισπράξεις της Ελλάδας από το εξωτερικό διαμορφώθηκαν στα 10,653 δισ., σύμφωνα με την ΤΓΕ, ενώ οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών το 2021 αυξήθηκαν κατά 99,4% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 146,7% σε σχέση με το 2020, αντιστοιχώντας το 46,9% και το 58,6% των αντίστοιχων επιπέδων του 2019. Το ποσό αυτό των 10,65 δισ. είναι υπερδιπλάσιο των 4,318 δισ. του 2020 αλλά απέχει σημαντικά των 18,178 δισ. εισπράξεων από τον τουρισμό του 2019.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Statista που δημοσιοποιήθηκαν στο Βερολίνο, η τουριστική βιομηχανία θα ξεπεράσει τα επίπεδα του 2019 το 2024. Μια σημαντική βελτίωση ήταν ήδη αισθητή το 2021: σημειώθηκε αύξηση 36% σε σύγκριση με το 2020. Σύμφωνα με το Mobility Market Outlook (MMO) της Statista, πέρυσι ο κλάδος πέτυχε παγκόσμιο κύκλο εργασιών περίπου 260 δισ. ευρώ. Φέτος, το ποσό αυτό πιθανότατα θα ξεπεράσει τα 353 δισ. ευρώ, αυξανόμενο κατά 46%, με τον υψηλότερο δηλαδή ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων ετών. Σύμφωνα με τους αναλυτές του MMO, η πλήρης ανάκαμψη δεν θα επιτευχθεί μέχρι το 2024.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Στο τραπέζι η στήριξη ευάλωτων νοικοκυριών με φθηνότερη βενζίνη

Μέτρα για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών των καυσίμων εξετάζει το ΥΠΟΙΚ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ανοίγει η βεντάλια των μέτρων στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων με την προ- σθήκη ειδικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών των καυσίμων. Οι παρεμβάσεις αυτές θα έρθουν να προστεθούν στη συνέχιση της στήριξης των τιμολογίων του ρεύματος και του φυσικού αερίου, αλλά και στην «επιταγή ακρίβειας» προς τους ευάλωτους, και θα ανακοινωθούν προς το τέλος της επρχόμενης εβδομάδας. Σύμφωνα με πληροφορίες από αρμόδιες κυβερνητικές πηγές, η κυβέρνηση θέλει να κατευθυνθεί τη στήριξη στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά και επιχειρήσεις και όχι να εφραμόσει ένα οριζόντιο μέτρο από

Η Πορτογαλία επιδοτεί τη δαπάνη για καύσιμα έως 50 λίτρα τον μήνα, με κόστος 133 εκατ. για τον προϋπολογισμό της.

το οποίο θα επωφεληθούν οι πάντες, όπως π.χ. μια γενική μείωση του ΦΠΑ ή του ΕΦΚ στα καύσιμα. «Δεν θέλουμε να επωφεληθεί αυτός που οδηγεί Καγιέν στην Εκόλη ή Φεράρι στη Γλυφάδα», σημειώνουν χαρακτηριστικά οι πηγές. Η στήριξη αυτή θα μπορούσε να γίνει πιθανώς με κάποιες μορφές επιστροφής φόρου ή με κουπόνι καυσίμων για τους εισοδηματικά αδύναμους. Η Πορτογαλία επιδοτεί τη δαπάνη για καύσιμα έως 50 λίτρα τον μήνα, με κόστος 133 εκατ. ευρώ για τον προϋπολογισμό της. Η κυβέρνηση εδώ θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει ένα μέτρο στήριξης των ευάλωτων επιστρεφόντας τα επιπλέον έσοδα από ΦΠΑ στα καύσιμα. Οι πηγές ανέφεραν ότι «τα μέτρα θα είναι συγκρατημένα και προσωρινά, στον βαθμό που θεωρούμε ότι τα αντέχουμε».

Η κυβέρνηση θέλει να κατευθυνθεί τη στήριξη στους εισοδηματικά αδύναμους και όχι να εφραμόσει ένα οριζόντιο μέτρο από το οποίο θα επωφεληθούν οι πάντες, όπως π.χ. μια γενική μείωση του ΦΠΑ ή του ΕΦΚ στα καύσιμα.

Σε επόμενο στάδιο, στο προσκήνιο θα έρθουν μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στην κατεύθυνση των προτάσεων της Κομισιόν της 8ης Μαρτίου, που περιλαμβάνουν «έκτακτα μέτρα για να περιοριστεί η μετάδοση των τιμών του φυσικού αερίου στις τιμές του ηλεκτρισμού, όπως προσωρινά όρια τιμών». Κάτι που συμβαδίζει με την εισήγηση

του πρωθυπουργού στην πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Για τη νέα παρέμβαση προέβλεπε μιλώντας στον ΣΚΑΪ ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας. Είπε συγκεκριμένα, απαντώντας σε ερώτηση για το ενδεχόμενο μέτρων στα καύσιμα: «Έχουμε επίγνωση της πραγματικότητας, έχουμε εικόνα του

πόσο επιβαρύνονται τα νοικοκυριά και προσπαθούμε να βρούμε και να εξαντλήσουμε τον δημοσιονομικό χώρο και πιθανότατα να υπάρχουν και άλλα μέτρα και άλλες παρεμβάσεις».

Ο κ. Σταϊκούρας επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι «η κυβέρνηση θα συνεχίσει να επιδοτεί σημαντικά το ρεύμα και το φυσικό αέριο», προαναγγέλλοντας αύξηση του μεγέθους της στήριξης «από τη στιγμή που λειτουργούμε με ποσοστά». Ο δεύτερος άξονας της στήριξης, σύμφωνα με τον κ. Σταϊκούρα, θα αφορά τα ευάλωτα νοικοκυριά.

Πρόθεση της κυβέρνησης, επίσης, είναι να διατηρήσει τον μειωμένο ΦΠΑ σε εστίαση και μεταφορές και κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, κάτι που θα κοστίζει επιπλέον 250 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό. Επιπροσθέτως, η κυβέρνηση θέλει να διατηρηθεί η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα και να επεκταθεί και στον δημόσιο, καθώς και να διατηρηθούν οι μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές και κατά το 2023, κάτι που επιφέρει πρόσθετο κόστος 2,1 δισ. ευρώ την επόμενη χρονιά.

Η κυβέρνηση διεκδικεί, είπε ο υπουργός Οικονομικών, σε ευρωπαϊκό επίπεδο τη δημιουργία ενός Ταμείου, κατά τα πρότυπα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, που να χρηματοδοτεί τη στήριξη των νοικοκυριών και επιχειρήσεων από την αύξηση των τιμών της ενέργειας με δημοσιονομικά ουδέτερο τρόπο, δηλαδή χωρίς να επιβαρύνεται το έλλειμμα και το χρέος, έτσι ώστε να μην κινηθούν επιθετικά οι αγορές στα ελληνικά ομόλογα.

Επίσης, έχει υποβάλει πρόταση να μην υπολογίζονται στο έλλειμμα οι αμυντικές δαπάνες, κάτι που θα εξασφάλιζε σημαντικό πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο για την Ελλάδα. Σχετικά με τον κατώτατο μισθό, ο κ. Σταϊκούρας είπε ότι πρέπει να αυξηθεί γενικά, αλλά και ρεαλιστικά, λαμβάνοντας υπόψη τη συγκυρία και την ανεργία.

Στο 12% του ΑΕΠ το ενεργειακό κόστος φέτος

Της ΕΛΕΝΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Για τερσάσιο ενεργειακό σοκ προ των πυλών κάνει λόγο η Wood, αναλύοντας το κόστος που θα έχει για τις οικονομίες φέτος η εκτόξευση των τιμών του φυσικού αερίου και του πετρελαίου, εκτροχιάζοντας τους προϋπολογισμούς. Για την Ελλάδα εκτιμά ότι το 2022 το συνολικό κόστος της ενέργειας θα αγγίξει το 12% του ΑΕΠ, τέσσερις φορές υψηλότερο σε σχέση με μόλις δύο χρόνια πριν. Η Wood έχει εκτιμήσει πως μετά το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, το ΑΕΠ όλων των χωρών της περιοχής της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής που καλύπτει, θα μειωθεί κατά 2% σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις, ενώ με βάση την υπόθεση ότι η τιμή του πετρελαίου φέτος θα κινηθεί σε μέσο όρο στα 120 δολ. το βαρέλι, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ο πληθωρισμός να εκτοξευθεί σε διψήφια πο-

Για πρωτοφανές παγκόσμιο ενεργειακό σοκ κάνει λόγο ο οίκος Wood – Βλέπει πληθωρισμό 14,7% στην Ελλάδα.

σοστά. Για την Ελλάδα βλέπει πως η ανάπτυξη φέτος θα διαμορφωθεί στο 2% από 4% που προέβλεπε πριν και σε ό, τι αφορά τον πληθωρισμό έχει εκτιμήσει ότι θα εκτιναχθεί στο 14,7% το 2022 (από 8,4% πριν από τη ρωσική εισβολή).

Όπως επισημαίνει, το μεγάλο σοκ για τις οικονομίες είναι ξεκάθαρα το ενεργειακό και γι' αυτό επικεντρώνεται στις επιπτώσεις που θα έχει στα οικονομικά των κυβερνή-

«Απαγορευτικό» στις εξαγωγές μαλακού σιταριού

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Εντονός προβληματισμός επικρατεί πλέον στην γαλλική αλευροβιομηχανία και σε σειρά βιομηχανιών τροφίμων, αλλά και τις βιοτεχνικές αρτοποιίες, καθώς πλέον οι σιτοπαραγωγοί χώρες της Ανατολικής Ευρώπης η μία μετά την άλλη βάζουν περιορισμούς στις εξαγωγές μαλακού σιταριού και άλλων προϊόντων, όπως για παράδειγμα των καλαμποκιών.

Μετά την Ουγγαρία, ήταν η σειρά της Σερβίας να προαναγγείλει διά στόματος του προέδρου της Αλεξάντερ Βούτοβις περιορισμούς στις εξαγωγές του σιταριού από την επόμενη εβδομάδα, ενώ σε ανάλογες κινήσεις έχουν προχωρήσει και άλλες χώρες παραγωγής εκτός Ευρώπης, όπως η Αργεντινή, η Τουρκία και η Ινδονησία. Ανησυχία υπάρχει για τις αποφάσεις που θα λάβει η Βουλγαρία, η οποία για την ώρα προχωράει σε κινήσεις αποθεματοποίησης προκειμένου

Ενεργειακό κόστος ως % του ΑΕΠ

	2016	2017	2018	2019	2020	2022
ΕΛΛΑΔΑ	3,2	4,2	5,5	4,5	3	11,9
Ευρωζώνη	2,6	3,2	4,2	3,5	2,2	9,1
Γερμανία	2,5	3	3,9	3,2	2	8,5
Γαλλία	2,8	3,4	4,6	3,7	2,3	9,7
Ιταλία	2,2	2,8	3,7	3,1	2,1	8,2
Ισπανία	2,7	3,4	4,5	3,6	2,4	9,4
Τουρκία	4,3	6,1	9,5	8	5,7	20,6
Βουλγαρία	9,2	11,3	14,4	11,2	7	29

Κόστος εισαγόμενων ενεργειακών προϊόντων (δισ. δολ.)

	2017	2018	2019	2020	2022
Φυσικό αέριο	1,2	1,5	1,5	1,2	3,7
Αργό πετρέλαιο	3	3,8	3,5	2	9,1

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

σεων. Έτσι, παρουσιάζει τις εκτιμήσεις της για τον συνολικό λογαριασμό ενέργειας των χωρών της περιοχής της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής, υποθέτοντας ότι οι τιμές

της ενέργειας θα αυξηθούν σε ισοδύναμο μέσο όρο των 120 δολ. το βαρέλι φέτος. Πρόκειται για απλοποίηση, όπως σημειώνει, αλλά παρέχει, κατά την άποψή της, μια α-

«Απαγορευτικό» στις εξαγωγές μαλακού σιταριού

να διασφαλίσει σιτηρά για την κάλυψη των αναγκών της. Ας σημειωθεί ότι η Βουλγαρία αποτελεί βασική προμηθεύτρια χώρα για τις μεγαλύτερες ελληνικές αλευροβιομηχανίες. Η Ρουμανία από την άλλη, η οποία αποτελεί βασική σιτοπαραγωγός χώρα, δηλώνει –τουλάχιστον για την ώρα– ότι δεν πρόκειται να προχωρήσει σε απαγόρευση των εξαγωγών, καθώς η παραγωγή της είναι υπερδιπλάσια της γαλλικής κατανάλωσης. Μάλιστα, η βολκανική χώρα μάλλον σχεδιάζει να επωφεληθεί της ανόδου των τιμών και να προχωρήσει σε ακριβότερες εξαγωγές.

Οι διαδοχικοί περιορισμοί στις εξαγωγές σιτηρών και μάλιστα από τις χώρες που παραδοσιακά πωλούν πιο φθηνά σιτηρά, «ράζουν φωτιά» στις τιμές που ήδη από την έναρξη των εκθροπραξιών στην Ουκρανία έχουν εκτοξευθεί στα ύψη, ενώ παράλληλα είναι πλέον διάχυτη η ανησυχία για την ασφάλεια εφοδιασμού σε τρόφιμα. Δεν είναι

για την παραγωγή σιμιγδαλιού που προορίζεται για τη βιομηχανία ζυμαρικών). Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το 1980 καλλιεργούνταν στην Ελλάδα 7.281.370 στρέμματα μαλακού σίτου παράγοντας 2.274.250 τόνους και 2.290.500 στρέμματα σκληρού σίτου παράγοντας 657.049 τόνους. Το 2018 στην Ελλάδα καλλιεργήθηκαν με μαλακό σιτάρι μόλις 1.196.980 στρέμματα και η παραγωγή ήταν 302.849 τόννοι, ενώ είχαν εισαχθεί 989.493 τόννοι. Οι ανάγκες της γαλλικής αγοράς σε μαλακό σιτάρι ξεπερνούν το 1,3 εκατ. τόνους ετησίως.

Η εξάρτηση της Ελλάδας από τις εισαγωγές την έχει καταστήσει εξαιρετικά ευάλωτη στις διακυμάνσεις των τιμών, οι οποίες επιβαρύνονται από το κέρδος του μιστή –εισαγωγέα από τον οποίο αγοράζουν οι αλευροβιομηχανίες, καθώς και από το μεταφορικό κόστος, το οποίο πλέον είναι πολύ υψηλό.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΒΑΘΗ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ, ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,
ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΕΔΩ ΚΑΙ 15 ΑΙΩΝΕΣ.
ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΚΑΤΣΑΡΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΑΜΠΑΛΙΟΥΣ ΦΟΥΡΝΟΥΣ, ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΚΑΙ ΒΕΔΟΥΙΝΟΥΣ,
ΑΝΟΙΓΟΥΜΕ ΕΝΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

20/3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πάσχα και Θεοφάνεια

«Κλειδί» για πραγματική αύξηση του κατώτατου μισθού οι εισφορές

Μείωση μη μισθολογικού κόστους και λελογισμένη αύξηση κατώτατου ζιτούν φορείς

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μια μικρή αύξηση στον κατώτατο μισθό, της τάξης του 2% σε συνδυασμό με τη μείωση των εισφορών εργαζομένου κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες, θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των καθαρών απολαβών του εργαζομένου κατά 5%. Το ίδιο αποτέλεσμα θα έχουμε και αν ο κατώτατος αυξηθεί κατά 4% και μειωθούν οι εισφορές εργαζομένου κατά 0,5 π.μ.. Αντίστοιχα, αν ο κατώτατος μισθός αυξηθεί κατά 6% και υπάρξει μείωση των εισφορών κατά 2,5 π.μ., η αύξηση στις καθαρές απολαβές θα είναι της τάξης του 9%.

Το υψηλό μη μισθολογικό κόστος στη χώρα μας λειτουργεί ως «τροχοπέδη» στην οποία πρόθεση για σημαντική αύξηση των μισθών και δη του κατώτατου, που όπως παραδέχονται στο σύνολό τους οι κοινωνικοί εταίροι και φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία διαβούλευσης για τη διαμόρφωση του νέου κατώτατου μισθού, από 1η Μαΐου 2022 και μετά (την τελική απόφαση θα τη λάβει το υπουργείο Εργασίας), παραμένει ι-διαίτερα χαμηλός. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Ελλάδα να βρίσκεται σημαντικά κάτω από τον μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε., στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης, και μόνο χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που ενσωματώθηκαν στην Ε.Ε. μετά τις τελευταίες διευρύνσεις

έχουν χαμηλότερους κατώτατους πραγματικούς μισθούς.

Έτσι, για παράδειγμα, το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) στην έκθεσή του επισημαίνει ότι το άθροισμα εισφορών εργαζομένου και εργοδότη είναι το πέμπτο υψηλότερο στις χώρες της Ε.Ε. και κατά 14,2 π.μ. υψηλότερο από τον μέσο όρο των ανεπτυγμένων οικονομιών του ΟΟΣΑ και συνεπώς είναι αναγκαίο να υπάρξει ένας συνδυασμός αυξήσεων στους μισθούς με μείωση της φορολόγησής τους εργασίας.

Η Ελλάδα έχει το πέμπτο υψηλότερο μη μισθολογικό κόστος στην Ε.Ε.

Στην τελική του πρόταση το IOBE, με στόχο την ταχύτερη και διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη, κρίνει σκόπιμο να δοθεί προτεραιότητα αξιοποίησης ενδεχόμενου δημοσιονομικού χώρου στη μείωση του μη μισθολογικού κόστους, ειδικά σε σχέση με τη φορολογία της εργασίας και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, με μέτρα μόνιμης διάρκειας. Αυτό, εκτιμά, θα έχει άμεσα θετικές συνέπειες στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, βελτιώνοντας τη σχετική αγοραστική

δύναμη των χαμηλόμισθων εισοδηματικών κλιμακίων, καθώς και τα κίνητρα των ατόμων για επίσημη απασχόληση, με ευεργετικές επιδράσεις για την πραγματική οικονομία και τη δημοσιονομική κατάσταση μεσο-μακροχρόνια. Προσοχή όμως. Το Ίδρυμα ξεκαθαρίζει πως δεδομένης της πίεσης για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, οποιαδήποτε μείωση των εισφορών (εργαζομένου ή/και εργοδότη) θα χρειαστεί να συνδυαστεί με επιδότηση από το κράτος μέσα από προτεραιοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης σε περίπτωση εύρεσης δημοσιονομικού χώρου.

Παραθέτει δε και διάφορα σεναρία πολιτικής, που συνδυάζουν τον καθορισμό του κατώτατου μισθού με δημοσιονομικές παρεμβάσεις στην πλευρά των εισφορών. Σύμφωνα με αυτά, ένας λελογισμένος συνδυασμός με μικρή αύξηση του κατώτατου αλλά και μείωση των εισφορών μπορεί να αποδώσει αύξηση έως και 7% στις καθαρές αποδοχές των χαμηλόμισθων.

Για παράδειγμα, θα μπορούσε ο κατώτατος μισθός να αυξηθεί μόλις κατά 2% από 663 σε 676,3 ευρώ και να μειωθούν οι εισφορές εργαζομένων κατά 1,5 π.μ. ώστε οι καθαρές απολαβές του εργαζομένου να διαμορφωθούν στα 575 ευρώ (αύξηση 3%). Εάν η μείωση αυτή συνδυαστεί με αντίστοιχη αύξηση του κατώτα-

του μισθού κατά 4%, ήτοι στα 689,5 ευρώ μεικτά, τότε ο εργαζόμενος θα λάβει καθαρά 593 ευρώ, ήτοι αύξηση 6%. Στην περίπτωση αύξησης του κατώτατου κατά 2% και μείωσης των εισφορών κατά 2,5 π.μ., στην τσέπη του εργαζομένου θα έμπαιναν 588 ευρώ (αύξηση 5%). Αντίστοιχα, συνδυασμός αύξησης 6% (702,8 ευρώ) και μείωσης εισφορών κατά 1,5 π.μ., οδηγεί σε καθαρό πληρωτέο ποσό της τάξης των 604 ευρώ, ήτοι αύξηση 8%.

Το υψηλό μη μισθολογικό κόστος επισημαίνει και η ΕΣΣΕ, τονίζοντας ότι η επιβάρυνση μιας επιχείρησης, και δη μικρομεσαίας, είναι κατά πολύ υψηλότερη από την ονομαστική αύξηση που λαμβάνει ως τελικό πληρωτέο ποσό ο εργαζόμενος, αφού ο εργοδότης θα πρέπει να καταβάλλει υψηλές ασφαλιστικές εισφορές (εργοδότη αλλά και εργαζομένου). Στην πρότασή της μάλιστα η Συνομοσπονδία των Εμπόρων ξεκαθαρίζει ότι μια ενδεχόμενη αύξηση του κατώτατου μισθού θα πρέπει να συνδεθεί με επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, καθώς μπορεί ο εργαζόμενος να λαμβάνει, για παράδειγμα, σήμερα μεικτό κατώτατο μισθό 773,5 ευρώ (σε 12μηνη βάση), που αντιστοιχεί σε καθαρές αποδοχές ύψους 664,3 ευρώ, όμως ο εργοδότης επιβαρύνεται συνολικά με 947,8 ευρώ ανά μήνα.

Κατώτατος μισθός άγαμου, νεοεισερχόμενου στην αγορά εργασίας και συνολική επιβάρυνση επιχείρησης

ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2022 (αναγωγή σε 12μηνιαία βάση υπολογισμού, δηλαδή ενσωματωμένο τον 13ο και 14ο μισθό)

	ΑΝΑ ΜΗΝΑ	ΑΝΑ ΕΤΟΣ
Συνολική επιβάρυνση επιχείρησης	€947,8	€11.373,6
Εργοδοτικές εισφορές	€174,3	€2.091,6
Μεικτές αποδοχές μισθωτού	€773,5	€9.282,0
Εισφορά εργαζομένου σε ΙΚΑ	€109,2	€1.310,4
Φορολογητέο εισόδημα μισθωτού	€664,3	€7.971,6
Φόρος εισοδήματος	€0	€0
Καθαρές αποδοχές μισθωτού	€664,3	€7.971,6

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η **Ουκρανία** αποτελεί «φυτώριο» ταλέντων και νέων επιχειρηματικών ενχειρημάτων, διαθέτοντας τουλάχιστον τέσσερις εταιρείες «unicorns».

Πρόσκληση σε Ουκρανούς προγραμματιστές από ελληνικές εταιρείες

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Όσο μαινεται ο πόλεμος στην Ουκρανία, μία άλλου είδους μάχη – αυτή της προσέλκυσης εργαζομένων στην πληροφορική και την τεχνολογία από τη χερμαζόμενη χώρα – βρίσκεται σε εξέλιξη στην Ελλάδα, αλλά και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η Ουκρανία, πριν από τη ρωσική εισβολή, αποτελούσε «φυτώριο» ταλέντων και νέων επιχειρηματικών ενχειρημάτων, διαθέτοντας τουλάχιστον τέσσερις εταιρείες «unicorns», όπως αποκαλούνται διεθνώς οι startups με αξία άνω του 1 δισ. δολαρίων. Υπολογίζεται ακόμη ότι 100 από τις 500 μεγαλύτερες αμερικανικές επιχειρήσεις (Fortune 500) χρησιμοποιούν υπηρεσίες ουκρανικών εταιρειών πληροφορικής. Σε μια συγκυρία κατά την οποία οι ελληνικές εταιρείες ενισχύονται με νέα ψηφιακά έργα – έως το τέλος της χρονιάς θα προκηρυχθούν διαγωνισμοί της τάξεως των 2 δισ. ευρώ – η ζήτηση για καταρτισμένο προσωπικό παραμένει διαρκώς μεγαλύτερη σε σχέση με την προσφορά. Και με την Ευρωπαϊκή Ένωση να χορηγεί καθεστώς προσωρινής προστασίας σε πρόσφυγες, ολόένα και περισσότερες ελληνικές εταιρείες απευθύνουν προσκλητήριο σε εργαζομένους από την Ουκρανία, το οποίο, οστόσο, λήξει ο πόλεμος, αφορά κυρίως γυναίκες, επειδή άντρες 18 έως 60 χρόνων απαγορεύεται να εγκατα-

λείψουν την Ουκρανία. Ενδεικτικά, στις εταιρείες που προσλαμβάνουν προγραμματιστές και μηχανικούς πληροφορικής από την Ουκρανία ανήκουν η Unisystems του ομίλου Quest, που προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης με ή χωρίς τη δυνατότητα τηλεργασίας, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε κάποια από τις ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ρουμανία, Ιταλία και Ισπανία) όπου διαθέτει παρουσία. Η εταιρεία διαθέτει ανεκτέλεστο υπόλοιπο συμβάσεων της τάξεως των

Προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης, με ή χωρίς τη δυνατότητα τηλεργασίας.

310 εκατ. ευρώ και υλοποιεί ή έχει αναλάβει σημαντικό αριθμό έργων σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Wealthyhood των Αλέξανδρου Χριστοδουλάκη και Κωνσταντίνου Φαλιάνγκα αποτελεί μία από τις πρώτες νεοφύεις εταιρείες που έχει απευθυνθεί σε μηχανικούς λογισμικού (iOS, Android και Web) από την Ουκρανία. Η εταιρεία, με έδρα το Λονδίνο, έχει δημιουργήσει επενδυτικό πλατφόρμα που προσαρμόζεται στις επιμέρους ανάγκες των χρηστών της, υποστηρίζοντας πλήρως τη διαδικασία μετεγκατάστασης στην

Αθήνα των εργαζομένων από την Ουκρανία. Θέσεις εργασίας σε πρόσφυγες προσφέρει και η Keyvoto, που έχει αναπτύξει μία ενιαία πλατφόρμα διαχείρισης εμπειρίας πελατών. Όπως αναφέρει σε ανάρτησή του ο ιδρυτής και CEO της εταιρείας, Γιώργος Παπαδημητρίου, η Keyvoto παρέχει υποστήριξη για τη μετεγκατάσταση και διαμονή των εργαζομένων στην Πτολεμαίδα όπου βρίσκεται η έδρα της.

Κάλεσμα σε εργαζομένους από την Ουκρανία απευθύνει και ο συνιδρυτής και γενικός διευθυντής της Rebbott, Κώστας Μάντζαρης, που προσφέρει υπηρεσίες ψηφιακού μετασχηματισμού σε επιχειρήσεις. «Προσφέρουμε βοήθεια για ένα νέο ξεκίνημα στην Ελλάδα ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα σε Ουκρανούς πολίτες. Η προσφορά εργασίας συνοδεύεται με ανταγωνιστικό μισθό και πακέτο μετεγκατάστασης ύψους 5.000 ευρώ για κάθε νέο εργαζόμενο που έχει πληγεί από τον πόλεμο», αναφέρει σε ειδικό μήνυμά της η Rebbott.

Φιλανθρία και επαγγελματικό χώρο διαθέτει, μέχρι να τελειώσει ο πόλεμος, σε επαγγελματίες από την Ουκρανία η εταιρεία λογισμικού Stopewave στη Θεσσαλονίκη, ενώ θέσεις εργασίας για προγραμματιστές, γραφιστές και σχεδιαστές ιστοσελίδων προσφέρει και μία επιχείρηση που δεν ανήκει στον χώρο της τεχνολογίας, το δημιουργικό γραφείο Soul Creative Agency.

Πλατφόρμα διευκόλυνσης χρηματοδότησης των μικρομεσαίων

Με μια αίτηση οι ΜμΕ θα μπορούν να απευθύνονται σε όλες τις τράπεζες

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ως πύλη εισόδου για την υποβολή αιτήσεων προς χρηματοδότηση από τις τράπεζες θα λειτουργήσει η πλατφόρμα που δημιουργεί η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (Hellenic Development Bank-HDB), μέσω της οποίας όλες μικρομεσαίες επιχειρήσεις θέλουν να πάρουν δάνειο θα «συστήνονται» συμπληρώνοντας όλα τα αναγκαία στοιχεία που απαιτεί ένα αίτημα για δανεισμό.

Η υπηρεσία know your customer θα επιτρέπει στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση με απλές διαδικασίες σε όλες τις εμπορικές τράπεζες, οι οποίες στη συνέχεια θα μπορούν να κάνουν «προσφορά» για το ύψος και το κόστος της χρηματοδότησης που μπορούν να παράσχουν στη συγκεκριμένη επιχείρηση. Η διαδικασία, εκτός από τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων στην πρόσβαση σε δανεισμό, θα εντείνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των ίδιων των τραπεζών για την εξεύρεση αξιόπιστων πελατών και τη διεύρυνση της χρηματοδοτικής βάσης.

Στόχος της HDB είναι να ανοίξει τη βεντάλια των αξιόχρεων εταιρειών και να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, προσφέροντας μια πύλη

Την υπηρεσία know your customer δημιουργεί η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

εισόδου αντί της υποχρέωσης των επιχειρήσεων να επισκεπτονται κάθε τράπεζα ξεχωριστά και να υποβάλουν πολλαπλά αιτήματα χρηματοδότησης, συγκεντρώνοντας τα ίδια δικαιολογητικά για πολλαπλούς αποδέκτες. Όπως σημειώνει με δήλωσή της στην «Κ» η πρόεδρος και διευθύνουσα σύμβουλος της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, κ. Χατζηπέτρου, «η νέα ενιαία πλατφόρμα know your customer (KYC) είναι μια καινοτόμα και εύκολη λύση που θα λειτουργεί ως σύνδεσμος ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τις τράπεζες.

Πρόκειται για ένα σύγχρονο ψηφιακό σύστημα ενσωμάτωσης πελατών για το τραπεζικό μας σύστημα, με στόχο να υπερδιπλασιάσουμε άμεσα τον αριθμό των bankable επιχειρήσεων».

Η διεύρυνση της χρηματοδοτικής βάσης σε συνθήκες αυξημένης ρευστότητας αποτελεί το βασικότερο πρόβλημα για την οικονομία αλλά και για τις τράπεζες, που υπεραμύνονται της άποψης ότι πρόσβαση στη χρηματοδότηση έχουν περί τις 40.000 επιχειρήσεις και ότι οι bankable επιχειρήσεις στη χώρα δεν ξεπερνούν τις 100.000 σε σύνολο 850.000 κωδικών που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Πολλές από αυτές δεν αναζητούν καν χρηματοδότηση

Η νέα **πλατφόρμα**, εκτός από τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων στην πρόσβαση σε δανεισμό, θα εντείνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των ίδιων των τραπεζών για την εξεύρεση αξιόπιστων πελατών και τη διεύρυνση της χρηματοδοτικής βάσης.

είτε λόγω αυξημένου κόστους είτε έχοντας προεξοφλήσει τον αποκλεισμό τους από το τραπεζικό σύστημα επειδή δεν διαθέτουν επαρκή ιστορικά στοιχεία που να πιστοποιούν την πιστοληπτική τους ικανότητα. Η δυνατότητα υποβολής αίτησης σε έναν κόμβο, έτσι ώστε το αίτημα να φθάνει ταυτόχρονα σε όλες τις τράπεζες, θα ανοίξει τη βεντάλια του δανεισμού ακόμη και για επιχειρήσεις που λόγω γεωγραφικής εντοπιότητας έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε πάνω από μία τράπεζες, δημιουργώντας συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού για όλη την αγορά.

Η υποβολή της αίτησης θα γίνεται ηλεκτρονικά και η πλατφόρμα θα είναι ανοιχτή σε όλες τις τράπεζες, οι οποίες έχοντας όλα τα δεδομένα και το προφίλ της επιχείρησης, θα αξιολογούν την αίτηση και θα υποβάλουν προσφορά χορήγησης δανείου. Τα βήματα θα είναι απλά και η υποβολή της αίτησης θα περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που κάθε επιχείρηση θα πρέπει να συγκεντρώνει όταν ενδιαφέρεται να πάρει δάνειο, με τη διαφορά ότι με μία αίτηση η επιχείρηση θα απευθύνεται σε όλες τις τράπεζες, αποφεύγοντας την ταλαιπωρία μέσα από την επανάληψη της ίδιας διαδικασίας προκειμένου να διαπιστώσει ποια τράπεζα

είναι διατεθειμένη να τη χρηματοδοτήσει, σε τι ύψος και με τι επιτόκιο. Όπως εξηγεί η κ. Χατζηπέτρου, «μέσω της πλατφόρμας θα ε-ξοικονομείται χρόνος, κόπος και χρήμα, τόσο για τις επιχειρήσεις που αναζητούν την κατάλληλη χρηματοδότηση βάσει των αναγκών τους όσο και για τις τράπεζες που θα μπορούν να παίρνουν γρήγορα και απλά τις πιστοδοτικές τους αποφάσεις, σημειώνοντας ότι «για πρώτη φορά η χώρα θα αποκτήσει μια σύγχρονη βάση δεδομένων που θα λειτουργεί με διαφάνεια, ταχύτητα και αξιοπιστία».

«Μέσα από αυτήν, τράπεζες και επιχειρήσεις από κοινού θα συμβάλουν σημαντικά και στη βελτίωση των επιδόσεων της οικονομίας στα κριτήρια καινοτομίας και ESG. Αυξάνουμε έτσι τη δυναμική πελατεία των τραπεζών και ταυτόχρονα εκπαιδεύουμε την επιχειρηματική κοινότητα εξασφαλίζοντας την ισότιμη παρουσία τους στην τραπεζική χρηματοδότηση», υπογραμμίζει η κ. Χατζηπέτρου. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα-HDB, καταλήγει, «αποτελεί τον βασικό μηχανισμό της χώρας που στηρίζει τον Έλληνα επιχειρηματία εμπράκτως, διευκολύνοντας την πρόσβασή του στη χρηματοδότηση και υπεραπλουστεύοντας γραφειοκρατικές διαδικασίες».

Αρνητικό κλίμα στο Χρηματιστήριο, μικρές απώλειες και χαμηλός τζίρος

Πτώση 0,59% για τον Γενικό Δείκτη – Σε θετικό έδαφος επιλεγμένα blue chips

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με μικρές απώλειες σε σχέση με το ενδοσυνεδριακό χαμηλό του -1,84% έκλεισε ο Γενικός Δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς οι αγοραστές επανήλθαν επιφυλακτικά στο ταμπλό έπειτα και από το ανοδικό άνοιγμα στη Wall Street, στέλλοντας επιλεγμένα blue chips σε θετικό έδαφος, αν και ο τζίρος κινήθηκε σε χαμηλά επίπεδα. Η συνέχιση της πτώσης των τιμών του πετρελαίου κάτω από τα 100 δολάρια στήριξε ελαφρώς το διεθνές επενδυτικό κλίμα, το οποίο σε κάθε περίπτωση παραμένει ευθραυστό.

Εκτός από τον πόλεμο, ο συνδυασμός των αυξανόμενων κρουσμάτων COVID-19 στην Κίνα και των ανησυχιών για την αύξηση των επιτοκίων από τη Fed διατηρεί

Οι αγορές αναμένουν ότι οι κεντρικές τράπεζες θα συνεχίσουν να επικεντρώνονται στη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων.

τους επενδυτές «νευρικούς». Οι αγορές αναμένουν ότι οι κεντρικές τράπεζες θα συνεχίσουν να επικεντρώνονται στη μείωση των αυξανόμενων πληθωριστικών πιέσεων, αγνοώντας την πιθανή ανάγκη για χαλαρότερη πολιτική στο πλαίσιο της επιδείνωσης των προοπτικών ανάπτυξης.

Πιο αναλυτικά, στα στατιστικά τα αγοράς, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με πτώση 0,59% στις 825,16

Σύμφωνα με τους αναλυτές, το Χ.Α. δεν μπορεί να μείνει ανεπηρέαστο από το χτύπημα που αναμένεται να δεχθεί η ελληνική οικονομία από το τρέχον ενεργειακό σοκ.

μονάδες, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 66,60 εκατ. ευρώ.

Κατά τη Merit Securities, η μακροπρόθεσμη τάση παραμένει πτωτική (bear market), με τον εκθετικό κινούμενο μέσο όρο 200 ημερών να βρίσκεται στις 888 μονάδες, ενώ τα σημεία στήριξης ενοποιούνται στις 818 και 800 μονάδες και τα σημεία αντίστασης στις 836 και 850 μονάδες. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώ-

ρησε κατά 0,87% στις 1.976,51 μονάδες, ενώ στο -0,18% και στις 1.475,74 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 0,23% στις 568,35 μονάδες, με την Πειραιώς να ξεχωρίζει με κέρδη 1,88%, ενώ απώλειες 0,77% σημείωσε η Alpha Bank, στο -0,5% έκλεισε η Eurobank και στο -0,28% η Εθνική Τράπεζα.

Από τα μη τραπεζικά blue chips,

επτά τίτλοι έκλεισαν θετικά, με τη Βιοχάλκο (+6,11%) και την ΕΛ-ΒΑΛΧαλκόρ (+5,76%) να ξεχωρίζουν, ενώ ακολούθησαν στο +3,91% η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή και στο +2,68% ο ΟΛΠ. Στο αντίποδα, τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσε ο ΟΤΕ (-3,35%) και ακολούθησαν με πτώση άνω του 2% οι Jumbo και Lambda Development.

Με τον Nasdaq σε bear market, οι επενδυτές ζυγίζουν το ενδεχό-

μενο εκτόνωσης του Ουκρανικού, όπως σημειώνει ο Πέτρος Στεριώτης, πιστοποιημένος χρηματοοικονομικός αναλυτής, ενώ σήμερα η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ αναμένεται να ανακοινώσει την αύξηση των επιτοκίων παρέμβασης προκειμένου να αναχαιτίσει τον πληθωρισμό.

Στο εγχώριο μέτωπο, όπως προσέθεται, αξιολογούνται τα ανακοινωθέντα ετήσια αποτελέσματα των ελληνικών τραπεζών, ενώ η αγορά αναμένει τις αποφάσεις των οίκων αξιολόγησης για το ελληνικό αξιόχρεο στα τέλη της εβδομάδας, καθώς και το rebalancing του δείκτη FTSE Russell –με προσθήκες ελληνικών τίτλων– που αυξάνει το επιμέρους επενδυτικό ενδιαφέρον από πλευράς θεσμικών χαρτοφυλακίων. Όπως έχουμε επισημάνει στην «Κ», η αφαίρεση των ρωσικών μετοχών από τους βασικούς δείκτες της FTSE Russell αλλά και της MSCI αναμένεται να ωφελήσει την ελληνική αγορά, αυξάνοντας το βάρος της Ελλάδας στους δείκτες των αναδυόμενων αγορών των δύο οίκων και ενδεχομένως να διευκολύνει την είσοδο νέων ελληνικών μετοχών.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, το Χ.Α. δεν μπορεί να μείνει ανεπηρέαστο από το χτύπημα που αναμένεται να δεχθεί η ελληνική οικονομία από το τρέχον ενεργειακό σοκ, εν αναμονή και της επιμνημόσυνης από DBRS και Moody's στα τέλη της εβδομάδας για τυχόν νέες αναθεωρημένες οικονομικές προβλέψεις. Με αυτά τα δεδομένα, όπως επισημαίνουν, δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο το εγχείρημα της γρήγορης υπέρβασης των 850 μονάδων του Γενικού Δείκτη, που ήδη έδειξε ότι συνιστά ισχυρό όριο αντίστασης.

Νευρικότητα και μικρή πτώση στις διεθνείς αγορές

Επανάλθε χθες στις αγορές η απαισιοδοξία για τις εξελίξεις στον πόλεμο της Ουκρανίας μετά τη δήλωση του Ρώσου προέδρου πως το Κίεβο δεν επιδιώκει οσβαρά μια αποδεκτή λύση. Την ίδια στιγμή, οι επενδυτές είχαν το βλέμμα στραμμένο στη σημερινή συνεδρίαση της Federal Reserve με βέβαιη την πρώτη αύξηση των επιτοκίων, που οδήγησε σε άνοδο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων.

Παράλληλα, το νέο κύμα της πανδημίας στην Κίνα και η επιστροφή της σε lockdown οδήγησε σε υποχώρηση τις τιμές των εμπορευμάτων και των πρώτων υλών, που συμπαρέσυραν τις μετοχές των ορυχείων.

Οι ευρωπαϊκές αγορές έκλεισαν, έτσι, με απώλειες. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με μικρές απώλειες 0,39% και ο μικρότερος επίσης πανευρωπαϊκός Eurostoxx 50 έκλεισε οριακά στο κόκκινο με υποχώρηση 0,08%. Μικρές απώλειες είχαν, όμως, και οι μεγάλες ευρωπαϊκές αγορές, με τον δείκτη FTSE 100 του Λονδίνου να κλείνει με ελαφρά υποχώρηση 0,25% και τον Xetra DAX της Φρανκφούρτης με οριακές απώλειες 0,09%.

«Οι ευρωπαϊκές αγορές είναι σαφές ότι αντιδρούν σε πολύ αρνητικά ενδεχόμενα που εξετάζουν», σχολίασε σχετικά η Εστί Ντιουέκ, υπεύθυνη επενδύσεων στη Flowbank S.A., η οποία μιλούοντας στο Bloomberg τόνισε πως «η διάρκεια του πολέμου και ο αντικτυπος που θα έχει στην Ευρώζωνη παραμένουν στον αέρα, γι' αυτό και αρκετό καιρό θα υπάρχουν αμφιβολίες για την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό». Όπως επισημαίνουν, άλλωστε, στελέχη της Bank of America, ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει προκαλέσει μια «ιστορική κατάρρευση» των προσδοκίων για ανάπτυξη στην Ευρώπη και οι επενδυτές ξεπουλούν τις μετοχές των τραπεζών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων προτιμώντας τα μετρητά

Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει προκαλέσει κατάρρευση των προσδοκίων για την ανάπτυξη στην Ευρώπη, τονίζοντας αναλυτές.

Οι εξελίξεις στην Ουκρανία, η συνεδρίαση της Fed και το νέο κύμα κορωνοϊού στην Κίνα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

και τις τοποθετήσεις σε τίτλους αμυντικών βιομηχανιών. Επικρατεί, άλλωστε, ανησυχία για τις επιπτώσεις που θα έχει στην παγκόσμια οικονομία μια νέα επιβράδυνση της Κίνας, συνεπακόλουθο των τελευταίων lockdowns.

Εν αναμονή, άλλωστε, των σημερινών αποφάσεων της Fed, σημειώνουν άνοδο οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου που χθες βρίσκονταν στο 2,1224%, ενώ νωρίτερα είχαν σημειώσει περατιέρω άνοδο στο 2,169% καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα από τον Ιούνιο του 2019.

BLOOMBERG, REUTERS

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				Tokyo/Τόκιο			
Εταιρείες	Πρώ από το κλείσιμο	(Σε δολάρια) Μετ.%		Εταιρείες	Χθεσινό	(Σε γιέν) Μετ.%	
3M COMPANY	144,49	0.7039		AIINOMOTO	3445	2.96	
ALCOA CORP	73.17	-0.449		ASAH GROUP HL	4204	2.34	
ALLEGHAMY CRP	672.22	3.3644		ASTELLAS PHARM	1851	-2.19	
ALTRIA GROUP	51.535	1.9687		BRIDGESTONE CO	4369	1.63	
AMAZON COM	2946.015	3.8404		CANON INC	2785	0.78	
AMER EXPRESS C	176.65	2.2339		CASIO COMPUTER	1315	1.08	
AMER INTL GROU	58.85	2.33		CITIZEN WATCH	486	0.62	
AMGEN	232.17	1.2914		CREDIT SAISON	1331	0.23	
APPLE INC	154,9	2.8416		DAIWA SEC GROU	701.6	0.79	
BANK OF AMERIC	41.525	0.7888		SUBARU	1843	4.51	
BAXTER INTL IN	78.84	1.0899		DAIWA SEC GROU	6860	0.49	
BOEING CO	178.72	1.8232		FIJIFILM HOLDI	16675	-0.57	
BRISTOL MYERS	69.785	0.7871		HIINO MOTORS	705	2.47	
CAMPBELL SOUP	43.63	1.9154		HITACHI	5233	1	
CATERPILLAR IN	216.43	0.4595		HONDA MOTOR	3170	0.7	
CIGNA CORP	233.805	3.3621		ISUZU MOTORS	1533	2.13	
CHEVRON	158.06	-5.1943		KAWASAKI HYY I	2058	-0.91	
CISCO SYSTEMS	55.395	2.0166		KAJIMA CORP	1501	0.02	
CITIGROUP	55.21	1.8071		KEIO	4710	0.11	
CERVENCIAS	13.76	1.4001		KOBE STEEL	578	-1.87	
COCA-COLA CO	59.69	1.9645		KONICA MINOLTA	485	-0.41	
COLGATE PALMOL	75.655	2.2918		JTEKT	909	2.36	
DANAOS CORP	96.8344	3.18		MITSUBI UFJ FG	734.7	1.52	
DIANA SHIPPING	4.445	-3.5792		MITSUBISHI COR	4133	-1.36	
DOW INC	59.085	-1.9824		BOSKALIS WESTM	32.5	0	
DUPONT DE NMOU	71.66	-0.1115		GALAPAGOS	54.33	-4.15	
ENTERGY CP	111.76	1.3512		HEINEKEN	83.14	0.14	
EXXON MOBIL	77.555	-5.2821		ING GROEP	9.067	-0.33	
FEDEX CORP	215.66	2.1456		KONINKLIJKE DS	154.7	0.62	
FORD MOTOR CO	16.09	2.2236		KPN KON	3.054	0.3	
INTL BUS MACHI	125.92	1.5975		NN GROUP	42.83	-0.16	
GENERAL DYNAMI	237.87	1.7278		DIAGEO	154.7	0.62	
GENERAL ELEC C	92.3	-0.1622		IMCO	142.9	-0.17	
GOLDM SACHS GR	329.71	1.4555		RANDSTAD	56.5	-0.18	
HALLIBURTON CO	35.04	-3.6304		RELX	26.1	2.84	
HARTFORD FINL	68.34	1.2444		UNIBAIL RODAM	61.76	0.64	
HP INC	34.955	2.5073		VOPAK	28.05	-0.74	
HOME DEPOT INC	329.462	3.4872		WOLTERS KLUWER	91.32	1.15	
INTEL CORP	44.745	0.777					
JOHNSON JOHNISO	176.24	2.6501					
JPMORGAN CHASE	132.48	1.7746					
LAZARD	33.37	3.6014					
MCDONALD'S COR	233.95	3.4353					
MERCK & CO	78.775	1.2792					
MICROSOFT CP	286.105	3.4962					
3M COMPANY	144.48	0.697					
MORGAN STANLEY	86.58	2.1955					
NIKE INC CL B	119.61	1.7351					
NORFOLK SOUTHE	268.32	0.8381					
PFIZER INC	52.215	-0.067					
PROCTER & GAMB	150.39	3.6815					
ROCKWELL AUTOM	261.29	1.9271					
SCHLUMBERGER L	39.54	-4.8375					
SOUTHERN	68.91	0.3641					
STEALTHGAS	2.135	-0.6977					
TSAKOS ENERGY	7.88	1.0256					
UNISYS CORP	21.755	-0.7527					
UNITEDHEALTH G	499.15	2.3016					
US BANCORP	54.43	0.8897					

London/Λονδίνο				Amsterdam/Αμστερνταμ			
Εταιρείες	Χθεσινό	(Σε πέννες) Μετ.%		Εταιρείες	Χθεσινό	(Σε ευρώ) Μετ.%	
ANGLO AMERICAN	3658	-0.649		AALBERTS	46.82	-0.81	
A.B.FOOD	1724	-2.406		AEGON	4.115	-0.77	
ADMIRAL GRP	2575.7651	-2.902		ABN AMRO BANK	11.094	0.09	
ASHTREAD GRP	5236	4.022		AKZO NOBEL	77.5	-1.1	
ANTOFAGASTA	1514.88	-1.607		ARCELORMITTAL	27.37	-1.62	
AVIVA	414.2	-0.885		ASML HOLDING	540.4	1.1	
ASTRAZENECA	9383	-0.138		BOSKALIS WESTM	32.5	0	
BABCOCK INTL	339.4751	0.708		GALAPAGOS	54.33	-4.15	
BAE SYS.	732.4	1.216		HEINEKEN	83.14	0.14	
BARCLAYS	167.9637	-1.082		ING GROEP	9.067	-0.33	
BR.AMER.TOB.	3086.5	2.016		KONINKLIJKE DS	154.7	0.62	
BUNZL	2793	-0.639		KPN KON	3.054	0.3	
BP	361	1.262		NN GROUP	42.83	-0.16	
BURBERRY GRP	1591.5	-0.157		DIAGEO	154.7	0.62	
BT GROUP	177.95	1.57		IMCO	142.9	-0.17	
COCACOLA HBC A	1597.5	-2.473		RANDSTAD	56.5	-0.18	
CARNIVAL	1261.8	2.485		RELX	26.1	2.84	
CENTRICA	78.27301	1.924		UNIBAIL RODAM	61.76	0.64	
COMPASS GROUP	1638.1411	0.06		VOPAK	28.05	-0.74	
CAPITA GROUP	20.86	-1.408		WOLTERS KLUWER	91.32	1.15	
CRH	3284	1.14					
found							
DCC	5678	-1.599					
DODGE CORP	3463.619	0.058					
DIRECT LINE	269.8973	-1.532					
EXPERIAN	2909	0.762					
EASVJET	517.83	3.279					
FRESNILLO	700.6	-2.91					
GLENCORE	462.2	-4.413					
GLAXOSMITHKLIN	1570	0.602					
HMKM	2034.9797	-0.049					
HAMMERSON	31.3	-2.795					
HARGREAVES LS	1013.5	-3.329					
HSBC HLDGS.UK	479.65	-2.012					
INTL CONSOL AI	138.36	1.037					
INTERCON. HOTE	4971	1.284					
3I GRP	1274.5613	-0.392					
IMPERBRANDS	1541	0.484					
INTERTEK GROUP	4947.3229	-1.096					
ITV	85.16	1.389					
JOHNSON MATTHE	1850	-2.065					
KINGFISHER	277.8	-2.183					
LAND SECS.	750.4	-1.419					
LEGAL&GEN.	262.52	-1.509					
LLOYDS GRP	47.87	-0.712					
MARKS & SP	1788672	-2.115					
MONDI	1450	-2.693					
NATIONAL GRID	1141.74	2.867					
NEXT	6142.33	-0.669					
PROVIDENT FIN.	271.4	-2.163					
PRUDENTIAL	984.11249	-4.215					
PERSIMMON	2225.36	-2.792					

Zurich/Zupixn				Milano/Μιλάνο			
Εταιρείες	Χθεσινό	(Σε ελβ. Φ.) Μετ.%		Εταιρείες	Χθεσινό	(Σε ευρώ) Μετ.%	
ABB LTD N	31.1	-0.99		AZA SPA	1.50	1.51	
RICHEMONT N	104	-3.39		ATLANTIA	16.70	16.10	
GEBERIT NI	563	-1.3		AZIMUT HLDG	20.44	19.81	
NOVARTIS N	79.63	0.25		ENEL	5.83	5.80	
ROCHE HOLDING	360.2	0.53		EXOR	64.72	63.62	
SGS N	2550	0		ENI	12.92	12.98	
SWATCH GROUP I	236.8	-1.37		GENERALI ASS	0.791	17.52	
ADECCO N	42	-0.5		GEOX	0.78	0.82	
JULIUS BAER N	49.3	-1.83		INTESA SANPAOL	2.008	0.9	
CS GROUP AG	73.16	-1.74		MEDIOBANCA	8.50	8.50	
GIVAUDAN N	3625	1.06		RCS MEDIAGROUP	0.71	0.71	
NESTLE SA	115.74	0.87		PRYSMIAN	29.79	29.63	
TRANSCOCEAN N	0	0		SNAM	4.90	4.91	
SWISSCOM N	555.8	1.68		STMICROELEC.N.	35.14	34.63	
SWISS RE N	84.64	-0.05		TELECOM ITALIA	0.30	0.30	
UBS GROUP N	16.015	-0.62		TENARIS	12.19	12.61	
ZURICH INSURAN	432.6	1		TERNA	7.20	7.04	
				UNICREDIT	9.63	0.81	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	825,16	830,02	-4,86	-0,59%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	1.976,51	1.993,80	-17,29	-0,87%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.921,85	5.933,49	-11,64	-0,20%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.826,95	2.852,84	-25,89	-0,91%
ATHEX SELECT PLUS	3.160,92	3.144,31	16,61	0,53%
ATHEX SELECT	4.320,62	4.321,29	-0,67	-0,02%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	430,16	431,16	-1,00	-0,23%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.453,32	4.445,60	7,72	0,17%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.477,56	1.478,40	-0,84	-0,06%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.278,64	2.294,17	-15,53	-0,68%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	480,17	484,51	-4,34	-0,90%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.418,93	1.427,28	-8,35	-0,59%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	568,35	569,67	-1,32	-0,23%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.219,81	4.311,81	-92,00	-2,13%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	719,80	724,26	-4,46	-0,62%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.496,55	3.521,68	-25,13	-0,71%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	49,10	49,86	-0,76	-1,52%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.540,38	7.704,12	-163,74	-2,13%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	7.338,46	7.380,76	-42,30	-0,57%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.915,54	6.579,13	336,41	5,11%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	2.682,72	2.676,57	6,15	0,23%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.433,01	3.433,36	-0,35	-0,01%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.901,54	1.935,18	-33,64	-1,74%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.055,74	2.074,03	-18,29	-0,88%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.391,76	4.543,01	-151,25	-3,33%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.459,03	4.450,25	8,78	0,20%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	25.238.251,66
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	11.756.384,52
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.979.068,59
ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.001.256,22
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.997.508,84
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.801.805,39
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.704.672,34
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.240.264,99
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	912.669,56
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	829.699,45
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	820.773,81
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	725.190,62
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	697.183,50
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	655.274,32
ΥΔΡΕΥΣΗ	543.912,51
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	520.966,88
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	387.724,00
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	352.730,84
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	318.342,54
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	275.299,70
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	272.771,63
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	148.602,15
ΤΡΟΦΙΜΑ	115.895,18
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	103.577,61
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	102.330,01
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	77.061,85
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	56.639,60

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ. %
ΝΙΟΧΑΛΟΣ SA/NV (ΚΑ)	4,165	6,11%	ΟΤΕ (ΚΟ)	15,710	-3,35%
ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	1,220	6,09%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	4,160	-3,03%
ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,798	5,76%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	2,760	-2,82%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	14,340	3,91%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,040	-2,58%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	3,800	3,40%	JUMBO (ΚΟ)	13,110	-2,38%
ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΑ)	2,640	3,13%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,730	-2,04%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	1,828	2,70%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,620	-1,82%
ΟΛΠ (ΚΟ)	16,100	2,68%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11,990	-1,80%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	8,590	1,90%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,560	-1,75%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,304	1,88%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,790	-1,69%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	14.074.255,81
ΟΤΕ (ΚΟ)	11.756.384,52
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.925.467,64
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.668.905,08
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	4.102.259,93
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	4.001.256,22
JUMBO (ΚΟ)	2.801.805,39
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.558.795,17
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2.316.054,60
ΔΕΗ (ΚΟ)	1.877.813,04
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,58%
CPI (ΚΟ)	0,45%
LOGISMOS (ΚΟ)	0,28%
ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	0,25%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,24%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	0,22%
FRIGOGGLASS (ΚΟ)	0,22%
ΟΛΠ (ΚΟ)	0,21%
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	0,19%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,18%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	370	1.597	2.972
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/Χ.Α. Large Cap	370	1.597	2.972
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.570	123.925	324.032
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	42	1.264	6.137
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	647	44.247	101.897
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	84	817	1.766
CEENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	109	6.576	10.290
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	57	3.233	11.986
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	238	19.271	32.656
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	27	86	425
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	42	334	2.407
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	52	478	6.038
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	140	728	1.819
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	34	89	1.733
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	76	1.165	5.790
JUMBO (ΚΟ)	158	1.156	1.123
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	151	3.570	5.359
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	4	50	32.509
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	46	1.532	2.463
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	180	1.494	7.560
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	455	15.723	31.967
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	73	452	1.642
ΟΤΕ (ΚΟ)	102	519	1.164
ΟΛΠ (ΚΟ)	62	485	700
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	141	7.940	30.516
ΔΕΗ (ΚΟ)	302	10.171	15.216
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	125	623	1.746
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	40	227	1.501
ΝΙΟΧΑΛΟΣ SA/NV (ΚΑ)	183	1.695	7.622
Δικαιώματα σε Δείκτες	0	0	1.135
FTSE/Χ.Α. Large Cap	0	0	1.135
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	1.102
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	250
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	658
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	51
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	62
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	11
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	70
Συνολική Δραστηριότητα	3.940	125.522	329.241

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ. %
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,165	6,11
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	11,92	-1,32
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	19,48	-0,61
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	15,71	-3,35
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	5,12	-0,97
ΤΕΝΕΡΙΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	14,34	3,91
ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)	2,22	-1,55
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,31	-1,48
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,204	-0,33
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	8,59	1,9
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	14,03	-1,54
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,04	-2,58
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	1,798	5,76
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,032	-0,77
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	13,11	-2,38
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	2,841	-0,28
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,304	1,88
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	0,9134	-0,5
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,69	0,3
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	17,5	-1,02
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,76	1,2
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	11,99	-1,8
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	13,18	-0,23
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	7,42	-1,33
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	16,1	2,68

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 15 Μαρτίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.6820	0.7260	0.6940	-1.5980	850	0.6920	0.7100	0.7100	0.00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0.9000	0.9500	0.9081	-2.7320	"80,350"	0.9240	0.9440	0.9360	-0.85
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3640	0.3700	0.3661	0.1950	"2,175"	0.3640	0.3860	0.3640	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0800		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0790	0.0840	0.0793	-0.4210	"3,300"	0.0765	0.0835	0.0835	0.00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0810	0.0000		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.8100	1.8400	1.8214	-1.1290	816	1.8100	1.8300	1.8100	-1.09
ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.8000	1.8100		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0175		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0395	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3500	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.0890		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2700		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0365		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0020	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.2320	0.0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΒΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ *						1.0300	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0000	0.0180		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0690		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0000	0.0000		
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5350	0.6200		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8000	1.8000	1.8000	-5.9050	"1,000"	0.0000	1.9700	1.8000	-8.63
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0.0090	0.0090	0.0090	0.0000	500	0.0090	0.0110	0.0090	0.00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.7500	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5100	0.5200	0.5130	-0.1980	"17,900"	0.5100	0.5200	0.5100	-0.97
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.1500	0.0000		
ΤΖΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2.6800	2.6800	2.6800	-2.0000	"2,650"	2.6800	2.7000	2.6800	-0.74
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						1.3000	1.3200		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.2300		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0.6000	0.7150		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.3000	0.3620		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0900	0.0960		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.2400	0.2620		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0600	0.0660		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2120		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.1700	1.1700	1.1700	0.2740	"1,000"	1.1200	1.1500	1.1700	-0.85
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΚΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΠΡΟΠ	"A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΕΞΘΗΡΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ΕΡΙΜΕΣ DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΣΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						57.0000	61.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						55.0000	60.0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0.0000	0.0000		

«Πόλος έλξης» ξενοδοχείων η Αθήνα

Αδειες για σχεδόν 40 νέες μονάδες, ενώ 31 ακίνητα μετατρέπονται σε κτίρια με επιπλωμένα διαμερίσματα για τη φιλοξενία τουριστών

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ

Η αλλαγή είναι εύκολα ορατή. Δεκάδες κτίρια στο κέντρο της Αθήνας «τυλίγονται» από σκαλωσιές και τις γνωστές πράσινες λινάτσες. Οχι όμως όπως είχαμε συνηθίσει την προηγούμενη δεκαετία, δηλαδή... επειδή καταρρέουν. Σύντομα σε καθένα από αυτά στήνεται ένα μικρό εργοτάξιο, προαναγγέλλοντας την ανακαίνισή τους. Τα περισσότερα όμως δεν θα επιστρέψουν στη ζωή της πόλης με τον ίδιο «ρόλο». Περισσότερες από 80 οικοδομικές άδειες για την αλλαγή χρήσης κτιρίων εξέδωσε τα τελευταία τέσσερα χρόνια η πολεοδομία του Δήμου Αθηναίων μόνο για το ιστορικό κέντρο της πόλης. Σχεδόν όλα πρόκειται να μετατραπούν σε ξενοδοχεία και επιπλωμένα διαμερίσματα. Είναι «η ώρα της

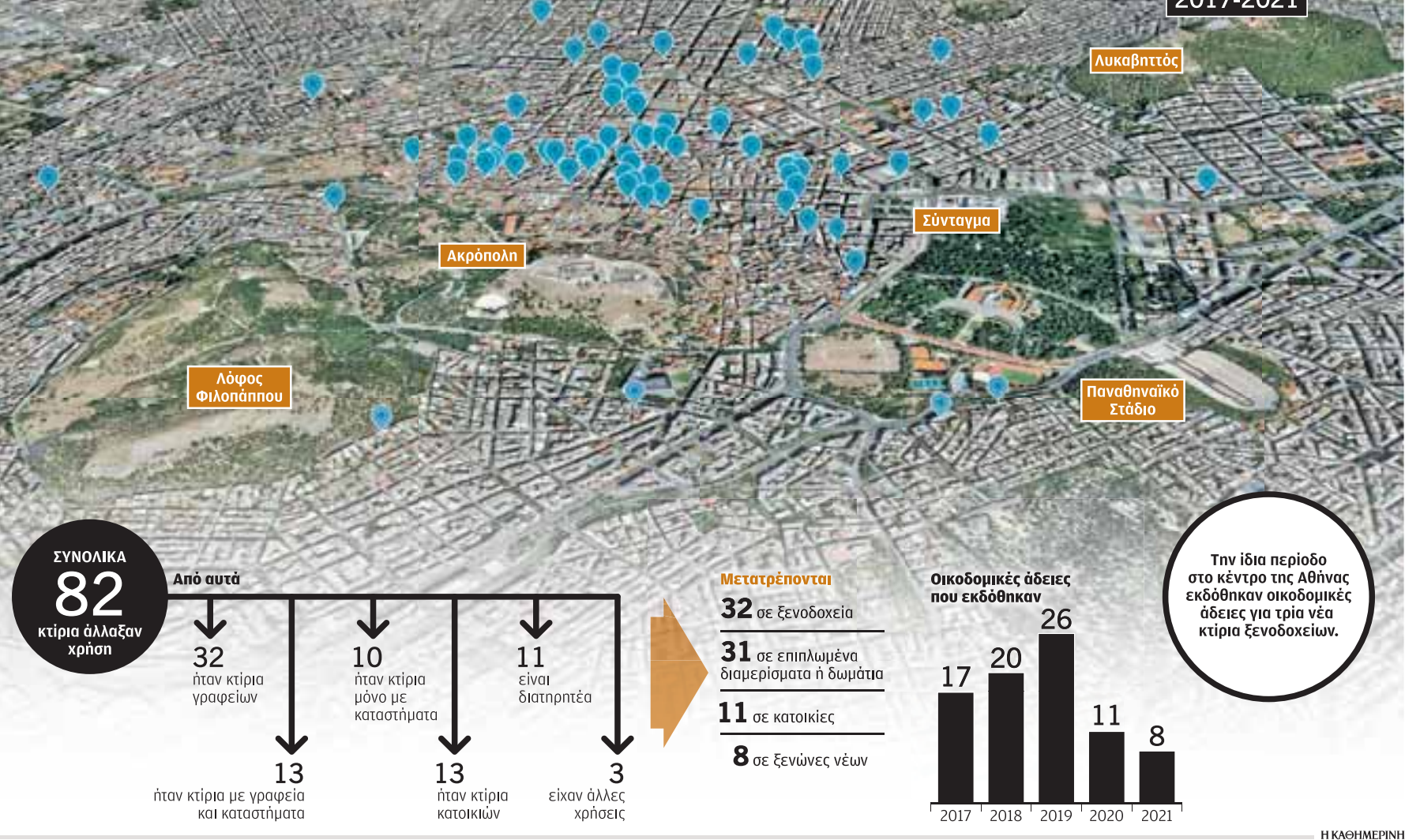
Περισσότερες από 80 οικοδομικές άδειες για αλλαγή χρήσης στο ιστορικό κέντρο εξέδωσε σε τέσσερα χρόνια η πολεοδομία του Δήμου Αθηναίων.

Αθήνας», όπως εκτιμά ο δήμαρχος Αθηναίων, η ανάκαμψη ενός αποδεκατισμένου την προηγούμενη δεκαετία κλάδου, όπως εκτιμούν οι άνθρωποι του χώρου της φιλοξενίας, ή η σταδιακή μετατροπή του κέντρου σε μια «τουριστούπολη», για το οποίο ανησυχούν πολλοί επιστήμονες;

Στοιχεία με αριθμούς

Αλλά ας ξεκινήσουμε με τα δεδομένα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώσε η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Αθηναίων για λογαριασμό της «Κ», το 2017-2021 εκδόθηκαν συνολικά 82 οικοδομικές άδειες για αλλαγή χρήσης (μετατροπή) κτιρίων στο ιστορικό κέντρο. Σχεδόν όλες οι άδειες αφορούν τη μετατροπή ολόκληρων των κτιρίων και πολύ μικρός αριθμός τη μετατροπή μόνο κάποιων ορόφων. Τα περισσότερα από αυτά (55 από τα 82) ήταν κτίρια γραφείων (32), γραφείων και καταστημάτων (13) ή εμπορικά κτίρια (10). Ακόμα, 13 ήταν κτίρια κατοικιών (πολυ-

Αλλαγές χρήσης κτιρίων στο κέντρο της Αθήνας

κατοικίες) και 11 διατηρητέα, που χρησιμοποιούνταν ως κατοικίες ή γραφεία. Χωρικά, το ενδιαφέρον φαίνεται να εντοπίζεται περισσότερο στην περιοχή του Ψυρρή (σε μικρές οδούς, όπως η Αυλίων, η Χριστοκοπίδου, η Ηρώς και άλλες). Αλλά και επί και εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς, όπου συγκεντρώνονται περισσότερες από 20 άδειες αλλαγής χρήσης, σε αντίθεση με το τμήμα από την πλατεία Συντάγματος έως το Μοναστηράκι, όπου υπήρξαν πολλές αλλαγές χρήσης τα προηγούμενα χρόνια και έχει ήδη συγκεντρωθεί

μεγάλο κομμάτι της φιλοξενίας (βλ. «Κ» 29.10.2019, «Το Αιρέν» κάνει έξωση στο αστικό εργαστήριο). Η πλειονότητα των κτιρίων αυτών μετατράπηκε ή πρόκειται να μετατραπεί σε κάποιου είδους χώρο φιλοξενίας. Οι 32 από τις 82 άδειες αφορούν τη μετατροπή σε ξενοδοχείο, οι 31 σε κτίρια με επιπλωμένα διαμερίσματα, οι 8 σε ξενοκέντρα νέων. Ακόμα 11 κτίρια –τα περισσότερα στον Ψυρρή– πρόκειται να μετατραπούν σε κατοικίες. Σε 10 από τα κτίρια που άλλαξαν χρήση εγκρίθηκε και η προσθήκη ορόφου

ή η νομιμοποίηση του δώματος για την «ένταξη» του στη λειτουργία του κτιρίου. Έτσι εξηγείται και το –συχνό τα τελευταία χρόνια στην Αθήνα– φαινόμενο κάτοικοι ανώτερων ορόφων πολυκατοικιών να χάνουν τη θέα τους, καθώς παραπήγματα σε ταράτσες νομιμοποιούνται και μετατρέπονται σε κανονικούς χώρους. Ή, ακόμη χειρότερα, να βρίσκονται ξαφνικά με γείτονες... ένα roof bar.

Τι πιστεύει καταρχήν ο κλάδος των ξενοδόχων; Είναι ο αριθμός των αδειών για χώρους φιλοξενίας που δίνονται στο ιστορικό κέντρο μεγάλος; Κινδυνεύει το κέντρο να μετατραπεί σε ξενοδοχειούπολη; «Το κύριο πρόβλημα του κέντρου δεν είναι τα ξενοδοχεία αλλά η άναρχη ανάπτυξη των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Αιρέν», εκτιμά ο Ευγένιος Βασιλικός, γενικός γραμματέας της Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών, Αττικής και Αργοσαρωνικού. «Στα κέντρα των πόλεων σε όλο τον κόσμο υπάρχουν πολλά ξενοδοχεία. Εκεί επικεντρώνεται πάντα η τουριστική υποδομή. Επιπλέον, ας μην ξεχνάμε ότι τη δεκαετία της οικονομικής

κρίσης έκλεισαν περί τα 80-100 ξενοδοχεία στην Αττική.

Επενδύσεις σε υποδομές

Σήμερα όντως βρισκόμαστε σε μια περίοδο επενδυτικής ανόδου, με πολλούς Έλληνες και ξένους να επενδύουν στο κομμάτι του ξενοδοχείου και της φιλοξενίας. Για εμάς είναι καλό, γιατί αναβαθμίζεται η τουριστική υποδομή της πόλης. Από την άλλη πλευρά, χρειάζονται επενδύσεις σε μεγάλες υποδομές, όπως συνεδριακά κέντρα, ειδικά θα εξακολουθούμε να αναρωτιόμαστε γιατί δεν ανεβαίνουν οι τιμές των δωματίων στην Αθήνα. Επιπλέον υπάρχει ένα δεύτερο, αθέατο κομμάτι, αυτό των λειτουργικών υποδομών. Ένα ξενοδοχείο έχει πολύ μεγαλύτερο αποτύπωμα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, μεγαλύτερες ενεργειακές ανάγκες. Γι' αυτό χρειάζονται και επενδύσεις στην ενίσχυση των δικτύων κοινής ωφέλειας, αλλά να ενταχθεί ο κλάδος μας στον αναπτυξιακό νόμο για ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων». Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που παρείχε στην «Κ» η Υπηρεσία Δόμησης Αθηνάς απεικονίζουν μέρος μόνον της πραγματικής αλλαγής στο κέντρο. Όπως επισημαίνει η Χριστίνα Αντιπαριώτη, προϊστάμενη έκδοσης αδειών στην Υπηρεσία Δόμησης της Αθήνας, είναι συχνό φαινόμενο να γίνονται αλλαγές χρήσης κτιρίων σε καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης με απλή υπαγωγή στους νόμους περί αυθαιρέτων, χωρίς ενημέρωση της πολεοδομίας. Επίσης η μετατροπή γραφείων σε κατοικίες συχνά γίνεται με μια άδεια εργασίων μικρής κλίμακας, χωρίς να ενημερωθεί ο φάκελος της άδειας. Τέλος, επειδή η χρήση κατοικίας είναι «ευμενέστερη» σε σχέση με τη χρήση γραφείου, επαγγελματικού χώρου ή εργαστηρίου, πολλές αλλαγές χρήσης σε κατοικία, με σκοπό την εκμετάλλευση, γίνονται με απλή ενημέρωση φακέλου, στον τίτλο της οποίας δεν αναγράφεται καν η προτεινόμενη χρήση. Όλα αυτά λειτουργούν υπέρ της «παράλληλης» τουριστικής υποδομής της βραχυχρόνιας μίσθωσης, ακόμα κι αν αυτή γίνεται με οργανωμένη μορφή και σε μεγάλη κλίμακα, δηλαδή με τη μετατροπή ολόκληρων κτιρίων και όχι μόνο τη μίσθωση μεμονωμένων διαμερισμάτων.

Εταιρείες Forex που διαπραγματεύονται σε κρυπτονομίσματα με υποκείμενα στοιχεία ενεργητικού. Πώς εφαρμόζεται.

Αγορά συναλλάγματος, κρυπτονομίσματα και κανονισμοί

Τα παράγωγα σε εικονικά νομίσματα/κρυπτονομίσματα, όπως χρηματοοικονομικές συμβάσεις επί διαφορών (contracts for differences/CFDs), συμβόλαιο δικαιωμάτων προαίρεσης και συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης, μπορούν να χαρακτηριστούν ως χρηματοοικονομικά μέσα στο πλαίσιο της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II). Ως εκ τούτου, η παροχή επενδυτικών υπηρεσιών σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα με κρυπτονομίσματα ως υποκείμενα στοιχεία ενεργητικού εντός και/ή από την Κύπρο, απαιτεί ειδική αδειοδότηση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ/ΚΥΣΕ).

Της Χριστίνας Παναγιώτου Senior Manager K. Treppides & Co Ltd

Μια τέτοια εξέλιξη έλαβε χώρα μετά την αναγνώριση των CFD σε κρυπτονομίσματα ως χρηματοοικονομικά μέσα στο πλαίσιο της οδηγίας MiFID II από την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) το 2018 και στη συνέχεια την αδειοδότηση και την εποπτεία των παρόχων τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η παροχή τέτοιων χρηματοοικονομικών μέσων από ιδιώτες πελάτες διέπονται από τα εθνικά μέτρα παρέμβασης προϊόντων που επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ, με στόχο να ενισχύσει την προστασία των επενδυτών. Τα εθνικά μέτρα συνήθως περιλαμβάνουν περιορισμούς στη μόχλευση, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες εθνικές αρχές αποφάσισαν να απαγορεύσουν τέτοιου είδους προϊόντα για ιδιώτες πελάτες (π.χ. γενικευμένη απαγόρευση των CFDs στο Βέλγιο, CFDs με κρυπτονομίσματα ως υποκείμενα στοιχεία ενεργητικού στο στο Ηνωμένο Βασίλειο).

Όταν πρόκειται για παράγωγα σε κρυπτονομίσματα, οι εταιρείες Forex στην Κύπρο υπόκεινται στους κανόνες και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμο, συμπεριλαμβανομένης της ειλικρίνειας, δίκαιης και επαγγελματικής συμπεριφοράς σύμφωνα με το βέλτιστο συμφέρον των πελατών, την παροχή δίκαιων, σαφών και μη παραπλανητικών πληροφοριών, την παροχή πληροφοριών και προειδοποιήσεων κινδύνου, καθώς και την ύπαρξη επαρκών

πηγές που χρησιμοποιούν για την καθορισμό τιμών και, στη συνέχεια, το επίπεδο συμμόρφωσής τους με την πρωταρχική απαίτηση βέλτιστης εκτέλεσης.

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τα παράγωγα σε κρυπτονομίσματα ως υποκείμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας της επιχείρησης και στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αξιολόγησης Κεφαλαίων και Κινδύνων (ICARA). Επίσης, αναμένεται να διατηρηθεί ένα πρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους υπό το πρίσμα της ασταθούς φύσης των κρυπτονομισμάτων.

Η Κ. Treppides & Co Ltd, είναι η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία στην Κύπρο, με εδραιωμένη διεθνή παρουσία και γραφεία στη Μεγάλη Βρετανία και τη Μάλτα. Σήμερα το εργατικό δυναμικό της Κ.Treppides & Co Ltd, ανέρχεται στους 200 επαγγελματίες. Προσφέρει ένα πλήρες φάσμα συμβουλευτικών, φορολογικών, λογιστικών υπηρεσιών σε ομίλους, εταιρείες και επενδυτές που δραστηριοποιούνται σε διεθνή βάση σε διάφορους οικονομικούς και επιχειρηματικούς τομείς. Η Εταιρεία η οποία ξεκίνησε τις εργασίες τις το 1985, διαθέτει 36 χρόνια εμπειρίας και μια επίλεκτη ομάδα έμπειρων στελεχών οι οποίοι μπορούν να καθοδηγήσουν και να βοηθήσουν επενδυτές και επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εδραίωσης και μετέπειτα επενδυτικής δραστηριότητας στην Κύπρο και διεθνώς.

Στοιχεία Επικοινωνίας:
cpanayiotou@treppides.com
www.treppides.com
Nicosia:
Treppides Tower, Kafkasou 9, Aglantzia, CY 2112, Nicosia, Cyprus
Limassol:
Andrea Kariolou 38, Ayios Athanasios, CY 4102, Limassol Cyprus
London
7 Milner Street, London SW3 2QA
Malta:
Level 1, Somnium, Tower Road, Swatar, Birkirkara BKR 4012

BAFTA με φαβορι και χιούμορ

Τα βρετανικά βραβεία έδειξαν τον δρόμο για τα προσεχή Οσκαρ

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Η **τελετή** απονομής των κινηματογραφικών βραβείων BAFTA 2022, που έλαβε χώρα το βράδυ της Κυριακής στο Royal Albert Hall του Λονδίνου, πέτυχε σχεδόν σε όλα διάντα: βραβεία πολυσυλλεκτικά και σε γενικές γραμμές αναμενόμενα (χωρίς γκρίνιες δηλαδή), βρετανική διακριτικότητα και αρκετό χιούμορ. Υπεύθυνη για το τελευταίο, πάντως, ήταν μια... Αυστραλή. Η κωμικός Ρέμπελ Γουίλσον εκτέλεσε χρέη οικοδέσποινας της βραδιάς και με το γνωστό δυναμικό στυλ της μίλησε από λίγο για

Η Τζέιν Κάμπιον ήταν η μεγάλη νικήτρια, με τα βραβεία της καλύτερης ταινίας και της κορυφαίας σκηνοθεσίας για την «Εξουσία του σκύλου».

όλους: τον Βλαντιμίρ Πούτιν, στον οποίο έδειξε το μεσαίο δάχτυλο, τα COVID-πάρτι του Μπόρις Τζόνσον, την τηλεοπτική καριέρα του ζευγους Χάρι και Μέγκαν κ.ο.κ.

Πέραν εκείνης, βέβαια, ελάχιστα ήταν τα πολιτικά σχόλια της βραδιάς, με τους σταρ να φορούν συμβολικά τα χρώματα της Ουκρανίας και μόνο τον Μπένεντικτ Κάμπερμπατς να δηλώνει στο κόκκινο χαλί πως προτίθεται να συμμετάσχει ενεργά στο πρόγραμμα φιλοξενίας προσφύγων «Homes for Ukraine» και τον Αντι Σέρκιν να ψέγει τη μεταναστευτική πολιτική της

Βρετανίας. Στο μεταξύ, μια συμπατριώτισσα της Γουίλσον, η Τζέιν Κάμπιον, ήταν η μεγάλη νικήτρια της απονομής, παρόλο που δεν βρέθηκε στο Λονδίνο για να παραλάβει τα βραβεία της καλύτερης ταινίας και της κορυφαίας σκηνοθεσίας για την «Εξουσία του σκύλου». Αντιθέτως, εκεί ήταν για λογαριασμό της ο πρωταγωνιστής, Μπένεντικτ Κάμπερμπατς, ο οποίος, για να πούμε την αλήθεια, είναι ο αδικημένος της απονομής μιας και το ιδιότυπο, βραδυφλεγές γουέστερν της Κάμπιον δεν θα έφτανε ποτέ σε αυτό το επίπεδο δίχως τη δική του εκπληκτική ερμηνεία. Αυτή, ωστόσο, δεν στάθηκε αρκετή για να νικήσει τον Γουίλ Σμιθ, της «Μεθόδου των Γουίλιαμς», στον οποίο κατέληξε το βραβείο πρώτου ανδρικού ρόλου.

Όσο για τον αντίστοιχο γυναικείο, εκεί επικράτησε η Βρετανίδα Τζόανα Σκάνλαν, ηθοποιός κυρίως του θεάτρου και της τηλεόρασης, η οποία όμως φέτος ξεχώρισε στο οικογενειακό δράμα «After Love» του Αλίμ Καν. Αντίστοιχοι νικητές στις κατηγορίες των δεύτερων ρόλων ήταν ο Τρόι Κούτσοур («CODA»), ο οποίος έγινε μόλις ο δεύτερος κωφάλαλος ηθοποιός που κερδίζει, και η Αριάννα ντε Μπόουζ, η οποία έχει σχεδόν σίγουρο και το Οσκαρ για την εκρηκτική ερμηνεία της στο «West Side Story» του Στίβεν Σπίλμπεργκ.

Από την τελετή της Κυριακής, βέβαια, έμειναν και άλλοι ευχαριστιμένοι. Ο Νενί Βιλνέβ, για παράδειγμα, ο οποίος μπορεί να μην κέρδισε ο ίδιος, αλλά είδε το δικό του «Dune» να φεύγει με τα περισσότερα βραβεία (5) έστω και σε τεχνικές κατηγορίες όπως η φωτογραφία, τα εφέ και ο ήχος. Επίσης ο Κένεθ Μπράνα, ο οποίος δώλωσε χαρούμενος για τη δημοφιλία του «Μπέλ-

Ο Μπένεντικτ Κάμπερμπατς, με τη σχετική κονκάρδα για την Ουκρανία στο πέτο.

φαστ», φιλμ που αναδείχθηκε το κορυφαίο βρετανικό της σεζόν. Οσκαρικό βήμα φαίνεται πως έκανε και ο Πολ Τόμας Αντερσον, του οποίου η «Πίτσα γλυκόριζα» κέρδισε το βραβείο πρωτότυπου σεναρίου.

Αυτός, τέλος, που ήταν πανταχού παρών στην τελετή και ως κέρδισε μόνο το βραβείο μοντάζ, ήταν ο Τζέιμς Μποντ. Το «No Time to Die», κύκνειο άσμα του Ντάνιελ Κρεγκ στο franchise, ήταν, για το Ηνωμένο Βασίλειο τουλάχιστον, η ταινία της χρονιάς και οι διοργανωτές φρόντισαν να το υπενθυμίσουν. Στα 85 της, η αειθαλής Σίρλεϊ Μπάσεϊ άνοιξε τη βραδιά με μια συγκινητική ερμηνεία του «Diamonds Are Forever», έξι δεκαετίες μετά την πρώτη περιπέτεια του πράκτορα 007.

Η Αριάννα ντε Μπόουζ, από τα νέα πρόσωπα που αναδείχθηκαν φέτος, χάρη στην εκρηκτική ερμηνεία της στο «West Side Story» του Στίβεν Σπίλμπεργκ έχει ασάρσει όλα τα βραβεία της κατηγορίας της.

Η τέχνη είναι σε επιφυλακή

Ο Ουκρανός γλύπτης Αλιόσα στην «Κ» για το «όραμα της επερχόμενης καταστροφής»

Της ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Ηταν 22 Φεβρουαρίου όταν ο Ουκρανός καλλιτέχνης Αλιόσα πραγματοποίησε μια αντιπολεμική παρέμβαση μπροστά από το Μνημείο της Μπτέρας Πατρίδας στην πόλη του, το Κίεβο.

Στάθηκε γυμνός εμπρός στο τεράστιο άγαλμα που έχει ύψος 60 μέτρων και

«Οι φίλοι μου, άλλοι καλλιτέχνες, ένα μέρος της οικογένειάς μου, μένουν στο Κίεβο και στο Χάρκοβο και αυτή τη στιγμή υποφέρουν».

είναι κατασκευασμένο από ανοξείδωτο χάλυβα –ένα μεγαλειώδες μνημείο για τους στρατιώτες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου– κι έχοντας στα χέρια του δύο ροζ φόρμες από ακρυλικό, πλαστικό και υαλοβάμβακα διαμαρτυρήθηκε για τη βία και τον πόνο που φαινόταν ότι σύντομα θα απειλούσε την πατρίδα του.

«Δεν υπήρχε σχεδόν κανείς γύρω μου», λέει στην «Κ» ο καλλιτέχνης, όταν τον ρωτάμε ποιες ήταν οι αντιδράσεις των θεατών στην παρέμβασή του. «Ήταν μόνο νεοεθνικιστές, που προσπάθησαν να με εμποδίσουν με το πρόσχημα ότι προσβάλλω τη δημόσια αιδώ και προκαλώ τα ήθη. Με κάποιον τρόπο κατάφερα να τους πείσω για την ειρηνιστική μου διάθεση και τις καλλιτεχνικές μου προθέσεις», προσθέτει, «κι έτσι δεν με συνέλαβαν».

Η εισβολή

Δύο μέρες αργότερα έγινε η εισβολή του ρωσικού στρατού στην Ουκρανία. Η πράξη του, κοινοποιημένη στα μέσα κοινωνικών δικτύων, ταξίδευε ήδη στο Διαδίκτυο, ενώ ο ίδιος δεν βρισκόταν στην πόλη. «Έφυγα για τη Μαδρίτη, όπου είχα κανονίσει το επόμενο επαγγελματικό μου ραντεβού λίγες μόνο ώρες πριν από την εισβολή», μας εξηγεί. «Αλλά οι φίλοι μου, άλλοι καλλιτέχνες, ένα μέρος της οικογένειάς μου, μένουν στο Κίεβο και στο Χάρκοβο και αυτή τη στιγμή υποφέρουν».

Ο Αλιόσα είναι γλύπτης και συνθέτει οργανικά την επιστήμη με τη φιλοσοφία με άξονα την τεχνολογικά τροποποιημένη

ανθρώπινη νοημοσύνη. Τα έργα του, ακρυλικά γλυπτά τα οποία ο ίδιος αντιμετωπίζει ως ζωντανούς οργανισμούς, «εκτείνονται στον χώρο με τη διάθεση να τον καταλάβουν ειρηνικά και να τον μεταμορφώσουν σε ένα ονειρικό υβρίδιο», σχολιάζει η ιστορικός τέχνης Συναγώ Τσιάρα, αναπληρώτρια διευθύντρια του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης του MOMus και διευθύντρια της Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης.

Το 2020, στο πλαίσιο της 7ης Μπιενάλε, οι πολύχρωμες κυτταρικές δομές του Αλιόσα, που μοιάζουν με συνάψεις νευρώνων ή με πλανητικούς αστερισμούς και «εποικίζουν» εκκλησίες, μουσεία και κέντρα τέχνης ανά την Ευρώπη, είχαν μεταμορφώσει το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Όμως αυτή τη φορά δεν βρίσκουμε τον καλλιτέχνη μέσα στο εργαστήριό του, όπου ο βιοφουτουρισμός ή βιοϊσμός τον οποίο προεβεί μπορεί να εξελιχθεί απρόσκοπτα σε μια ουτοπική γλυπτική του μέλλοντος. Η συγκεκριμένη καλλιτεχνική χειρωνακία είναι μια ακτιβιστική δράση γεμάτη συνδηλώσεις.

Το «τερατόμορφο ον»

«Το Μνημείο της Μπτέρας Πατρίδας

συμβολίζει για εμένα τη милитаристική και εθνικιστική ιδεολογία, την ανώτερη και διεφθαρμένη εξουσία του κράτους, τη μόνιμη ανάγκη για ανθρωποθυσίες, την καταπίεση της προπαγάνδας, την παραμέληση του θαύματος της ζωής, που στην πραγματικότητα αποτελεί την κινητήρια δύναμη κάθε εξέλιξης», μας λέει ο καλλιτέχνης.

«Αυτό το τερατόμορφο ον που δεν μοιάζει διόλου με άνθρωπο, καλυμμένο με λαμπερό μέταλλο και οπλισμένο με σπαθί και ασπίδα, δεν μας καλεί σε ειρηνικά έργα, αλλά μας προετοιμάζει για θυσία.

Η εικόνα του ήταν για εμένα ένα όραμα επερχόμενης καταστροφής ενάντια στην οποία αποφάσισα να εκθέσω σιωπηλά το σώμα μου, γυμνό και απροστάτευτο, όπως ο πλανήτης μας – η φύση, τα φυτά και τα ζώα.

»Μια μέρα πριν από την παρέμβαση, δημιούργησα στο Κίεβο δύο ροζ αντικείμενα βιοϊσμού, τα οποία συμβόλιζαν τα επερχόμενα θαύματα της συνθετικής βιολογίας και της βιοηθικής: ήταν τα θαύματα του ειρηνικού μέλλοντος ενάντια στις απειλές του βάρβαρου παρελθόντος. Με αυτά σταθίρωσα τα χέρια μου ενάντια στον επερχόμενο πόλεμο».

ΠΡΟΣΩΠΑ

Γουίλιαμ Χαρτ, ένας ξεχωριστός ηθοποιός

Ισως αυτό που έχει τη μικρότερη σημασία στην πορεία του Γουίλιαμ Χαρτ είναι το Οσκαρ που κέρδισε το 1986 για την ερμηνεία του ως ο μοφυλόφιλος καταδίκου στο «Φίλι της γυναίκας άραχνης».

Οχι ότι δεν έχουν αξία τα βραβεία, ιδίως όταν πρόκειται για το πολύτιμο χρυσό αγαλματίδιο της Αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογράφου –για όσους αγαπούν τους αριθμούς προτάθηκε για Οσκαρ τέσσερις φορές–, αλλά ο Γουίλιαμ Χαρτ ήταν η περίπτωση ενός εξαιρετικού ηθοποιού, βαθιά καλλιεργημένου, που θα άφηνε το αποτύπωμά του με ή χωρίς Οσκαρ.

Γεννήθηκε το 1950 στην Ουάσιγκτον, σπούδασε υποκριτική στο διάσημο πανεπιστήμιο Tufts της Μασαχουσέτης και στην εξίσου διάσημη μουσική σχολή Julliard και ξεκίνησε την υποκριτική του καριέρα στο θεατρικό σανίδι, όπου έκανε πολλά χιλιόμετρα σε Μπρόντγουεϊ και off Μπρόντγουεϊ παραστάσεις προτού περάσει στο σινεμά. Η θεατρική του παιδεία ήταν εμφανής στις ερμηνείες και στον τρόπο σκέ-

Ο Γουίλιαμ Χαρτ ήταν η περίπτωση ενός εξαιρετικού ηθοποιού, βαθιά καλλιεργημένου, που θα άφηνε το αποτύπωμά του με ή χωρίς Οσκαρ.

ψης του. Το κινηματογραφικό του ντεμπούτο του έγινε το 1980 στις «Ανεξέλεγκτες καταστάσεις» του Κεν Ράσελ και μετά ακολούθησαν πολλές ταινίες όπου είχε ρόλο πρωταγωνιστή, μεταξύ των οποίων οι «Εξαψη», «Εγκλημα στο Γκόρκι Παρκ», «Η μεγάλη ανατριχίλα», «Αυτόπτης μάρτυρας», «Σ' αγαπώ μέχρι θανάτου», «Αλις». Σε πιο πρόσφατες ταινίες όπως το «Ταξίδι στην άγρια φύση» (2008) του Σον Πεν και ο «Ρομπέν των Δασών» (2011) του Ρίντλεϊ Σκοτ είχε β' ρόλους, όπου και πάλι ξεχώριζε.

Το 2018, ο Γουίλιαμ Χαρτ εξομολόγησε

Με τον Ραούλ Τζούλια σε σκηνή από την ταινία «Το φίλι της γυναίκας άραχνης», που του χάρισε το Οσκαρ.

λογήθηκε ότι είχε διαγνωστεί με καρκίνο του προστάτη σε προχωρημένο στάδιο. Έφυγε από τη ζωή την περασμένη Κυριακή 13 Μαρτίου.

Σε συνέντευξη που είχε δώσει το 2005 στην «Κ» με αφορμή την κυκλοφορία της ταινίας «Το τέλος της βίας» του Ντέιβιντ Κρόνενμπεργκ, όπου υποδυόταν έναν γκάνγκστερ, είχε μιλήσει για τη βία που συνοδεύει την ανθρώπινη φύση με τρόπο που ακούγεται ιδιαίτερα επίκαιρος. «Πιστεύουμε ό, τι μας λέγεται στα πρώτα στάδια της ζωής μας και ακόμη γεννιόμαστε με αυτή τη μεσαιωνική "ενοχή". Υπάρχουν ακόμη οχυρά της μεσαιωνικής δομής στην κοινωνία, υπάρχουν διλήμματα για τη βία. Λένε ότι αφορά την Αμερική. Δεν βρίσκεται μόνο εδώ στην Αμερική, υπάρχει σε όλη την ιστορία της ανθρωπότητας. Από τους Ρωμαίους, τους Γερμανούς, τους Ισπανούς, τους Έλληνες, ποιο από τα έθνη που επέζησαν δεν πέρασε μία ή περισσότερες περιόδους βίας; Είναι ανθρώπινη η ιστορία της βίας, βασική τραγωδία του πολιτισμού».

ΓΙΟΥΛΙΑ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Η ανακοίνωση ήρθε από τον επίσημο λογαριασμό τους στο Instagram. Οι Rolling Stones θα κάνουν περιοδεία στην Ευρώπη γιορτάζοντας τα 60 χρόνια τους. Θα ξεκινήσουν την 1η Ιουνίου από τη Μαδρίτη και θα ακολουθήσουν το Μόναχο, το Λίβερπουλ, το Άμστερνταμ, η Βέρνη, το Μιλάνο, το Λονδίνο, οι Βρυξέλλες, η Βιέννη, το Παρίσι και άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Για την Αθήνα δεν έχει ανακοινωθεί κάτι. Πάντως, ο **Κιθ Ρίτσαρντς** (φωτ.) έσπευσε να μοιραστεί τον ενθουσιασμό του λέγοντας: «Ανυπομονώ να κάνουμε πρόβα με τον Μικ και τον Ρόνι και μερικούς φίλους. Τα λέμε όλοι πολύ σύντομα».

(...) **Με δυνατό** καστ, **Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης** (φωτ.), Σμαράγδα Καρύδη, Οδυσσέας Παπασπηλιόπουλος, Στεφανία Γουλιώτη κ.ά., κάνει πρεμιέρα η κωμωδία του Μώικλ Φρέιν «Το σώσε» στις 19 Μαρτίου στο θέατρο Παλλάς. Το έργο έχει παρουσιαστεί αρκετές φορές στο παρελθόν στην Ελλάδα. Πρώτη φορά το σκηνοθέτησε ο Ανδρέας Βουτανιός το 1983. Το 1995 παρουσιάστηκε στο θρυλικό ανέβασμα του Σταμάτη Φασουλά. Τώρα φέρει τη σκηνοθετική υπογραφή του Κωνσταντίνου Μαρκουλάκη.

(...) **Περισσότερες** πληροφορίες σχετικά με τη βιογραφία της Μέρilin Μονρόε διά χειρός Netflix, με την **Ανα ντε Αρμας** (φωτ.) στον ομώνυμο ρόλο, δημοσιεύθηκαν πρόσφατα. Πιο σημαντική, το γεγονός πως στην ταινία θα είναι συμπαραγωγός ο Μπραντ Πιτ, στην πρώτη του συνεργασία με τη διαδικτυακή πλατφόρμα.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Διατήρηση ισχυρών πληθωριστικών πιέσεων

Οι **πληθωριστικές** πιέσεις, ήδη ι-σχυρές πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, συνεχί-ζουν να εντείνονται μετά την πε-ραιτέρω άνοδο των τιμών ενέρ-γειας αλλά και βασικών αγροτικών προϊόντων και μετάλλων, λόγω κλιμακούμενων ανησυχιών για διατάραξη των εφοδιαστικών α-λυσίδων, καθώς η Ρωσία και η Ουκρανία συγκαταλέγονται στους μεγαλύτερους εξαγωγείς παγκο-σμίως ορισμένων εξ αυτών των προϊόντων. Χαρακτηριστικά, η τιμή του Brent σημείωσε νέα ά-νοδο πλησιάζοντας τη Δευτέρα τα 140 δολ./βαρέλι για πρώτη φο-ρά τα τελευταία 14 χρόνια, πριν υποχωρήσει κοντά στα 110 δολ./βαρέλι στο τέλος της εβδο-μάδας μετά τα δημοσιεύματα για ενδεχόμενη αύξηση της παρα-γωγής από κράτη-μέλη του ΟΠΕΚ. Παρέμεινε ωστόσο υψηλότερη κατά 13% σε σύγκριση με τα ε-πίπεδα πριν από τη ρωσική ει-σβολή και κατά 47% σε σχέση με την αρχή του έτους.

Οι υψηλότερες τιμές ενέργειας, ειδών διατρηφής και κόστους στέ-γασης ήταν οι κύριοι παράγοντες για τη νέα άνοδο του πληθωρι-σμού –βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή– και του δομικού πληθωρισμού των ΗΠΑ σε νέο υ-ψηλό 40 χρόνων τον Φεβρουάριο, 7,9% και 6,4% ετησίως, αντίστοι-χα. Τα στοιχεία αυτά δημοσιεύ-θηκαν λίγες ημέρες μετά τα θετικά στοιχεία για την αγορά εργασίας που έδειξαν νέα υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας τον Φεβρου-άριο στο 3,8%, δύο ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από το πο-σοστό NAIURU, κάτω του οποίου ο πληθωρισμός επιταχύνεται. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι οποίες ε-

ντείνουν τις ανησυχίες για δευ-τερογενείς πληθωριστικές επι-δράσεις, η Fed αναμένεται να ξε-κινήσει έναν νέο κύκλο αύξησης των επιτοκίων στην επόμενη συ-νεδρίαση 15-16 Μαρτίου, με αυ-ξηση 25 μ.β. και την προθεσμιακή αγορά να τιμολογεί συνολική αυ-ξηση 150 μ.β. μέχρι το τέλος του έτους.

Οι αυξημένες πληθωριστικές ανησυχίες ήταν άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο η ΕΚΤ έκανε στροφή σε μια πιο περιοριστική νομισματική πολιτική μέσω του προγράμματος APP. Λίγες ημέρες μετά την αρχική εκτίμηση της Eurostat για άνοδο του πληθω-ρισμού της Ευρωζώνης τον Φε-βρουάριο σε νέο ιστορικά υψηλό επίπεδο 5,8% ετησίως, η ΕΚΤ α-νακοίνωσε, μετά την ολοκλήρωση της συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής, περικοπή του μηνιαίου ποσού καθαρών αγορών τον Μάιο και τον Ιούνιο (σε 30 δισ. και 20 δισ. ευρώ αντίστοιχα), αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο τερματι-σμού του προγράμματος το τρίτο τρίμηνο σε περίπτωση που τα στοιχεία υποδηλώσουν υποχώ-ρηση του πληθωρισμού μεσοπρό-θεσμα. Αντιδρώντας στην εν λόγω απόφαση, οι τιμές των ευρωπαϊ-κών κυβερνητικών τίτλων υπο-χώρησαν, ενώ η ισοτιμία ευρώ/δολ. ενισχύθηκε προσωρινά πάνω από το 1,1100 για πρώτη φορά από τις 3 Μαρτίου, πριν υ-ποχωρήσει στη συνέχεια κοντά στο 1,1000, όχι μακριά από το χα-μηλό δύο ετών, περίπου 1,0852, που σημείωσε τη Δευτέρα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ε-ρευνας Διεθνών Κεφαλαγορών της Eurobank.

Με ζημιές έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με **ζημιές** έκλεισε η συνεδρία του ΧΑΚ την Τρίτη. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε απώλειες 0,69% κλει-νοντας στις 64,64 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε πτώση σε ποσοστό 0,72% κλεινό-ντας στις 38,81 μονάδες. Ο ημε-

κλεισίματος €0,51), της Τσιμεντο-ποιίας Βασικού με €7.102 (πτώση 0,74% - τιμή κλεισίματος €2,68), της Salamis Tours με €1.800 (πτώ-ση 8,63% - τιμή κλεισίματος €1,80) και της Logicom με €1.486 (πτώση 1,09% - τιμή κλεισίματος €1,81).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, έξι κινήθηκαν πτωτικά και τέσσερις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συ-ναλλαγών περιορίστηκε σε 58.

Εξάλλου, σε ανακοίνωσή του το ΧΑΚ ενημερώνει για την εισα-γωγή των Προνομιούχων Μετοχών της εταιρείας R ENERGY 1 (Ρ Ε-ΝΕΡΓΕΙΑ 1 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ) σύμ-φωνα με το Άρθρο 58(1) του Νόμου του ΧΑΚ στην Νεοαναπτυσσομέ-νων Εταιρειών Αγορά (Ν.Ε.Α) και την ταυτόχρονη εισαγωγή των με-τοχών της στο Κεντρικό Αποθε-τήριο Μπρώω του ΧΑΚ σύμφωνα με τα Άρθρα 10(1) και (3) του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μπρώω Αξιών) Νόμου. Η εισαγωγή γίνεται με τη μέθοδο της ιδιωτικής τοποθέτησης και ο Σύμβουλος Εισαγωγής της εται-ρείας, είναι η εταιρεία Aeonic Securities CIP PLC Ε.

Οι τράπεζες «παγώνουν» τις εκδόσεις νέων ομολόγων

Ο διπλασιασμός των αποδόσεων κάνει απαγορευτική την έξοδο στις αγορές

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ**

Στον «**πάγο**» μπαίνουν τα σχέδια των τραπεζών για την πρόσβαση στις αγορές μέσω έκδοσης ομολόγων, μετά την αναταραχή που προ-καλούν η εισβολή στην Ουκρανία και η ά-νοδος των αποδόσεων στους τίτλους που έ-χουν εκδώσει οι ελληνικές τράπεζες τα τε-λευταία δύο χρόνια. Ο διπλασιασμός των α-ποδόσεων που καταγράφεται το τελευταίο διάστημα σε όλους τους τίτλους κάνει απα-γορευτική την έξοδο στις αγορές στο ορατό μέλλον και οι τράπεζες που θα πρέπει να α-ντλήσουν κεφάλαια ύψους 4 δισ. ευρώ εντός του έτους κρατούν στάση αναμονής σε μια προσπάθεια να αποφύγουν την επιβάρυνσή τους με υπέρογκα επιτόκια. Πρόκειται για τίτλους που θα πρέπει να εκδώσουν προκει-μένου να καλύψουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (Minimum Requirements for Own Funds

Ανησυχία για νέα γενιά κόκκινων δανείων που θα αφήσει πίσω της η κρίση.

and Eligible Liabilities - MREL) που επιβάλλει ο SRB (Single Resolution Board) και τα οποία αφορούν το πρόσθετο κεφαλαιακό «μαξιλάρι» το οποίο πρέπει να διαθέτουν σε περίπτωση που υπάρξει ανάγκη αναδιάρθρωσης.

Η επίπτωση στο κόστος άντλησης κεφα-λαίων αποτελεί την πρώτη άμεση συνέπεια της οικονομικής κρίσης που εξελίσσεται πα-ράλληλα με τη γεωπολιτική, οδηγώντας στα ύψη τις τιμές της ενέργειας και τον πληθω-ρισμό στα υψηλότερα επίπεδα 25ετίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το πράσινο ομόλογο της κατηγορίας senior preferred που εξέδωσε η Εθνική Τράπεζα τον Οκτώβριο του 2020 με επιτόκιο 2,75% είχε την περασμένη ε-βδομάδα απόδοση μεταξύ 4,60% και 4,90%, το ομόλογο που εξέδωσε η Eurobank με 2,25% τον Σεπτέμβριο του 2021 τιμολογείτα-μεταξύ 4,6% - 4,8%, ενώ στο 5,3% - 5,5% δια-μορφώνεται το επιτόκιο του αντίστοιχου τίτλου που είχε εκδώσει η Alpha Bank τον ίδιο μήνα με επιτόκιο 2,5%. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και για το πράσινο senior preferred

Στοιχείο ανησυχίας αποτελεί η πρόβλεψη ότι ακόμη και αν η κατάσταση εκτονωθεί, οι ανάγκες για κεφάλαια θα συσσωρευθούν κατά το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του έτους, με συνέπεια η μαζική υπερπροσφορά όχι μόνο από τις ελληνικές αλλά και από τις άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες να δημι-οιτήσει πιέσεις, διατηρώντας υψηλά το κόστος για την έκδοση ομολόγων.

ομόλογο που εξέδωσε η Τράπεζα Πειραιώς με επιτόκιο 3,875% τον Οκτώβριο του 2021, το επιτόκιο του οποίου βρέθηκε μεταξύ 6,4% - 6,8%, ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και για τους Tier II τίτλους, όπως αυτός που εξέδωσε η Alpha Bank τον Φεβρουάριο του 2020 με επιτόκιο 4,25%, που διαμορφώθηκε μεταξύ 7,9% - 8,4%. Τέλος, η απόδοση του ΑΤ1 τίτλου που εξέδωσε η Τράπεζα Πειραιώς τον Ιούνιο του 2021 με επιτόκιο 8,75% εκτινάχθηκε με-ταξύ 12,9% και 13,4%. Στοιχείο ανησυχίας αποτελεί η πρόβλεψη ότι ακόμη και αν η κα-τάσταση εκτονωθεί, οι ανάγκες για κεφάλαια θα συσσωρευθούν κατά το τρίτο και το τέ-ταρτο τρίμηνο του έτους, με συνέπεια η μα-ζική υπερπροσφορά όχι μόνο από τις ελλη-νικές αλλά και από τις άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες να δημιουργήσει πιέσεις, διατη-ρώντας υψηλά το κόστος για την έκδοση ο-μολόγων. Υπενθυμίζεται ότι κάθε τράπεζα προγραμματίζει εκδόσεις κυρίως senior preferred και Tier II ύψους 1 δισ. ευρώ πε-ρίπου, με στόχο ο αντίστοιχος δείκτης να φτάσει στο απαιτούμενο ύψος του 25%, που

ορίζει κατά μέσον όρο ο SRB. Με δεδομένο ότι δεν πρόκειται για εποπτικά κεφάλαια, αλλά για πρόσθετο «μαξιλάρι», οι τράπεζες θεωρούν ότι ο στόχος αυτός μπορεί να «με-τριαστεί», προσδοκώντας ότι οι εποπτικές αρχές θα χαλαρώσουν τις απαιτήσεις τους τουλάχιστον για το 2022.

Οι τράπεζες δεν κρύβουν την ανησυχία τους για τις μονιμότερες επιπτώσεις που θα έχει στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αλλά και στο κόστος λειτουργίας των επιχει-ρήσεων η εκτίναξη του πληθωρισμού, που εφόσον σταθεροποιηθεί σε υψηλά επίπεδα για μακρά χρονικά διάστημα θα συμπίεσει αλυ-σιδωτά την κατανάλωση, την κερδοφορία και τις επενδυτικές προοπτικές των επιχει-ρήσεων, δημιουργώντας συνθήκες ύφεσης και άνοδο της ανεργίας.

Να σημειωθεί ότι ενώ προς το παρόν οι τράπεζες προσγειώνουν τις αρνητικές συ-νέπειες στο δανειακό τους χαρτοφυλάκιο σε χαμηλά επίπεδα, υπογραμμίζοντας ότι με βάση τα τελευταία στοιχεία η εξυπηρέτηση των δανείων δεν δείχνει σημάδια σημαντικής

επιδείνωσης, η ΤτΕ διατηρεί την πρόβλεψη για μια νέα γενιά κόκκινων δανείων που θα αφήσει πίσω της η κρίση στα 10 δισ. ευρώ. Η εκτίμηση αυτή παραμένει το βασικό σενάριο από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης και παρά την εκτόνωση της πανδημίας ενι-σχύεται μετά τις πρόσφατες γεωπολιτικές ε-ξελίξεις και την άνοδο των τιμών ενέργειας, που επηρεάζει την αγοραστική δύναμη όχι μόνο των ελληνικών νοικοκυριών αλλά και των Ευρωπαίων, που μετά την κρίση στην Ουκρανία και τη Ρωσία θα αποτελέσουν την κύρια αγορά τουριστών το καλοκαίρι.

Παράγοντα μετριασμού των επιπτώσεων, σύμφωνα με τις τράπεζες, αποτελούν τα υ-ψηλά επίπεδα των καταθέσεων που έχουν δημιουργηθεί μέσα στην κρίση. Πρόκειται για ένα «μαξιλάρι» 36 δισ. ευρώ, το οποίο, όπως σημειώνουν, μπορεί να στηρίξει το διαθέσιμο εισόδημα και την ικανότητα των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων να εξυ-πηρετούν τις υποχρεώσεις τους, εφόσον πά-ντα ο υψηλός πληθωρισμός δεν πάρει μόνιμα χαρακτηριστικά.

Eurobank: Το ΑΕΠ του 2021 πλησίασε τα επίπεδα του 2019

Η **Ελλάδα** ανέκτησε το μεγαλύτερο μέρος των απωλειών της πανδημίας σε όρους πραγματικού ΑΕΠ το 2021, σημειώνοντας παρόμοιες επιδόσεις με αυτές της Ευρω-ζώνης, αναφέρει η Eurobank στην έκδοση «7 Ημέρες Οικονομία».

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ανάλυση της τράπεζας, το ετήσιο πραγματικό ΑΕΠ της Ελλάδας το 2021 ήταν μικρότερο κατά 1,4% σε σύγκριση με το 2019, επίδοση που ήταν καλύτερη σε σύγκριση με άλλες χώρες του Νότου, όπως η Ισπανία (-6,4%), η Πορ-τογαλία (-3,9%) και η Ιταλία (-3%), αλλά χει-ρότερη σε σχέση με την Κροατία (+1,5%), τη Μάλτα (+0,3%) και την Κύπρο (+0,3%). Τis καλύτερες επιδόσεις στην Ευρώπη είχαν η Εσθονία (+5,2%), το Λουξεμβούργο (+5%) και η Λιθουανία (+4,8%).

Οι αναλυτές εκτιμούν ότι τα περιθώρια της τεχνικής ανάκαμψης που δημιούργησε το κλείσιμο - άνοιγμα της οικονομίας πιθα-νότατα έχουν εξαντληθεί, όπως δείχνει το γεγονός ότι η ιδιωτική κατανάλωση το δ' τρίμηνο του προηγούμενου έτους ξεπέρασε τα προ πανδημίας επίπεδα σε όρους τρι-μήνου. Η ελληνική οικονομία, αναφέρει η έκδοση, δεν υπεραπέδωσε σε σύγκριση με τις πρόσφατες εκτιμήσεις επίσημων οργα-νισμών, όπως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (πρόβλεψη για αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 8,5% το 2021). Παρά ταύτα, η ε-πίδοση της οικονομίας ήταν σαφώς καλύτερη από τις αρχικές εκτιμήσεις. Πριν από 12 μήνες, συνεχίζει, η μέση εκτίμηση της α-

γοράς για τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης του 2021 ήταν στο 3,5% (πηγή Focus Economics), ενώ η κορύφωση της κυκλικής ανάκαμψης αναμενόταν το 2022. Τελικώς επιτεύχθηκε ένα χρόνο νωρίτερα. Μάλιστα, σύμφωνα με την ίδια πηγή, η μέση εκτίμηση της αγοράς για την ανάκαμψη του 2021, α-κόμη και στις αρχές του φετινού χρόνου, ήταν για ρυθμό 7,8%-8,2%. Κατά την ανάλ-υση της Eurobank, η ανάκαμψη οφείλεται

Σύμφωνα με την ανάλυση, η χώρα ανέκτησε το μεγαλύ- τερο μέρος των απωλειών της πανδημίας.

στο υψηλό μέγεθος των μέτρων στήριξης, στην αναθετικότητα-προσαρμοστικότητα των φορέων της οικονομίας στο δεύτερο lockdown, τις υψηλότερες του αναμενόμενου τουριστικές εισπράξεις και τη μεγάλη αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής. Οι επενδύσεις παγίων αυξήθηκαν κατά 19,6%, ενισχύοντας τη συμμετοχή τους στο ΑΕΠ στο 12,8%, που παραμένει, ωστόσο, η χαμηλότερη στην Ε.Ε. (22%) και στην Ευρωζώνη. Την υψηλότερη συνεισφορά στην αύξηση των επενδύσεων είχαν οι κατηγορίες του μη-χανολογικού εξοπλισμού και των οπλικών συστημάτων (αύξηση 41%) και των κατοι-κίων (αύξηση 26,5%).

Deloitte.

Strongest and most valuable commercial services brand

4 years in a row

Source: Brand Finance | Global 500 2022

www.deloitte.com/cy